

Jubileji

Usvim ratarskim krajevima proslavlja se završetak žetve. Baš kao što se i u vinogradarskim krajevima proslavlja završetak berbe grožđa. No, malo je žetvenih svečanosti kao što je to subotička Dužijanica, koja je od obiteljske svečanosti izrasla u značajnu gradsku manifestaciju kojom se ponose bunjevački Hrvati.

Dužijanica je u Subotici u punom jeku i ove je godine u znaku jubileja. Kao što je i rečeno prigodom otvorenja XXV. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu, svaki je jubilej prilika za osvrtanje na početke i zbrajanje rezultata rada. Naime, ove je godine 25. obljetnica kolonije, iduće će se godine navršiti i 50 godina od nastanka prve slike od slame koju je izradila Ana Milodanović, a po završetku ovogodišnje ulazi se u godinu u kojoj će se obilježiti 100. obljetnica Dužijance. A kao i s radom u tehnici slame koji povezuje različite i kontradiktorne stvari i samim time se opire preciznom definiranju, tako se i u Dužijanci prepleću različite stvari – tradicija, vjera i kultura hrvatskog naroda u Bačkoj s političkim i svakim drugim marketingom.

No, zasigurno da ni politika niti političari koji svojim prisustvom dolaze »uveličati« ovakve svečanosti ne privlače veliki broj ljudi, od najmlađih do najstarijih, da sudjeluju na dužijancama od Žednika, Bajmoka, Tavankuta, Male Bosne, Lemeša, Đurđina i Ljutova, pa do središnje proslave na gradskom trgu u Subotici, kao ni na Dužionici u Somboru. U korijenu je žetvenih svečanosti iskonska potreba čovjeka za zahvalom za novi urod pšenice, zahvala Bogu za kruh svagdašnji. I zato Dužijanica i traje. Od političara ratari očekuju nešto drugo, ali i ove godine, kao i prethodnih, strategija države prema pšenici kao »strateškom proizvodu« ostala je nepoznanica.

J. D.

Sve zainteresirane osobe koje bi željele obavljati posao kolportera tjednika »Hrvatska riječ« na dogovor se mogu javiti u Uredništvo NIU »Hrvatska riječ« na adresi Trg cara Jovana Nenada 15/II.

SADRŽAJ

AKTUALNO

U nedjelju u Subotici DSHV obilježava 20 godina rada

**OČEKUJE SE DOLAZAK
PREDSJEDNIKA HRVATSKE I
SRBIJE.....7**

TEMA

Završen i drugi krug upisa u srednje škole, posljednja šansa krajem kolovoza
**SLAB INTERES ZA HRVATSKI
ODJEL U POLITEHNIČKOJ
ŠKOLI.....10-11**

Ni ove godine seljaci ne znaju po kojoj će cijeni i kome prodati pšenicu

VLAST OPET SEBI NAVLAČI PROBLEM NA GLAVU.....18-19

INTERVJU

Petar Kuntić, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini
**KLJUČ NAPRETKA JE U
ZAJAMČENIM ZASTUPNIČKIM
MANDATIMA.....12-13**

DOPISNICI

Ivica Živković, župnik u Hrtkovcima, Nikincima i Platičevu

MLADI TREBAJU POMOĆ.....23

U Bačkom Monoštoru održan Festival marijanskog pučkog pjevanja

GOSPI NA DAR.....24-25

REPORTAŽA

Salašarsko kazalište – umjetnički biser vojvodanskih Mađara

**PUTUJUĆA TRUPA
ENTUZIJASTA I MLADIH
UMJETNIKA28-29**

KULTURA

Percepcija kulture u seoskoj sredini na primjeru HKUPD-a »Matoš« iz Plavne

**MJESNA UDRUGA KULTURE ILI
FOLKLORNO DRUŠTVO?.....33**

SPORT

Franjo Breščanski, stolnoteniski demonstrator

VELIKI ENTUZIJAST.....47

OBILJEŽAVANJE 15. OBLJETNICE GENOCIDA NAD BOŠNJACIMA U SREBRENICI

Odgovorni moraju biti privedeni pravdi

Na komemorativnom skupu nazočno je bilo i izaslanstvo Republike Srbije na čelu s predsjednikom Borisom Tadićem, koji je izjavio: »To je tragedija koja se nikako ne može zaboraviti, a da bi se na neki način umirili oni koji su ostali iza žrtava potrebno je pronaći sve one koji su krivi i osuditi krivce.«

Istina o genocidu počinjenom u Srebrenici mora se poštovati, a svi odgovorni za taj zločin, prije svih bivši vođa bosanskih Srba *Ratko Mladić*, moraju biti privedeni pravdi, temeljna je poruka s komemorativnog skupa u povodu petnaeste obljetnice srebreničkog pokolja održanog u nedjelju, 11. srpnja, u tom gradu. Među više desetaka tisuća ljudi i brojnim državnim izaslanstvima koja su u Srebrenicu došla odati počast žrtvama genocida, bilo je i izaslanstvo Republike Srbije predvođeno predsjednikom *Borisom Tadićem*.

Tom su prigodom u Potočarima kod Srebrenice pokopani posmrtni ostaci 775 osoba koje su snage vojske i policije bosanskih Srba pod *Mladićevim* zapovjedništvom pobile u srpnju 1995. Uz 774 Bošnjaka, uz katolički obred pokopan je i Hrvat *Rudolf Hren*, čija se obitelj davno prije rata doselila

u Srebrenicu iz Vršca. Hren je pokopan uz svoje sugrađane prema izričitoj želji obitelji. Vjerski obred ubijenim Bošnjacima predvodio je poglavar Islamske zajednice u BiH *Mustafa Cerić*. Tom prigodom je pozvao Europu i svijet da učine sve i spriječe moguće ponavljanje genocida nad bosanskim muslimanima postavljajući pitanje – jesu li oni žrtvovani u proteklom ratu samo zbog svoje vjere?

Među Bošnjacima pokopanim u nedjelju najmlađe žrtve su *Rijad Gabeljić* i *Mehmed Varnica* koji su 1995. imali samo 14 godina. Prema podacima Instituta za nestale osobe BiH na groblju Memorijalnog centra u Potočarima od nedjelje počinjavaju ostaci 4637 žrtava genocida. Još 1841 tijelo ekshumirano iz masovnih grobnica čeka identifikaciju. Procjenjuje se kako je u srpnju 1995. nakon pada

srebreničke enklave ubijeno više od osam tisuća muškaraca i dječaka.

Pokopu u Potočarima prethodio je memorijalni skup na kojemu su bila brojna državna izaslanstva, a hrvatsko je predvodio ministar vanjskih poslova i europskih integracija *Gordan Jandroković*.

Srbijanski predsjednik Tadić položio je vijenac u Memorijalnom kompleksu u Potočarima kod Srebrenice. Na vijencu je pisalo: »Nevinim žrtvama, srbijanski predsjednik Boris Tadić.« On je u Srebrenici izjavio: »To je tragedija koja se nikako ne može zaboraviti, a da bi se na neki način umirili oni koji su ostali iza žrtava potrebno je pronaći sve one koji su krivi i osuditi krivce.«

Među nazočnima na komemoraciji u Srebrenici u nedjelju nije bilo istaknutijih dužnosnika iz Republike Srpske.

IZ MAKEDONSKE ZAJEDNICE OPTUŽUJU SVETOZARA ČIPLIĆA

Ministar otvoreno uz bivše vodstvo

Predstavnici makedonske zajednice u Srbiji zatražili su od ministra za ljudska i manjinska prava *Svetozara Čiplića* da »nezakonitim radnjama ne razbija makedonsku nacionalnu manjinu«.

U pismu upućenom Čipliću, potpisani predsjednik makedonske zajednice *Gojko Ilievski* naveo je kako se posljednje »nezakonite radnje« odnose na dopunske izbore za nove elektore koje je raspisalo Ministarstvo, kako bi odlazećem vodstvu Makedonskog nacionalnog vijeća omogućilo da dopuni vijeće s nedostajućih 5 elektora i tako osigura 45 i novi izbor.

»Ne znam odakle crpate ovlasti da kao ministar možete mijenjati ili dopunjavati postojeći Zakon o nacionalnim vijećima, za slučajeve koji nisu po vašoj mjeri«, navodi *Ilievski*. *Ilievski* je ocijenio da Čiplić dopunskim izborima otvoreno stoji uz odlazeće vodstvo Makedonskog nacionalnog vijeća, kršeći vlastiti Zakon o nacionalnim vijećima, ali i pravo druge skupine makedonske nacionalne manjine da formira nacionalno vijeće, ali bez njih.

»Znate da makedonska nacionalna manjina ima 52 elektora i da ih je na ponovljenim izborima bilo 40. Druga skupina elektora ne želi dati legitimet izbornoj skupštini zbog lošeg iskustva sa starim vodstvom, koje ne želi ponovno vidjeti na čelu nacionalnog vijeća«, naveo je on. *Ilievski* je podsetio ministra da je jedini cilj pisma ne vlast već interes makedonske nacionalne manjine da izabere odgovarajuće vodstvo u vijeću. Sedamanest nacionalnih manjina, koje su sudjelovale na izborima za nacionalna vijeća, osnovalo je svoja vijeća, dvije nisu – makedonska i bošnjačka. Makedonska nacionalna manjina imala je mogućnost osnovati vijeće putem elektorske skupštine koja je neuspješ-

no održana, jer jedan broj elektora nije prisustvovao sjednici, kazao je ranije pomoćnik ministra *Petar Antić* agenciji Beta. *Antić* je rekao kako je upravo to razlog zašto je Ministarstvo odlučilo javnim pozivom omogućiti prijavu novih elektora, kako bi se ostvario zakonski minimum za konstituiranje makedonskog vijeća.

MINISTARSTVO PRODULJILO ROK ZA FORMIRANJE BOŠNJAČKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Prostora za dogovor još uvijek ima

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava odlučilo je u srijedu produžiti rok za konstituiranje Nacionalnog vijeća bošnjačke nacionalne manjine. Ministarstvo je pozvalo predstavnike sve tri izborne liste da se dogovore oko formiranja tog tijela, jer je to u interesu države i bošnjačkog naroda koji živi u Srbiji. Rok za konstituiranje vijeća nacionalnih zajednica istekao je 9. srpnja, a Ministarstvo je nakon toga konstatiralo kako Nacionalno vijeće Bošnjaka nije konstituirano, jer na prvoj sjednici nije postojala dvotrećinska većina vijećnika.

Pomoćnik ministra *Petar Antić* izjavio je Tanjugu kako nije preciziran rok u kome će tri bošnjačke izborne liste moći pregovarati. Dan prije on je rekao kako će, ukoliko se dogovor ne postigne, Ministarstvo raditi na formiranju privremenog tijela uprave, te je podsjetio da mogućnost za dogovor postoji, jer je sjednica bila zakazana u predviđenom roku od 30 dana, a problem je nastao jer su nazočni odbili verificirati mandate.

Na izborima 6. lipnja Bošnjačka kulturna zajednica osvojila je 17 od 35 mjesta u vijeću, 13 je osvojila Bošnjačka lista, a 5 Bošnjački preporod. Lista Bošnjačke kulturne zajednice na čelu s muftijom *Muamerom Zukorlićem* tvrdi kako je 7. srpnja formirano vijeće, ostvarivši potrebnu većinu uz 2 člana s liste Bošnjački preporod, ali predstavnici Ministarstva i druge dvije liste tvrde kako je sjednica bila neregularna.

PROŠLOTJEDNI INCIDENT U SUBOTICI

Razbijen prozor na prostorijama ZKVH-a

Anti-hrvatski incidenti dešavaju se već drugi put za kratko vrijeme u sjevernoj Bačkoj, i to ponovno uoči susreta srbijanskog i hrvatskog predsjednika, upozorava se u priopćenju Centra za razvoj civilnog društva

Nepoznati su počinitelji tijekom prošloga tjedna bacili kamen na prozor pomoćne prostorije Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici, te razbili roletu i dva prozorska stakla, nanijevši neznatnu materijalnu štetu. Nakon što su u petak, 9. srpnja, djelatnici Zavoda primijetili oštećenje prozora, prijavili su isto Policijskoj upravi u Subotici čiji su djelatnici odmah došli u prostorije ZKVH-a i obavili očevid.

Uprava i djelatnici Zavoda najoštrije osuđuju ovakav nemili događaj, te sa žalošću konstatiraju da je prva i jedina profesionalna ustanova hrvatske zajednice u Vojvodini u području kulture bila objektom napada.

»Želimo vjerovati da iza ovoga incidenta ne stoji organizirani oblik djelovanja, ali isto tako, teško možemo prihvatiti, s obzirom na dosadašnja iskustva koja je hrvatska zajednica u Vojvodini imala, da je iza ovoga slučajnost. U tom smislu, ističemo da se incident dogodio u vrijeme pred dolazak predsjednika Republike Srbije *Borisa Tadića* i Republike Hrvatske dr. *Ive Josipovića* 18. srpnja u Suboticu, na obilježavanje 20. obljetnice osnutka Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini«, kaže se, među ostalim, u priopćenju kojega potpisuju ravnatelj i pred-

sjednik Upravnog odbora ZKVH-a *Tomislav Žigmanov* i *Dužo Runje*. »Čvrsto se nadamo da incidenti poput ovoga ne mogu biti ozbiljna smetnja razvoju dobrosusjedskih odnosa između Republike Srbije i Republike Hrvatske, čega je potvrda i najavljeni susret dvojice

Republike Srbije očekuje brzo i učinkovito pronalaženje vinovnika i sudske procesuiranje istih.

Povodom ovoga incidenta objavila se i nevladina udruga Centar za razvoj civilnog društva (CRCD) iz Zrenjanina koja upozorava da se anti-hrvatski incidenti već dru-

predsjednika u Subotici, ali držimo da mogu baciti sjenu na taj proces te povećati strahove i nesigurnost kod pripadnika hrvatske zajednice u Republici Srbiji«, navodi se u priopćenju te ističe, kako uprava ZKVH-a od mjerodavnih tijela

gi put za kratko vrijeme dešavaju u sjevernoj Bačkoj, i to ponovno uoči susreta srbijanskog i hrvatskog predsjednika.

»Sjeverna Bačka je onaj dio naše zemlje u kojem živi najveći broj etničkih Hrvata u Srbiji. Prvi inci-

dent je prethodio susretu u Bačkom Monoštoru 16. travnja ove godine. Tada su na zgradi Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini (DSHV) bili ispisani šovinistički grafiti. Noćas se ova žalosna priča nastavila, pošto su razbijeni prozori na prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici. To se desilo deset dana prije susreta *Tadića* i *Josipovića*, koji su potvrdili da će nazočiti proslavi dvadesetodišnjice osnivanja DSHV 18. srpnja 2010. u Subotici. Zaključci se nameću sami po sebi: približavanje Srbije i Hrvatske ne odgovara nastavljacima ratne politike i onima koji su profitirali od nje. Žrtve su, kao i uvijek kad je o kriminalu riječ, oni najslabiji: u spomenutim slučajevima, to su vojvođanski Hrvati«, navodi se u priopćenju CRCD-a.

Dodaje se kako CRCD ima snažno povjerenje u vlasti Hrvatske i Srbije da ih ovakvi incidenti mogu samo tešnje udružiti protiv onih koji nastoje spriječiti razvoj prijateljskih odnosa i približavanje dvije bliske južnoslavenske zemlje. CRCD ocjenjuje da povoljnom ishodu najviše mogu pridonijeti tijela gonjenja, tako što će još prije 18. srpnja otkriti počinitelje nedjela i otvoriti istragu.

D. B. P.

STRATEGIJA UPRAVLJANJA OTPADOM U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU

Za sada sve na vrijeme i u dobrom smjeru

Općine Zapadnobačkog okruga dobro planiraju upravljanje otpadom i riješile su problem lokacije regionalnog deponija, za razliku od nekih drugih okruga, izjavio je ministar životnog okoliša i prostornog planiranja *Oliver Dulić* u Somboru. On je u ponedjeljak s predstavnicima tamošnjih općina razgovarao o upravljanju deponijem i o tehnologijama koje će se primjenjivati u upravljanju otpadom.

»Naše je inzistiranje da se poštuju i zakon i strategija upravljanja otpadom, koji podrazumijevaju strogu hijerarhiju, minimalizaciju otpada, ubacivanje što je moguće većeg dijela otpada u proces reciklaže, kompostiranje i ponovno vraćanje u uporabu«, rekao je *Dulić*. »Naravno da postoje velike dvojbe u svezi s lokacijom regionalnih deponija. Srećom, u Zapadnobačkom okrugu je taj problem riješen, ali je sada pitanje kada će regionalni deponij biti izgrađen, kada će lokalne samouprave donijeti sva neophodna strateška dokumenta, kada

će donijeti odluke i kada će na kraju građani znati koliko će ih koštati upravljanje otpadom.«

Gradonačelnik Sombora *Nemanja Delić* rekao je kako su dvije od četiri općine Zapadnobačkog okruga već usvojile strategiju upravljanja otpadom, te je naglasio kako se u ovoj regiji svi potrebni koraci čine ispravno i na vrijeme, jer se izbor strateškog partnera radi na duže vrijeme.

Z. G.

U NEDJELJU U SUBOTICI DSHV OBILJEŽAVA 20 GODINA RADA

Očekuje se dolazak predsjednika Hrvatske i Srbije

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini proslavit će 20. obljetnicu od osnutka stranke. Svečanost će biti održana u nedjelju, 18. srpnja, u Dvorani sportova u Subotici. Početak je u 15. Očekuje se da će slavlje uveličati predsjednici Republike Srbije i Republike Hrvatske *Boris Tadić* i *Ivo Josipović*.

Sveta misa zahvalnica održat će se 17. srpnja u 18 sati u franjevačkoj crkvi u Subotici.

Produžetak uspješne suradnje

Vlada Vojvodine potpisala je ugovor o sufinanciranju aktivnosti Matice slovačke u Srbiji. U ime Vlade Vojvodine potpisnik je pokrajinski tajnik za znanost i tehnološki razvitak dr. *Dragoslav Petrović*, a u ime Matice slovačke u Srbiji predsjednica *Katarina Melegova-Melihova*.

Ugovor je potpisan u Novom Sadu 8. srpnja, a njime je nastavljena suradnja između pokrajinske vlasti i ove značajne institucije slovačke nacionalne zajednice.

MOST SURADNJE PREMA MATIČNOJ DRŽAVI

»Za dosadašnje aktivnosti Vlada Vojvodine je izdvojila oko 2 milijuna dinara, a ovaj ugovor je produžetak te suradnje«, rekao je tom prigodom *Dragoslav Petrović*. »Od ukupnog iznosa 70.000 dinara je izdvojeno za financiranje i završetak projekta čiji je nositelj Odsjek za slovakistiku Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, a koji se odnosi na jezik, književnost i kulturno stvaralaštvo. Izuzetno je značajna suradnja koju su imale institucije s teritorija APV s institucijama Republike Slovačke, gdje je poseban značaj imalo angažiranje predstavnika Veleposlanstva Slovačke i slovačke manjinske zajednice u Srbiji. S obzirom da je Republika Slovačka članica EU, zajedno smo aplicirali na 17 projekata prema fondovima EU, u što je pokrajinska Vlada uložila preko 5 milijuna dinara, a korist koja je ostvarena na ovaj način devet puta je veća. To govori o tome kako je slovačka nacionalna zajednica most suradnje prema svojoj matičnoj državi, tako da će pokrajinska Vlada i ubuduće nastaviti poticati ovakav oblik suradnje ne samo kroz ovu, nego i kroz druge institucije. Pripadnici slovačke zajednice značajni su sudionici u projektima koji vode daljnjem razvoju Vojvodine i Srbije ne samo glede kulture i obrazovanja, nego i cjelokupnog gospodarstva. Ekonomska korist ovakve suradnje vidljiva je kroz mogućnost povlačenja sredstava iz fondova EU,

što je veoma značajno. Također je postignut veliki napredak na svim razinama obrazovanja. Predstavnici slovačke zajednice veoma su prisutni i u Skupštini Republike Srbije i u Skupštini APV, a također obnašaju značajne dužnosti u Vladi Vojvodine i u pet lokalnih samo-

uprava. To dokazuje da gradimo moderno građansko društvo.«

ISKUSTVA PRIMIJENITI I NA DRUGE ZAJEDNICE

Katarina Melegova-Melihova izjavila je kako je suradnja u

prethodnim godinama rezultirala nizom značajnih manifestacija. »Imali smo niz izložaba, objavljenih publikacija i koncerata. Monografije 'Slovaci u Šidu' ne bi bilo da nije bilo te suradnje, također niti publikacije o slovačkom školstvu. Planiramo prezentaciju o udžbenicima za učenike iz slovačke zajednice ne samo u Srbiji, nego i u Hrvatskoj, Rumunjskoj i Mađarskoj, a planiramo i ubuduće izdavati monografije i knjige.«

Voditelj projekta prof. *Michael Harpen* s Odjela za slovakistiku Filozofskog fakulteta u Novom Sadu predstavio je rezultate znanstveno-istraživačkog projekta pod nazivom »Regionalni jezični, književni i kulturni vektori u multikulturalnom diskursu: slovačka paradigma«, koji se odnosi na slovački književni jezik u Vojvodini, slovački književni jezik u kontaktu sa srpskim jezikom, tipologiju suvremene slovačke poezije u Vojvodini itd. Monografiju »Slovaci u Šidu« predstavio je *Stanislav Stuparski*, naglasivši kako ta knjiga usprkos asimilaciji nastoji sačuvati ono izvorno.

»Uvjeren sam kako je ovo primjer spremnosti za rad u skladu s načelima definiranim u Ustavu Republike Srbije i u Statutu APV, a u svezi s ostvarivanjem prava nacionalnih zajednica«, kaže *Dragoslav Petrović* za HR. »U tom smislu očekujem da se to odnosi i na sve druge zajednice, osobito na hrvatsku zajednicu, s obzirom na lošu atmosferu koju smo imali ranije. Međutim, mislim da smo učinili značajne stvari, hrvatska nacionalna zajednica je dobila Zavod za kulturu, ostvarili smo obvezu da se preko RTV-a može na odgovarajući način informirati, njegovati jezik i kulturu i upravo se traži rješenje kako u obrazovnom sustavu, prije svega na sjeveru Vojvodine, osigurati odgovarajuće uvjete. Uvjeren sam da je primjer uspješnog puta u ovom trenutku upravo suradnja sa slovačkom nacionalnom zajednicom.«

Ankica Jukić-Mandić

Pripadnici slovačke zajednice značajni su

sudionici u projektima koji vode daljnjem

razvoju Vojvodine i Srbije ne samo glede kulture

i obrazovanja, nego i cjelokupnog gospodarstva,

izjavio je pokrajinski tajnik Dragoslav Petrović

U NOVOM SADU ODRŽANA DUNAVSKA KONFERENCIJA MLADIH LIDERA EXIT 2010.

Okupljanje radi boljeg razumijevanja budućnosti

Dunavska konferencija budućih lidera otvorena je u petak, 9. srpnja, u Novom Sadu. Uvodna izlaganja imali su predsjednik Vlade AP Vojvodine *Bojan Pajić* i potpredsjednik Vlade Republike Srbije za europske integracije *Božidar Đelić*. Ova je konferencija organizirana u okviru festivala EXIT, a sudjelovali su mladi lideri koji su se već dokazali u područjima obuhvaćenim Dunavskom strategijom EU – mladi profesionalci iz područja zaštite životnog okoliša, kulture, znanosti, prijevoza, infrastrukture, državne uprave i nevladinog sektora. Cilj konferencije bio je okupljanje sudionika iz 14 zemalja Dunavske regije radi boljeg razumijevanja budućnosti Dunavske strategije EU, uz promoviranje njenih ključnih ideja među mladim ljudima.

Božidar Đelić je najavio kako će izaslanstvo Republike Srbije Europskoj komisiji u Bruxellesu 22. srpnja predstaviti projekte s kojima Srbija namjerava ući u strategiju Dunavske regije, napominjući da će za te projekte iz proračuna biti izdvojeno 18,5 milijuna eura.

DJECA IZ OŠ »IVAN MILUTINOVIĆ« U LJETNOM KAMPU U MAĐARSKOJ

Nagrada za najbolje

U organizaciji Rotary klubova iz Segedina, Temišvara i Subotice već 12 godina zaredom u mađarskom mjestu Kishomok održava se ljetni kamp. Ovaj kamp osmišljen je da se najtalentiranijoj djeci, koja su svojim učenjem i vladanjem to zaslužila, omogući učenje engleskog jezika, kao i upoznavanje kulture susjednih zemalja. U ljetnom kampu ove su godine bili đaci šestih i sedmih razreda iz Subotice, Arada (Rumunjska) i Segedina (Mađarska)

Rotary klub Subotica odlučio je da ove godine na šestodnevni kamp idu 10 najboljih učenika OŠ »Ivan Milutinović« iz Subotice i Male Bosne. Nagrađena djeca su: *Luka Stantić, Mario Francišković, Jelena Lučić, Marko Kljajić, Luka Tikvicki, Bojana Vuković, Antun Nađ Kanás, Marija Sekereš, Nikola Sadovek i Jelena Zubić.*

Osim učenja engleskog jezika, djeca su učila plivati, jahati, prelaziti prepreke i bojati tekstil, a bilo im je omogućeno i razgledanje Segedina i Hodmezovasarhelya.

D. P.

PREMIJER MIRKO CVETKOVIĆ OČEKUJE VEĆU ZAPOSLENOST

Srbija statistički izišla iz recesije

Predsjednik Vlade Republike Srbije *Mirko Cvetković* izjavio je kako se povećanje zaposlenosti u Srbiji očekuje u drugoj polovici ove godine. Premijer je kazao kako je Srbija statistički izišla iz recesije u prvom tromjesjeću ove godine, kada je ostvaren rast bruto domaćeg proizvoda od 0,6 posto.

»Ključni indikatori ukazuju da će se trend rasta nastaviti i u drugom tromjesjeću godine, pri čemu očekujem da stopa rasta bude od 1,5 do 2 posto«, naveo je Cvetković dodavši da će Vlada nastaviti provoditi kratkoročne mjere za podršku gospodarskog rasta, povećanje zaposlenosti i unapređenje socijalne sigurnosti najugroženijih stanovnika.

Dodao je kako će Vlada nastaviti strukturne reforme da bi se postigao dugoročno održiv rast gospodarstva i porastao životni standard građana.

U BEOGRADU ODRŽAN SASTANAK UNAPRIJEĐENOG STALNOG DIJALOGA EU I SRBIJE

Niz pomaka u eurointegracijama

U Beogradu je u srijedu održan sastanak Unaprijeđenog stalnog dijaloga Europske Unije i Srbije, na kojem je razmatran napredak Srbije u europskim integracijama i reformama. Sjednicom su predsjedali direktor Direkcije za zapadni Balkan u Generalnom direktoratu za proširenje EU *Pierre Mirel* i potpredsjednik Vlade Srbije za eurointegracije *Božidar Đelić*. Uoči sjednice Mirel je izjavio kako se ovogodišnja plenarna sjednica održava poslije niza pomaka Srbije u eurointegracijama i da će s predstavnicima vlasti Srbije razgovarati o tome kako na ovim uspjesima unaprijediti suradnju Srbije i EU.

Na skupu u Palati Srbije razmatran je napredak reformi Srbije u područjima demokracije i vladavine prava, ljudskih i manjinskih prava, regionalnih pitanja i međunarodnih obveza, a razgovaralo se i o provedbi Nacionalnog programa za integraciju Srbije u EU.

LIGA SOCIJALDEMOKRATA VOJVODINE OBILJEŽILA 20 GODINA POSTOJANJA

O autonomiji Vojvodine još će se razgovarati

Politički dijalog o obujmu i sadržaju autonomije Vojvodine i decentralizaciji Srbije bit će nastavljen, izjavio je predsjednik Srbije *Boris Tadić*. Rekao je kako je pitanje decentralizacije najosjetljivije, ali i najznačajnije pitanje, te da to pitanje teško može biti riješeno bez ustavnih promjena, zbog čega će se pitanju decentralizacije pristupiti vrlo pažljivo. Na svečanosti u povodu 20 godina postojanja Lige socijaldemokrata Vojvodine rekao je i kako cijeni angažiranje Lige i njenog lidera *Nenada Čanka* u borbi za demokraciju i ljudske slobode, ali da se s njim ne slaže u ocjeni potrebnog stupnja autonomije Vojvodine.

Nenad Čanak je rekao kako oni koji su odgovorni za dešavanja u prošlosti trebaju odgovarati te da za lustraciju nikada nije kasno. Naglasio je kako je Liga socijaldemokrata Vojvodine tijekom svog postojanja prošla kroz burnih 20 godina, ali da je prvo desetljeće ipak bilo lakše od drugog.

Slab interes za hrvatski odjel u Politehničkoj školi

U hrvatski odjel u subotičkoj Gimnaziji »Svetozar Marković« upisalo se 25 učenika, dok se za odjel na hrvatskom jeziku (smjer tehničar tiska) u Politehničkoj školi odlučilo samo šest učenika

dvije opcije: uz odjel općeg tipa u Gimnaziji »Svetozar Marković« (četvrta generacija), od ove godine postojala je mogućnost i da se upišu u odjel za tehničara tiska u Politehničkoj školi u Subotici.

Valja istaknuti kako je iz subotičkih osnovnih škola ove godine izašla prva generacija koja je cjelokupno obrazovanje stjecala na hrvatskom jeziku i koja je prijamni ispit za srednju školu polagala na materinjem jeziku. U pitanju je dosad najbrojnija generacija od 59 učenika. Od njih, kako saznajemo u Hrvatskom nacionalnom vijeću, blizu polovice školovanje će nastaviti na hrvatskom, a ostali na srpskom jeziku.

Najviše njih upisalo se u odjel općeg tipa u subotičkoj Gimnaziji

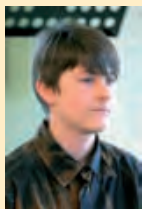
»Svetozar Marković«. U taj se odjel upisalo 25 učenika, što znači da je preostalo još 5 slobodnih mjesta.

S druge strane, u novootvorenom odjelu za tehničara tiska u Politehničkoj školi popunjeno je šest od ukupno 30 predviđenih mjesta. »Upis je završen, a sada postoji mogućnost da se netko iz neke druge četverogodišnje škole eventualno prepíše uz molbu. To se u principu radi u rujnu, početkom školske godine«, kaže za HR ravnatelj Politehničke škole *Iso Planić*. »Ako broj upisanih ostane ovakav morat ćemo tražiti zahtjev od pokrajinskog tajnika za otvorenje toga odjela. Naime, za odjel u koji je planiran upis 30 učenika donja granica za formiranje je 15

učenika. Ovo je ipak delikatna stvar, tako da ćemo pisati zahtjev i tražiti da se odjel ipak otvori. Voljeli bismo da se još netko upíše, čime bi naš posao bio olakšan«, objašnjava *Iso Planić* dodajući, kako svi uvjeti za otvorenje odjela na hrvatskom jeziku u toj školi – i kadrovski i prostorni – postoje.

Član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužen za područje obrazovanja *Pero Horvacki* izražava zadovoljstvo brojem upisanih u gimnazijski odjel te napominje kako će HNV učiniti dodatni napor da se u Politehničkoj školi formira hrvatski odjel. »Krajem kolovoza učenici će se još moći prepisivati, a budući da sam radio u

Upis u srednje škole u Srbiji završen je u ponedjeljak raspodjelom đaka koji nisu primljeni u prvom krugu, tijekom kojeg je najveći interes vladao za medicinske i ekonomske škole, te gimnazije. Učenici koji su srednju školu htjeli pohađati na hrvatskom jeziku imali su

IVAN KOVAČ, SUBOTICA

Upisao sam se na opći smjer na hrvatskom jeziku u Gimnaziji u Subotici. Prije toga školovao sam se na hrvatskom jeziku u OŠ »Matko Vuković« u Subotici, gdje nas je u odjelu bilo dvadeset i troje. Prijamni ispit sam dobro uradio, a dodatni bodovi s uspjeha na natjecanjima tijekom osnovne škole osigurali su mi maksimalnih 100 bodova. Bio sam prvi na listi. Gimnazija je bila moja prva želja, jer mi ta škola odgovara budući da još nisam siguran na kojem ću fakultetu studirati. Ovako za donošenje te odluke imam još četiri godine.

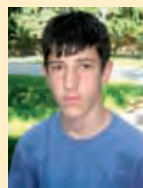

GORDANA CVIJIN, SUBOTICA

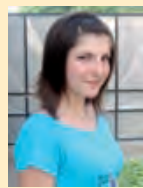
Išla sam u OŠ »Ivan Milutinović« i školovala sam se na srpskom jeziku, jer u središnjoj školi u gradu nije bilo odjela na hrvatskom jeziku. Tijekom školovanja slušala sam nastavu iz izbornog predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Mislim da mi to što sam se upisala u gimnaziju na hrvatskom, iako sam se do sada školovala na srpskom, neće predstavljati problem. Gimnaziju sam upisala jer smatram da mi ta škola pruža dobru osnovu za daljnje školovanje i upis na fakultet. U njoj mogu steći solidno opće obrazovanje. Na prijamnom sam postigla dobre rezultate, imala sam 91,5 bodova i bila sam četvrta na školskoj listi. U novom odjelu nas ima 25 i neke od učenika već poznajem.

MARTIN NAĐ, BAČKI MONOŠTOR

Upisao sam se u srednju poljoprivrednu školu u Somboru, usmjerenje veterinarski tehničar. U osnovnoj školi bio sam odlikaš, a ova škola

bila mi je na trećem mjestu željenih. Na prvom mjestu bila mi je medicinska škola, međutim, tamo je doista bila vrlo jaka konkurencija, tako da u toj nakani nisam uspio. Jako sam zadovoljan i ovim izborom jer, pokraj ljudi, volim i životinje. Nadam se da ću po završetku srednjoškolske izobrazbe uspjeti naći uposlenje u struci, a isto tako se nadam da će do tada današnja kriza biti stvar prošlosti i da ćemo od svojih primanja živjeti bar malo bezbrižnije nego što danas žive naši roditelji.

SANJA ANDRAŠIĆ, SONTA

Sretna sam, upisala sam se u školu koja je moj san još od ranijeg djetinjstva. Kako sam odlikašica, mnogi od mojih nastavnika vidjeli su me u gimnaziji, ekonomskoj... ali ja ne. Oduvijek sam sanjala karijeru u kuharstvu, pa sam se za to zanimanje doista i opredijelila. Nadam se da ću kuharsku školu u Apatinu uspješno završiti, a potom planiram odlazak u Opatiju kod ujaka. Tamo namjeravam nastaviti s izobrazbom u struci, a nadam se da ću u toj sredini naći i uposlenje. Koliko sam upoznata, ovo zanimanje je u Srbiji dosta podcijenjeno, no u Hrvatskoj, pa i dalje u inozemstvu, vrlo je traženo i na visokoj je cijeni. Veliki mi je uzor naša Sončanka *Nevenka Brdarić*, koja je u Opatiju otišla sa završene dvije godine srednje kuharske škole u Somboru, počela praktički od ništice, da bi isključivo svojom nadarenošću i sustavnim radom stvorila veliko kuharsko ime.

DANIJEL ROŽIĆ, BAČ

Za razliku od mnogih mojih prijatelja, ja sam se uspio upisati za zanimanje koje sam i želio. Upisao sam se u poljoprivrednu školu – smjer mehaničar poljoprivredne mehanizacije, ovdje u Baču. Po završetku

školi iz iskustva znam da su djeca rješavala takva pitanja i u rujnu. Prognozirati nije zahvalno, radit ćemo na tomu da taj odjel bude otvoren«, kaže Pero Horvacki.

Što se tiče učenika koji su osnovnu školu pohađali na hrvatskom a školovanje nastavljaju na srpskom jeziku, neslužbeno je poznato da se 7 učenika upisalo u Ekonomsku školu, šest u Medicinsku školu, nekoliko njih u Poljoprivrednu školu u Bačkoj Topoli, a preostali mahom na zanate.

Inače, za ovogodišnjih oko 80.000 osmaša u srednjim školama u Srbiji osigurano je 87.500 mjesta. Prema preliminarnim rezultatima, najmanji interes mladi su pokazali za zanimanja poput brava, automehaničara, autolimara, stolara, tapetara, krojača, za koja i nakon drugog upisnog roka ima mjesta.

Učenici koji su se upisali u prvom ili drugom krugu, a žele premještanje na neki drugi obrazovni profil ili u drugu srednju školu u kojoj još ima mjesta za upis, mogu uputiti molbu Okružnom upisnom povjerenstvu, od 17. do 20. kolovoza.

D. B. P.

NASTAVNICI IZ SRBIJE NA STRUČNOM SEMINARU U PULI

Usavršavanje hrvatskog jezika

U organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje u Puli je od 5. do 10. srpnja održan stručni seminar na kojem su sudjelovali i nastavnici iz Republike Srbije. Seminar je pohađalo 15 nastavnika iz Srbije – osmero iz osnovnih škola u kojima se odvija nastava na hrvatskom jeziku i sedmero iz srednje Politehničke škole u Subotici, u kojoj bi od jeseni trebao biti otvoren i jedan odjel na hrvatskom nastavnom jeziku.

Petodnevno stručno usavršavanje u Puli bila je za njih prilika upoznat se s novim pristupima u obrazovanju, te unaprijediti uporabu hrvatskog jezika i hrvatske kulture u nastavi kroz predavanja sveučilišnih profesora iz područja hrvatskog jezika i obrazovanja te radionice. »Ovakvi seminari su od značaja jer se, među ostalim, naglasak stavlja na sintaksu, koja je ključna da se uvide razlike između hrvatskog i srpskog jezika«, kaže Stipan Stantić, ravnatelj Odjela HNV-a za obrazovanje i jedan od sudionika seminara.

Na seminaru je sudjelovalo ukupno 90 odgojitelja, učitelja i nastavnika iz: Australije, Mađarske, Italije, Rumunjske, Švedske, Bosne i Hercegovine, Austrije, Slovačke, Srbije i Slovenije. Stručno usavršavanje za odgojno-obrazovne djelatnike četvrti je put organizirala Agencija za odgoj i obrazovanje uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Tijekom seminara sudionici su imali priliku i upoznat Istru, posebice njezin unutrašnji dio, na cjelodnevnom izletu od Žminja, Pazina, Roša, Aleje Glagoljaša i Huma.

ANA DUJIĆ, SRIJEMSKA MITROVICA

Prijamni nisam dugo spremala, oko mjesec, mjesec i pol dana. Više sam vježbala srpski zato što sam mislila da dobro znam matematiku. Prijamni i nije bio suviše težak, sve ovisi o tome koliko je tko učio. Na polaganju prijamnog teža je bila matematika, i to poprilično teža. Ministar prosvjete je izvukao najteži test ove godine iz matematike, test broj pet. Srpski je bio lak i brzo sam ga uradila. Nažalost, nisam upisala školu koju sam željela – željela sam upisati srednju ekonomsku školu ali tu

nisam primljena. Iz tog razloga sam sad upisala gimnaziju, društveno-jezični smjer. U slučaju da ne se uspijem prebaciti tijekom prve godine školovanja u ekonomsku, nadam se da ću u gimnaziji steći radne navike za učenje za fakultet jer samo s gimnazijom nemam ništa.

MARTIN BANDO, SRIJEMSKA MITROVICA

Prijamni sam spremao cijele godine, ali sam u drugom polugodištu mnogo više učio. Prijamni nije bio težak toliko koliko sam očekivao da će biti. Na testovima za prijamni puno je teža bila matematika nego srpski jezik. Završio sam i osnovnu muzičku školu – smjer harmonika, stoga sam se dvoumio – nastaviti sa srednjom muzičkom ili upisati elektrotehničku školu, koja me je isto privlačila. Na kraju sam se ipak odlučio za elektrotehničku i uspio sam se upisati. Od škole očekujem da će mi pružiti dovoljno znanja i radne discipline da bih mogao nastaviti daljnje školovanje, jer planiram nakon srednje škole upisati elektrotehnički fakultet.

Anketu proveli: Davor Bašić Palković, Ivan Andrašić, Stanka Čoban, Zlatko Gorjanac i Dario Španović

školovanja namjeravam se baviti poljoprivredom i ovo će mi zanimanje itekako pomoći. Poljoprivredu volim, a i moji roditelji se time bave. Zadovoljan sam izborom, a nisam imao niti problema oko upisa, bio sam treći na listi. Mnogi moji školski prijatelji su bili prinuđeni upisati sasvim nešto deseto od onoga što su htjeli. Ja sam imao sreće.

MAJA KAIĆ, SOMBOR

Upisala sam se u srednju ekonomsku školu, smjer ekonomski tehničar. Zadovoljna sam jer sam upisala upravo ono što sam i htjela, mada sam razmišljala i o medicinskoj školi, što je bila i želja mojih roditelja. Oni smatraju

kako je bolje za moju budućnost raditi u državnoj tvrtki, ali ipak mi se ostvarila želja i 'upala' sam u ekonomsku školu. Nisam sigurna da ću se u današnje vrijeme poslije završene srednje škole moći zaposliti, ali ako budem dobro učila, ako sve bude dobro išlo i financijsko stanje bude malo bolje, možda ću se poslije četiri godine upisati na fakultet ili na višu ekonomsku. To bih željela, jer sa srednjom školom se više ne može zaposliti.

IRENA SABO, SOMBOR

Htjela sam upisati etno muzikologiju u srednjoj muzičkoj školi, ali ipak sam upisala smjer dizajner zvuka. Mislim da je to nekako bolje za mene jer se više radi s kompjutorima. Zadovoljna sam, mislim da će nas u ovoj školi dobro pripremiti kako bi kasnije mogla upisati muzičku akademiju. Srednja muzička škola je novija

škola u Somboru, a mi smo treća generacija koja ju je upisala.

Ključ napretka je u zajamčenim zastupničkim mandatima

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini u nedjelju proslavlja 20 godina od osnutka stranke. Ova obljetnica bit će obilježena svečanom akademijom u Dvorani sportova u Subotici, a najavljen je i dolazak predsjednika Republike Hrvatske Ive Josipovića te predsjednika Republike Srbije Borisa Tadića. Tim povodom razgovarali smo s predsjednikom DSHV-a Petrom Kuntićem koji je na čelu stranke od 2004. godine.

HR: Koliko se politika DSHV-a promijenila za 20 godina?

DSHV je prošao kroz tri faze u svome postojanju. Prva faza je bila faza nacionalnog ponosa kada osnivamo našu stranku, to je razdoblje bilo do ratnog perioda i pada Vukovara. Poslije toga dolazi jedno teško razdoblje za DSHV, od 1992. do 2000. godine to je faza preživljavanja. Veliki broj članstva odlazi iz zemlje, vrijeme je zastrašivanja i kalvarije srijemskih Hrvata, nesloga je unutar same zajednice i unutar stranke, te se formira Hrvatski narodni savez 1997. godine. Treća faza je poslije petolistopadskih promjena 2000. godine. Okolnosti u kojima egzistira naša politička stranka danas nisu iste kao i 90-ih godina. Sve stranke na političkoj sceni doživjele su određene promjene, pa tako i DSHV. U prvim godinama glavni moto političkog rada bio je zasnovan na paroli »opstati i ostati«, a poslije petolistopadskih promjena moto je »integracija da, asimilacija ne« i u tome je razlika. Do petolistopadskih promjena koncepcija je bila ne ulaziti u vlast osim na lokalnu, a poslije promjena je zapravo cilj stranke na svim razinama, gdje god je to moguće, ući u vlast i integrirati se u politički sustav države.

HR: Nakon početnog optimizma, danas već mnogi govore kako petolistopadske promjene nisu donijele ono što se očekivalo. Kako vi vidite te promjene iz današnje perspektive?

Najbolja vlada od promjena do danas je ostala vlada *Zorana Đinđića*. Međutim, taj veliki uspon koji je bio u prve tri godine prekinut je ubojstvom premijera i svi ti demokratski procesi su odjednom zaustavljeni, pogotovu što je vlada *Sporslava Košunice*, koja je vrlo sporo ulazila u reforme, imala čak

dva mandata. Tu je bio najveći zastoj, a u to je vrijeme rađena i kriminalna privatizacija gospodarskih subjekata u državi. Na osnovi toga i još nekih drugih parametara sada smo došli u vrlo tešku gospodarsku situaciju iz koje ćemo vrlo teško izaći i kao društvo, a i Hrvati kao sastavni dio tog društva.

HR: Imate li neke pokazatelje o tome kako žive Hrvati u Srbiji?

Jedan veliki dio Hrvata na rubnim dijelovima uz rijeku Dunav, zatim u pograničnim dijelovima prema Mađarskoj, pa i u nekim dijelovima u Srijemu, živi vrlo teško, kao i cijelo društvo. Pogotovu onaj veliki dio Hrvata koji je bio oslobođen na poljoprivredu, jer se zbog procesa globalizacije više ne može živjeti od 10 hektara zemlje, već će na tržištu opstati samo oni veliki. Zbog toga su Hrvati u seoskim područjima većinom u vrlo teškoj gospodarskoj situaciji. Jedan mali dio se uspio otrgnuti, u sferi poljoprivrede prvenstveno vezano za ratarstvo i voćarstvo u Srijemu, i oni su sada nositelji proizvodnje u njihovim sredinama. Ali globalno gledano veliki dio našeg pučanstva vrlo teško živi.

HR: Ima li DSHV programe i projekte usmjerene na poboljšanje socijalno-ekonomskog položaja Hrvata u Srbiji?

Nažalost, tu sad ulazimo u problem s kojim se sučeljavamo posljednjih nekoliko godina, a to je da smo politička stranka čiji su osnovni ciljevi vezani uz zaštitu nacionalno-manjinskih interesa prvenstveno u svezi s implementacijom prava koja nam zakon jamči. Veliki dio članstva inzistira da zbog toga na svim razinama uvijek idemo samostalno bez obzira ulazimo li u vlast, ali onda isti ti ljudi sutradan dolaze i traže pomoć po raznim programima i traže uposlenje u raznim institucijama. A zapravo ne možemo apsolutno ni na koji način pomoći ako nisi u vlasti. I tu je taj antagonizam – jesmo li stranka koja se bavi samo nacionalno-manjinskim pitanjima ili ne? Taj problem imamo konstantno i što se tiče samih programa možemo jedino pomoći u edukaciji u pogledu onoga što pruža država Srbija, a osim toga smo pokušali u tim najkritičnijim mjestima povezati gospodarske i iz Hrvatske i z

podunavskih sela i dio radne snage u ljetnim mjesecima odlazi raditi u Hrvatskoj. Međutim, globalno gledano kao mala i regionalna politička stranka s nacionalno-manjinskim predznakom ne možemo puno uraditi na gospodarskom planu.

HR: Međutim, ima primjera da nacionalno-manjinske stranke, kao na primjer srpska stranka u Hrvatskoj, ima i socijalne i gospodarske programe?

Ne možemo se nikako uspoređivati s pozicijom Srba u Hrvatskoj. Mi se često susrećemo i znam vrlo dobro kakva je njihova situacija. Zakonodavstvo u Republici Hrvatskoj je bilo puno više naklonjeno Srbima i omogućilo im je tri izravna zastupnika, a novim izmjenama izbornog zakona postoji velika vjerovatnoća da će dobiti i četvrtog i ne moraju razmišljati jesu li u izvršnoj vlasti ili nisu. I na razinama županija je drugačiji izborni zakon i veliki broj pripadnika srpske zajednice je u institucijama države Hrvatske. I sada, kad imaju tu sigurnost, oni mogu razmišljati o nekoj sljedećoj fazi, primjerice o osnivanju Srpske banke, što su sad uspjeli, zatim o pomoći malim i srednjim gospodarstvenicima i slično. Ključ je osigurati manjinama zastupljenost u predstavničkim tijelima, a ne ići u izbore i utakmici s velikim strankama. Kada budemo u takvoj situaciji onda ćemo zasigurno i mi mnogo više moći raditi i na planu konkretne pomoći ljudima kroz razne programe i projekte.

HR: Vaši oponenti kritiziraju rad DSHV-a i govore kako nije vidljiv na političkoj sceni u sadašnjoj koaliciji?

Tu su u pravu zbog toga što smo mi na listi Demokratske stranke ušli u parlament, a nismo u koaliciji kao što su Sandžačka demokratska partija, Liga socijaldemokratske Vojvodine, Srpski pokret obnove i G 17 plus. Treba biti realan. To su stranke koje mogu donijeti od 70 do 100 tisuća glasova, a DSHV ne može donijeti niti deseti dio toga. Mi još nismo takvi partneri da možemo razgovarati na isti način jer se na izborima mjeri samo koliko si težak i nema nikakve pozitivne diskriminacije. Ali novim zakonom takva situacija više neće biti moguća i status parlamentarne stranke će moći imati samo oni čije

je ime naznačeno na glasačkom listiću kao koalicijske stranke.

HR: S obzirom da DSHV nema jaku izbornu bazu, postoje li neki drugi mehanizmi kako bi se položaj Hrvata izjednačio s drugim manjinama?

Ključ čitavog ovog pitanja je izravna zastupljenost u predstavničkim tijelima. Kada to budemo imali priča će biti sasvim drugačija. Na pretposljednem sastanku Međuvladinog mješovitog povjerenstva u listopadu u Beogradu predstavnici Srbije su na pitanje kada će se osigurati politička zastupljenost Hrvata odgovorili da se u ovom momentu u Srbiji takav zakon ne može donijeti i da se izravni mandati ne mogu dati, odnosno da se sve drugo može rješavati, ali to ne.

HR: Ali država Srbija je potpisala sporazum u kojem jamči da će se osigurati zastupljenost hrvatske manjine na svim razinama vlasti.

Jest, i zbog toga je Hrvatska inzistirala na tome jer je to ključ čitave aktivnosti – da se osiguraju izravni predstavnici od lokalne samouprave pa do parlamenta. Hrvatska je na tome inzistirala, jer je ona ispoštovala tu odredbu bilateralnog sporazuma. To je bila točka dnevnog reda i upravo završene četvrte sjednice MMP-a u Zagrebu, gdje nije postignut pomak po tom ključnom pitanju niti malo, ali su ipak otkrivena vrata te postoji nekoliko novih prijedloga kako ovaj problem riješiti.

HR: Poznato je kako hrvatska zajednica još nije institucionalno izgrađena i da se trenutačno redovito financiraju, uz nacionalno vijeće, samo dvije profesionalne institucije. Postavljate li to pitanje na sjednicama MMP?

Jedna od točaka sljedeće sjednice MMP-a će biti, grubo rečeno, koli-

ko Hrvatska odvađa za sve institucije srpske manjinske zajednice i koliko se izdvaja u Srbiji za hrvatsku zajednicu. Prema nekim približnim procjenama omjer je 12 prema 1 u korist srpske zajednice.

HR: Također je poznato kako hrvatska zajednica nije u jednakoj poziciji s drugim nacionalnim manjinama u Srbiji?

Jedna od zadaća i stranke i novog nacionalnog vijeća je da što prije dodemo na razinu ostalih manjina, a tu prvenstveno mislim na manjine slične po brojnosti, jer smo i dalje u situaciji da svaki put imamo problema u implementaciji onoga što nam zakon omogućuje na polju školstva, kulture, informiranja. Određeni novac stiže u pojedine institucije, međutim, time hrvatska zajednica u Srbiji ne može biti zadovoljna. Naše su potrebe veće i zato je jako bitno kako ćemo raditi u sljedeće četiri godine, kako u stranci tako i u nacionalnom vijeću. Ako budemo čekali ovim tempom da u sljedećih 20 godina dodemo na razinu Slovaka, na primjer, onda je pitanje za koga ćemo to raditi jer je najveći problem nas ovdje, pa i Srba u Hrvatskoj, asimilacija i samo jačanjem institucija nacionalno manjinske zajednice može se taj proces djelomično zaustaviti.

HR: Koji su vaši planovi u HNV-u?

Pređ nama je veliki posao, trenutačno moramo gasiti nekoliko požara, a najvažniji je problem u izuzetno malom broju upisane djece u hrvatske odjele. Morat ćemo kao i prije 7 godina voditi kampanju i razgovarati s roditeljima, a jedna od okosnica aktivnosti bit će naša veća prisutnost u medijima na većinskom jeziku. Međutim, ima tu određenih problema. Naime, mi nismo imali niti jedan izvještaj, a kamoli intervju u lokalnim subotičkim mediji-

ma kada je formirano nacionalno vijeće hrvatske manjine. A to je institucija države Srbije i krovna institucija za Hrvate u četirima područjima. Čini se kako još uvijek postoji određena blokada i nažalost sve više uviđam kako to prati čitavu jednu generaciju. Upravo zato Hrvati u Srbiji moraju shvatiti da moramo biti puno agresivniji kako bismo očuvali naše interese i prava koja nam zakon jamči.

HR: Mnogi Hrvati upravo od političke stranke očekuju da bude agresivnija u svom političkom nastupu?

U pravu su, ali mi smo izvukli maksimum iz situacije u kojoj smo se nalazili. Mi smo 2003. bili u vrlo neizgodnoj situaciji, jer ako nemaš izbornu bazu ne možeš ništa uraditi. Mi smo trenutačno u koaliciji, a ako koalicijski partner ne osjeća da ti možeš na sljedećim izborima uraditi ovo ili ono držat će te u koaliciji koliko to njemu odgovara. Ovim našim popisom 10.000 Hrvata, zatim ekspresnom preregistracijom DSHV-a i na koncu pobjedom na izborima za Hrvatsko nacionalno vijeće situacija će se, što se tiče DSHV-a, drastično promijeniti i na sljedećim izborima mi ćemo biti teži što se tiče raznih koalicija, a ako se iscrpe svi drugi mehanizmi niti eventualni samostalni izlasci više neće biti bauk za nas.

HR: Na izborima za HNV išli ste protiv članova vašeg koalicijskog partnera DS-a. Je li to promijenilo vaše odnose?

Prva rečenica, prigodom razgovora o jedinstvenoj listi s Hrvatima iz DS-a, koju smo čuli od našeg koalicijskog partnera je bila da izbori za HNV nemaju nikakve veze s našom koalicijom na razini grada, općina i republike i na osnovi toga smo krenuli u pregovore. Bili smo vrlo kooperativni do određene razi-

U kakvim uvjetima radimo, mislim da trebamo biti zadovoljni predsjednicima mjesnih organizacija i podružnica. Što se tiče koalicijske vlasti nisam u potpunosti zadovoljan razinom ostvarenja dogovorenog i potpisanog, jer još dosta toga što je potpisano nije ostvareno. Zapravo samo su mali pomaci ostvareni s novim partnerom u odnosu na starog koalicijskog partnera

ne, do crte ispod koje nismo mogli ići. I jednu i drugu varijantu smo iznijeli na Veliko vijeće DSHV-a i jednoglasno je odlučeno da se ide samostalno.

HR: Čime niste zadovoljni kao predsjednik stranke?

Momentalno nisam zadovoljan kao predsjednik stranke našom situacijom u Novom Sadu i Beogradu i jedan od ciljeva je animirati Hrvate iz urbanih sredina. Nisam zadovoljan našom situacijom u Banatu, mada ima ozbiljnih najava da će biti uskoro osnovana prva mjesna organizacija u Banatu. Nisam zadovoljan jer se uvijek veliki dio posla fokusira na predsjednika i zamjenika predsjednika stranke, a bio je dogovor da će se posao disperzirati. U kakvim uvjetima radimo, mislim da trebamo biti zadovoljni predsjednicima mjesnih organizacija i podružnica. Što se tiče koalicijske vlasti nisam u potpunosti zadovoljan razinom ostvarenja dogovorenog i potpisanog, jer još dosta toga što je potpisano nije ostvareno. Zapravo samo su mali pomaci ostvareni s novim partnerom u odnosu na starog koalicijskog partnera. Svakako je najveći pomak što nam je novi koalicijski partner osigurao status parlamentarne stranke koji donosi određenu sigurnost u funkcioniranju stranke, prvenstveno u pogledu materijalno-financijskog poslovanja, a i u pogledu toga da nijedna međunarodna asocijacija koja prati prava manjina u Srbiji ne zaobide DSHV u Skupštini. Međutim, ostala suradnja na razini općina i jednim dijelom u pokrajini još nije onakva kako smo se dogovorili na početku, što je sad već zabrinjavajuće s obzirom da smo u drugoj polovici mandata.

HR: Na što se konkretno odnosi to nezadovoljstvo?

Odnosi se na neke dijelove ugovora kojeg je DSHV potpisao s DS-om.

HR: Preuzeli ste odgovornost za funkcioniranje HNV-a. Ostalo je još mnogo neriješenih pitanja, primjerice program na RTV-u je samo polovice riješen, pitanje hrvatskog školskog centra...

Pa to je sad taj proces da iz jednog stanja latentnog rada u HNV-u u proteklom razdoblju moramo ući u ubrzani rad, gdje se sve ove

anomalije moraju ispraviti i veliki će posao biti pred četirima članovima Izvršnog odbora HNV-a. To je velika šansa i za njih same da se dokažu, ili da kažemo – ti ljudi nisu sposobni za taj posao. Neće se više gubiti vrijeme, pratit će se situacija, jer ako DSHV sada ništa ne uradi pokazat će se da zapravo ne može voditi HNV. Mi ćemo pratiti sva ostvarenja i prve rezultate već do konca godine moramo imati. Na koncu godine se mora podvući crta i vidjeti što je koji resor uradio. Siguran sam da popuštanja neće biti. Dvije su osnove za rad: međudržavni bilateralni sporazum između Republike Srbije i Republike Hrvatske i prava koja idu iz tog sporazuma, i s druge strane prava koja nam omogućuje domaće zakonodavstvo.

HR: Tko će biti pozvan na svečano obilježavanje dvadesete obljetnice od osnutka DSHV-a?

Na svečanost ćemo pozvati sve osnivače DSHV-a, sve predstavnike hrvatskih institucija, sve elektrore za nacionalno vijeće i vijećnike HNV-a. Na salašu *Ivana Stipića* u Đurđinu će biti priređen domjenak s predsjednikom Republike Hrvatske *Ivom Josipovićem*, a nakon toga će svi gosti skupa s predsjednikom u koloni doći u Dvoranu sportova gdje će se okupiti članovi i simpatizeri stranke, kao i svi drugi građani koji žele čuti govore dvojice predsjednika. Ovo je prvi naš nastup u Dvorani sportova. Program počinje u 16 sati, ali svi oni koji žele prisustvovati ovom događaju moraju doći sat vremena prije zbog osiguranja i strogih pravila protokola jedne i druge države. Očekujemo da će na tom obraćanju jednog i drugog predsjednika biti poslana jasne poruke Hrvatima i to će biti određeni putokaz za naše daljnje aktivnosti, kao i ohrabrenje Hrvatima da izdrže i da krenu s novim sazivom HNV-a u neke nove akcije.

Planira se da će na svečanoj akademiji govoriti samo predsjednici Srbije i Hrvatske te predsjednik DSHV-a. Bit će prikazan i polusatni film redatelja *Rajka Ljubića* o dva deset godina stranke, a u programu će sudjelovati Subotički tamburaški orkestar *Stipana Jaramazovića*.

U STAROM ŽEDNIKU ODRŽANO OVOGODIŠNJE NATJECANJE RISARA U OKVIRU PROSLAVE DUŽIJANCE

Ris opet u sjeni cijene žita

Pobjednički par Marinko Kujundžić i Ruža Juhas, među dužnosnicima najbolji risar Géza Kucsera, a najviše pozornosti privukao gradonačelnik Saša Vučinić u bunjevačkoj narodnoj nošnji

Marinko Kujundžić i Ruža Juhas iz Subotice i ove su godine najbolji risarski par. Na natjecanju risara u Starom Žedniku, održanom u okviru Dužijance 2010., uvjerljivo su, kao i prošle godine, pobijedili u konkurenciji 32 natjecateljska para, koji su ovoga puta pristigli, osim iz Subotice i okolice, i iz Gornjeg Brega, Mužlje, Poskurice (kod Kragujevca), Kecela (Mađarska) i Županje (Hrvatska). Drugo mjesto osvojili su Perica Tikvicki i Emera Poljaković iz Starog Žednika, a treće Pero Matković i Giza Bodić s Bikova.

U dijelu natjecanja u kojem su žito kosila djeca nastupilo je preko 20 parova i svi su pobjednici. U stankama između košenja i nakon natjecanja posjetiteljima, kojih

je bilo oko tisuću, prikazano je vršenje žita na starinski način, na starim originalnim strojevima. U revijalnom dijelu u košenju žita natjecali su se lokalni i državni dužnosnici iz Srbije i Hrvatske.

SLJEDEĆE GODINE RAME UZ RAME S OCEM

Natjecanje risara održano je u subotu, 10. srpnja, na njivi Ivana i Zvonka Vojnića Zelića u Starom Žedniku. Već od ranog jutra okupljali su se organizatori, natjecatelji, gosti i posjetitelji, svi pripravi za tradicionalni risarski ručak (doručak) na balama slame: slanina od mangulice, kiselnja (kiselo mlijeko), luk i domaći kruh uvijek su dobra podloga za težak radni dan. Nakon objeda uslijedio je natjecateljski dio.

»Risar bez dobre risaruše nije ništa«, rekao je nakon košenja pobjednik Marinko Kujundžić. »Ove smo godine i risaruša i ja muku mučili s travom tako da smo se oboje snalazili kako smo znali i umjeli.«

Marinko je inače sin Stipana Kujundžića, godinama neprikosnovenog pobjednika natjecanja risara: »Bilo je teško, trave je bilo mnogo, bilo je napeto, ali evo izguralo se. A ima i žita. Sljedeće godine vidjet ćemo s ocem da stanemo jedan pokraj drugoga i da se oprobamo, da vidimo tko će koga.«

Odgovarajući na pitanje je li teže kositi ili rukovetati, Ruža Juhas odgovara:

»Mislim da je teže kositi. Ja to

samo zamišljam, jer rukovetam, vučem uža i sama bacam. Ove godine nisam mogla sama povezati zato što je žito takvo kakvo je, sve u travi. Ipak, mislim da je teže pokositi. Meni je ipak lakše za njim uraditi sve drugo nego pokositi.«

U natjecanju dužnosnika najbolji je bio prethodni gradonačelnik Subotice Géza Kucsera, a najviše pozornosti privukao je sadašnji gradonačelnik Saša Vučinić, obučen u bunjevačko narodno ruho.

»Ovaj događaj današnji, i općenito Dužijanca jest manifestacija koja nas sve podsjeća, koja živo čuva tradiciju, ujedno ima element zahvale za sve što zemlja donese i mislim da je to najveća i najbolja poruka koju možemo imati ovdje

da bismo znali očuvati način života koji je tipičan za Suboticu, a to je život koji žive vrijedni ljudi, koji nemaju vremena za međusobne razmirice, svađe, nesporazume, razlike, nego koje znoj i zemlja ujedinjuju u vrednoći«, rekao je Saša Vučinić.

Nakon natjecanja nekako je najtraženiji bio srbijanski ministar poljoprivrede *Saša Dragin*, kojeg su od ranog jutra seljaci opsjedali pitanjem – koja će biti cijena pšenice ove godine. Ministrova je preporuka poljoprivrednicima: pričekati s prodajom, jer se na burzama bilježi trend rasta cijene krušnog žita. On je još jednom najavio otkup 70.000 tona pšenice za potrebe Robnih rezervi, po cijeni od 12 dinara za kilogram.

S pšenicom je slična situacija i u Hrvatskoj, o čemu svjedoči državni tajnik u tamošnjem Ministarstvu poljoprivrede *Josip Kraljišković*,

koji se također natjecao u revijalnom dijelu:

»Pšenica je uvijek bila strateški proizvod, ali je pšenica uvijek u Hrvatskoj, i ne samo u njoj, bila i

političko pitanje. Stoga je vrijeme žetve i otkupa oduvijek istodobno i gospodarsko-tržišno, ali i političko pitanje«, kaže Kraljišković.

U MISLIMA U STOTOJ PROSLAVI

U organizacionom smislu i ovo je natjecanje risara prošlo u dobrom redu.

»Moram priznati da ove godine natjecanje risara prolazi najopuštenije i najpreciznije, s najvećim brojem sudionika«, kaže predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance *Davor Dulić*. »Ovaj tim već tri godine organizira Dužijancu i svatko u detalje zna svoj dio posla. Za završni dio Dužijance pripreme teku kao i za kosidbu. Ovo je 99. Dužijanca i u razmišljanjima smo već u stotoj, jubilarnoj, svi smo nekako na to orijentirani. Priprema završne svečanosti s tehničke strane ide relativno jednostavno, a što se novca tiče, za ovu godinu smo planirali manji proračun nego prethodne dvije godine, a to što je

planirano, to ćemo i ostvariti. Bili smo skromniji u planovima i to se i vidi: nema poznatih imena s estrade, oslanjamo se na domaće snage. Mislim da se svi mi trebamo u svojoj glavi, srcu i duši usmjeriti na Dužijancu i prihvatiti je istinski onakvu kakva ona jest, zahvala, i u njoj sudjelovati svatko na svoj način, netko kao publika, netko u organizaciji, netko kao sudionik.«

Davor Dulić objašnjava i otkud gradonačelnik u bunjevačkoj narodnoj nošnji:

»Gradonačelnik Saša Vučinić je od Hrvatskog kulturnog centra 'Bunjevačko kolo' na dar primio ruho. Mislim da je to veliki znak podrške i uvažavanja s njegove strane, on je prvi gradonačelnik koji je ikad stavio na sebe simbol bunjevačke nošnje i hvala mu na tome. Do te ideje je došlo spontano i on je to prihvatio svim srcem. Iz moje perspektive to je njegovo veliko uvažavanje nas kao zajednice i organizatora.«

Z. Perušić

Najbolji risarski parovi s bandašicom i bandašom

OTVORENJE XXV. SAZIVA PRVE KOLONIJE NAIVE U TEHNICI SLAME U TAVANKUTU

Srebrni jubilej kolonije

Predsjednik HKPD »Matija Gubec«
iz Tavankuta Ladislav Suknović

Okupljanje slamarki na Koloniji naive u tehnici slame u Tavankutu postala je tradicija koja ove godine obilježava svoj srebrni jubilej – četvrt stoljeća rada sa slamom, od koje su nastale jedinstvene slike koje svojom specifičnošću izazivaju veliku pozornost gdje god se pojave.

Otvorenje XXV. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame upriličeno je u petak, 9. srpnja, u galeriji Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« u Tavankutu. Koloniju je otvorio predsjednik društva *Ladislav Suknović*, istaknuvši stvaralaštvo u tehnici slame izuzetno vrijednim segmentom naivne umjetnosti.

OTKINUTI DIJELOVI NAŠIH ŽIVOTA

»Kolonija naive u tehnici slame zaslužuje pijedestal u kulturnom stvaralaštvu našega grada, jer je manifestacija koja je, povrh svih nedaća, očuvala svoj identitet i tradiciju, jer predstavlja umjetnost koja je iznikla iz ruku jednostavnih i samozatajnih žena na rubu varošskog umjetničkog stvaranja, a ipak ima svoju razvojnu snagu vrijednu pozornosti. Stoga utemeljitelji ove kolonije i njezini umjetnici zaslužuju najiskrenije pohvale i neuručena priznanja divljenja. Zato, kada u rukama budućnosti nosimo ovu vrednotu opstojnosti, odrastanja i prepoznatljivosti, govorimo s puno poštovanja o slami iz koje smo potekli. Sve su ove slike otkinuti dijelovi naših života. Njihov je odraz slikovit, koji u tišini otkriva toliku rječitost uspomena,

rekao je Suknović zahvaljujući slamarkama, napominjući kako ovaj srebrni jubilej kolonije treba biti ujedno i uvod u novo razdoblje njihovog umjetničkog stvaranja.

Svečanost otvorenja uljepšali su nastupom tamburaši i folklorci HKPD-a »Matija Gubec«, dok je uoči otvorenja postavljena i izložba slika od slame nastalih na prošlogodišnjem sazivu. Izložbu je otvorila povjesničarka umjetnosti *Olga*

Na izložbi slika s prošlogodišnjeg saziva

Šram, koja je tom prigodom izrazila zadovoljstvo što je tavankutsku koloniju pratila od samih početaka, te se osvrnula na ključne trenutke razvoja slamarske umjetnosti.

DUGOTRAJNO KONTINUIRANO STVARANJE

»Svaki jubilej prilika je za osvrtnje na početke i zbrajanje rezultata rada. Večerašnja izložba rezultat je dugotrajnog kontinuiranog stvara-

Kolonija zaslužuje pijedestal u kulturnom stvaralaštvu našega grada, jer je manifestacija koja je, povrh svih nedaća, očuvala svoj identitet i tradiciju, jer predstavlja umjetnost koja je iznikla iz ruku jednostavnih i samozatajnih žena na rubu varošskog umjetničkog stvaranja, kazao je Ladislav Suknović

nja i procesa koji se postupno odvijao ovdje u Tavankutu. Osim 25. obljetnice kolonije, iduće će se godine navršiti i 50 godina od nastanka prve slike od slame koju je izradila *Ana Milodanović*, a trebamo se podsjetiti i značajnog razdoblja koje je prethodilo osnivanju kolonije, a to je rad likovne sekcije HKPD-a »Matija Gubec«, koja je okupljala slikarice naive i slamarke. Ako se, pak, vratimo u daleku prošlost, dolazimo do 100. obljetnice Dužijance, dakle na tradiciju pletenja predmeta i kruna od slame. Međutim, i nakon 25 godina rada ostaje dvojba stručnjaka koji prate rad slamarki, kako definirati ovu umjetnost. Svi

mu kao materijal, koja stvara svako novo djelo. Dakle, imamo spoj etnološkog, ručnog rada i izvorne, slikarske naive i potpuno novi materijal u likovnoj umjetnosti«, istaknula je *Olga Šram* dodajući, kako će upravo zahvaljujući ovoj dvojbi oko etnografskog, naivnog ili pak likovne umjetnosti, rad u tehnici slame i ubuduće biti zanimljiv, provokativan i pobuđivati interes, što se i pokazalo svih ovih godina.

Otvorenju su prisustvovali i gosti iz Splitsko-dalmatinske županije, koji su idućeg dana, u subotu, sudjelovali na okruglom stolu koji se već tradicionalno održava u sklopu kolonije u Tavankutu. Splićani su predstavili svoju županiju i grad, potom je uslijedilo izlaganje o *Marku Maruliću*, a domaćinima je predstavljen i razni materijal Hrvatske turističke zajednice, radovi učeničkih zadruga, rukotvorine te narodne nošnje iz ove županije.

Tijekom ovoga tjedna slamarke su vrijedno radile na svojim novim slikama u prostorijama OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu, dok su jučer, na trgu ispred Gradske kuće, njihov rad mogli vidjeti i brojni Subotičani. U sklopu kolonije, večeras će od 19 sati u Tavankutu biti priređeno predstavljanje Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, dok će sutra u Domu kulture u Tavankutu biti upriličeno zatvaranje kolonije, te Risarska večer uz prigodan kulturno-glazbeni program. Sudionici kolonije imat će prigodu u nedjelju, 18. srpnja, sudjelovati u proslavi Dužijance u Tavankutu. Svečana sveta misa počinje u 10:30, a navečer od 20 sati bit će priređeno Bandašicino kolo.

Otvorenje izložbe slika nastalih na ovogodišnjem sazivu kolonije bit će upriličeno 6. kolovoza u predvorju Gradske kuće. Početak je u 18 sati.

Marija Matković

DUŽIJANCA 2010.

Svečanost u Bajmoku

Svečanost Dužijance, kojom se proslavlja svršetak napornog žetelačkog rada risara i risaruša i zahvaljuje Bogu za novi urod pšenice, u Bajmoku je održana u nedjelju, 11. srpnja, u crkvi svetog Petra i Pavla. Žetveno slavlje započelo je dolaskom bandaša i bandašice, *Bojana Galića* i *Gordane Balažević*, koje je ispred župne crkve dočekalo mnoštvo djevojaka, momaka i djece u narodnim nošnjama. Predvoditelji

risara i risaruša donijeli su sliku od slame, na kojoj je ovoga puta predstavljena bajmočka crkva. U ozračju mladosti i tradicije održana je svečana sveta misa, koju je predvodio vlč. *Josip Kujundžić* iz Vajske, uz koncelebraciju mjesnog župnika vlč. *Zsolt Bendeija* i mladomisnika *Dragana Muharema*.

Predvoditelj misnog slavlja vlč. Kujundžić u svojoj je propovijedi ukazao vjernicima na važnost Božje riječi, koju trebaju prihva-

titi i živjeti, te da tako u svakom trenutku, i najmanjom gestom, mogu činiti velika djela. On je tom prigodom također istaknuo značaj molitve i svakodnevnih zahvalnosti za Božju milost.

Misno je slavlje uljepšano pjevanjem župnog zbora i mladih u narodnim nošnjama, koji su se ujedno uoči Dužijance redovito okupljali čistiti žito, kako bi ukrali crkvu vijencima ispletenim od žita.

A kako mladi vjernici svoju tradiciju čuvaju i glede narodnih plesova, nakon svete mise, u dvorištu župe pokazali su mještanima da se znaju i provešeli na način kako su to činile njihove majke i dide. Žetveno slavlje u Bajmoku nastavljeno je navečer, kada je održano Bandašino kolo, koje je uvijek prigoda za okupljanje i druženje velikog broja vjernika i ljubitelja žetvenih svečanosti.

Marija Matković

»Hajo« nastupio na Dužijanci u Starom Žedniku

Dužijanca u Starom Žedniku, zahvala Bogu za kruh svagdašnji, održana je u nedjelju 11. srpnja. Sveta misa zahvalnica počela je svečanom povorkom koja je krenula iz župnoga stana. Mladi u narodnoj nošnji, narod i svećenici sačekali su ovogodišnje nositelje Dužijance bandaša *Davora Skenderovića*, bandašicu *Nikoletu Dožai*, malog bandaša *Matiju Perčića*

i malu bandašicu *Sandru Poljaković*.

Na ulasku u crkvu prošlogodišnji bandaš i bandašica predali su predvoditeljima krunu ovogodišnje Dužijance, sliku u tehnici slame koju je izradila *Ana Milodanović*.

Nakon ulaska u crkvu kod oltara zapjevana je kraljička pjesma *Đule Milodanović*, koju je za ovu prigodu s djecom uvježbala *Anica Čipak*. Svetu misu predvodio je fra

Ivan Cvetković uz koncelebraciju vlč. *Lazara Novakovića* i župnika domaćina vlč. *Željka Šipeka*, a gost na svetoj misi i sudionik na oltaru bio je paroh novožednički-čantavirski otac Dalibor.

Misno slavlje uveličali su svojim glasovima Zbor svetoga Marka i VIS »Markovi lavovi«.

Navečer u 19 sati započelo je bandašino kolo, kojem je pret-

hodio prigodan program, nastup sudionika Dječje dužijance, zatim dodjela nagrada najljepšim vrtovima u Starom Žedniku, o kome je računa vodio Ekološki forum žena Starog Žednika. I na kraju ne može se izostaviti glazbena podrška dobro poznatog ansambla »Hajo« koji je otvorio prvo kolo u nizu ove godine, koje je trajalo do kasno u noć.

A. Č.

NI OVE GODINE SELJACI NE ZNAJU PO KOJOJ ĆE CIJENI I KOME PRODAVATI PŠENICU

Vlast opet sebi navlači problem na glavu

*Dogod izdvajanja za poljoprivredu i pomoć budu ovako mali, mi smo u ozbiljnim problemima, našu ćemo robu prodavati budzašto, trgovci će manipulirati svima nama i odlučivati na koji će način otkupiti robu i, jednostavno rečeno, prevariti seljaka, kaže Branko Vujić * Poljoprivreda je u cjelini devastirana i Vlada zapravo financira druge sektore jednom prilično restriktivnom politikom prema poljoprivredi i na račun poljoprivrede, kaže Dimitrije Boarov*

Nakon prosvjeda poljoprivrednika, prošlog je tjedna Vlada Srbije odlučila interventno otkupiti 70.000 tona pšenice ovogodišnjeg roda, 15 posto više od planiranog, po cijeni od 12 dinara za kilogram. Napravljene su i određene kvote po okruzima kako bi otkup bio ravnomjerno raspoređen u cijeloj zemlji, međutim zemljoradnici kažu kako je to samo kap u moru koja ništa ne rješava, jer planirani je otkup svega 3 posto od ukupno proizvedenih količina koje se procjenjuju na oko 1,5 milijuna tona. Koliko je to doista neznatna količina, koju je smiješno nazivati »interventnim otkupom«, i neće utjecati na formiranje cijene, ilustrira i podatak da samo Fidelinka ima smještajne kapacitete od 80.000 tona. Zahtjevi udruga proizvođača bili su da se otkupi 400.000 tona pšenice po cijeni od 14 dinara s PDV-om, ali Robne rezerve nemaju mogućnosti to ispuniti. »Mislim da ova vlast ponovno sebi navlači problem na glavu i tom se mjerom neće apsolutno ništa postići, a i dalje će veliki broj poljoprivrednika ostati nezadovoljan i u sumnji tko su ljudi koji će prodati pšenicu po 12 dinara, hoće li to biti zemljoradnici, Viktoria grupa ili netko treći. Ja sam protiv takvog načina kupovanja pšenice. Tih 70.000 tona koje će država otkupiti neznatne su količine, primjerice za Sjevernobački okrug određena je kvota od svega 3500 tona, a samo HV Partner planira otkupiti dvostruko više. A gdje su ostala poduzeća – Salaš, Stovet, Znomag, Gebi, Žitko, Fidelinka«, kaže Branko Vujić, direktor poduzeća HV Partner.

DEVASTIRANA POLJOPRIVREDA

Samo na pšenici se ne može popraviti godinama devastirana poljoprivreda i njezin loš položaj, kaže ekonomski novinar Dimitrije Boarov, ali država i ne može plaćati mnogo veću cijenu za nekvalitetan rod.

»Poljoprivreda je u cjelini devastirana i Vlada zapravo financira druge sektore jednom prilično restriktivnom politikom prema poljoprivredi i na račun poljoprivrede. Međutim, ono što se gubi na raznim lošim paritetima na štetu poljoprivrede ne može se nadoknaditi tipičnom burzanskom robom, kakva je pšenica, i u tom smislu ne može Srbija plaćati mnogo veću cijenu jedne dosta nekvalitetne pšenice od burzanske cijene koja se formira u Budimpešti i Rotterdamu. Budući da je pšenica uglavnom državna roba onda te udruge poljoprivrednika više-manje tu imaju jasnu adresu protiv koje mogu demonstrirati, ali se na pšenici ne može popraviti položaj poljoprivrede«, kaže Boarov.

Da je domaća pšenica nekvalitetna, kaže i Branko Vujić. Naime, njegovo je poduzeće registrirano i za izvoz, na stranom tržištu su prodali značajne količine kukuruza i ječma, međutim, kada je riječ o pšenici, Vujić kaže kako kvaliteta uglavnom ne ispunjava visoke standarde koje traže zemlje EU i u okruženju.

»Osim što je kvaliteta strogo propisana u EU, dodatne uvjete kakvoće može postaviti i tvrtka koja radi otkup. Međutim, ni prošle, a pogotovu ove godine naša pšenica nema dobru kvalitetu, jer se kod nas izuzetno malo ulaže u proizvodnju pšenice, ne proizvodimo po standardima, mnogi zemljoradnici ne štite usjeve od raznih bolesti, stjeničavosti, fuzarijuma, itd. Primjerice, kod nas je JUS standard 76 hektolitarska težina, u EU je 80, a ove je godine naš prosjek 72. Na europskom tržištu to je pšenica za stočnu hranu, i mogu nam je platiti manje od cijene na domaćem tržištu. To su ozbiljni problemi i zato se ozbiljno mora uključiti država, mora se napraviti strategija proizvodnje pšenice, i ako proizvođač ima podršku stručnih i znanstvenih

institucija i država ozbiljno stane iza njega, onda ne može doći do neuspjeha«, smatra Vujić.

SVAKE GODINE ISTA PRIČA

Trenutačna cijena pšenice na domaćem tržištu je oko 11 dinara po kilogramu, a neslužbeno se govori o ponudama za otkup ovogodišnjeg roda za 9,5 do 9,7 dinara za kilogram. Viktoria grupa je izašla s akontnom cijenom 8,5 dinara plus PDV. Osim što godinama, pa tako i ove, seljaci ni usred žetve ne znaju po kojoj će cijeni i kome prodati žito, dodatni problem predstavlja skladištenje. Vujić kaže kako je jedan od dobrih prijedloga bio formiranje kompenzacijskog fonda. Planirano je da Vlada odredi 8 skladištara u Vojvodini koji bi u ime države skladištili pšenicu, a poljoprivrednik bi na temelju te

usklađene pšenice mogao podići kredit od banke i isplatiti svoje pristigle obveze, zakup i sve troškove proizvodnje. Međutim, svi mlinovi su od toga odustali jer zapravo vlasnici tih velikih smještajnih kapaciteta praktički diktiraju i vode tržište žitarica u Srbiji.

»Nije da oni nama nisu potrebni, jer bez njih ne bismo mogli izvesti pšenicu, međutim, oni su toliko moćni da Vlada na njih ne može utjecati, mlinovi su njihovi i oni mogu ponuditi na ovako neorganiziranom tržištu cijenu pšenice kakvu žele. Formiraju cijenu neovisno o tomu je li u Mađarskoj 14 dinara na burzi, u Rumunjskoj 12, jednostavno se međusobno dogovore, a država nije dovoljno moćna tomu se suprotstaviti i otkupiti bukvalno kompletan rod. Država je izgubila svu moć nad kontrolom te žitarice, jer je zbog privatizacije svih prerađivačkih kapaciteta više nema gdje smjestiti. Problem je tu i u samoj organizaciji, u načinu razmišljanja, i dogod se ozbiljno ne sjedne za stol i razgovara o proizvodnji pšenice mi ćemo svake godine dolaziti u istu situaciju – da pšenica ne treba nikome, da nas trgovci i preprodavci ucjenjuju. A tu su također značajne i subvencije za sve kulture koje mi proizvodimo, jer dogod ne budemo pratili Europu s poticajima koje oni daju svojim zemljoradnicima, mi u tu utrku ne možemo ući. Mi imamo 100 eura po

Nema svrhe raditi s gubitkom

ANTUN ŠPANOVIĆ, SRIJEMSKA MITROVICA

Ne vrijedi raditi s gubitkom

Kao i svake godine i ove sam, osim kukuruza i soje, ponovno sijao pšenicu na oko 5 jutara, ali iskreno, poznavajući situaciju s pšenicom koja je svake godine sve teža, dosta sam dvojio oko ove odluke. Ono što se na početku ove godine pa sve do prethodnih dana nudilo za pšenicu – cijena od 9 dinara po kilogramu, stvarno je sramota jer po toj cijeni smo na čistom gubitku. Koliko vidim po medijima, ponuđena je cijena od 12 dinara. Pri toj otkupnoj cijeni poljoprivrednici se nalaze na pozitivnoj nuli. Realno, cijena pšenice bi trebala biti oko 15 dinara, jer po toj cijeni bismo i imali nekakvu zaradu koja bi omogućila da i dalje sijemo pšenicu. Ako cijena ove godine bude mala, od sljedeće godine neću sijati pšenicu, jer nema svrhe raditi s gubitkom, posijaću samo onoliko koliko treba za brašno pekaru i za kućne potrebe.

IVAN NAČEV, SRIJEMSKA MITROVICA

Sljedeće godine neće biti dovoljno posijane pšenice

Ove sam godine sijao pšenicu manje nego prošlih godina, jer sam znao da će biti problema u svezi s otkupnom cijenom. Posijao sam tek koliko je potrebno za kućnu uporabu. Ponuđene otkupne cijene pšenice su uvreda za poljoprivrednike, jer se dobro zna koliko je otišla cijena nafte, sjemena, sredstvima za prskanje. Po ovim cijenama poljoprivrednici su na gubitku, što će dovesti do toga da sljedeće godine neće biti dovoljno posijane pšenice. Država mora promijeniti svoj stav prema poljoprivrednicima jer oni hrane državu, a pšenica je osnovni poljoprivredni proizvod bez čije proizvodnje država ne može funkcionirati.

MARKO LERIĆ, DIPLOMIRANI AGRONOM I POLJODJELAC IZ BAČKOG BREGA

Žitom ćemo hraniti stoku

Ova će žetva ostati zapamćena zbog obilnih padalina i mnogo zabarenih terena. U neke se njive uopće ne može ući, tako da se pšenica neće moći pokositi. Prinosi su mali, vjerojatno će biti i loša kvaliteta žita. Otkupna cijena je bila 9 dinara, a sada se govori da će ona biti 12 dinara, mada mislim da su to samo priče za malu djecu. Najgore što se može dogoditi sjemenu pri obilnim padalinama je da proklija, hektolitar mu se smanjuje, ispiraju se bjelančevine i proteini zaslužni za pekarski ljepak. Dakle, kvaliteta žita je manja jer se bjelančevine i proteini u vodi rastapaju i voda ih ispira, što dovodi do loših pekarskih osobina žita. Ove godine, pa i prošlih godina, nije uopće bilo isplativo sijati žito jer nisu pravilno usklađeni pariteti između poljoprivrednih i finalnih proizvoda. Dok se ne utvrdi pravi paritet ili poljoprivredna marža na proizvodima – nama ne može biti dobro. Na primjer, otkupna cijena žita ne bi smjela biti 9 dinara, ako se kruh u pekarnicama prodaje za 35, odnosno 40 dinara. Mnogi će se poljodjelci orijentirati na druge kulture, a ja ću žitom hraniti stoku. Iduće ću se godine još bolje pripremiti i napraviti veliki ambar u koji ću smjestiti žito za hranjenje svinja i bikova. Drugi su problem prevare pri utvrđivanju kvalitete poljoprivrednih proizvoda, počevši od mjerenja na vagi do utvrđivanja nečistoća i slično. Jedne mi je godine utvrđena nečistoća na soji od 10 posto, dok sam ja rešetajući cijelu prikolicu soje kroz selektor na krunjaču dobio manje od 2 posto nečistoće. Što je to? Čista krađa. To se isto radi i pri određivanju vlage. Za žito skinuto s jutra zemlje možemo dobiti od 20 do 25 tisuća dinara, od čega se teško mogu pokriti ulaganja. Za taj se iznos može kupiti tek nešto više od bačve nafte, što je strašno!

D. Š., Z. G.

INVESTICIJE NA PALIĆU

Poslije kupališta na redu su toplice

Sljedećeg mjeseca početak demontiranja Ženskog štranda, a koji će izvođač dobiti posao bit će poznato idućeg tjedna. Uskoro se očekuje otvaranje javnog poziva za izbor investitora za izgradnju toplica

Početkom kolovoza mogli bi početi radovi na rekonstrukciji Ženskog štranda, što će biti jedan od najvećih poslova na Paliću tijekom ove ljetne sezone. Kupalište će biti u cijelosti demontirano te ponovno vraćeno u prvobitni izgled, a stručnjaci kažu kako je to jedini način da se sanira ovaj objekt koji je trenutačno u veoma lošem stanju, jer su noseći šipovi, beton i armatura potpuno pojedeni i razoreni od leda. U tijeku je postupak javne nabave velike vrijednosti za izbor izvođača radova, 15. srpnja će biti otvorene ponude, a potom u roku od osam dana izabrani će izvođač potpisati ugovor s poduzećem »Park Palić«.

»Riječ je o prvoj fazi radova vrijednosti 34 milijuna dinara, što će biti dovoljno da se objekt demontira, poruši postojeća temeljna ploča i povade šipovi, te izvedu novi šipovi i ploča i objekt vrati pod krov. Iz sredstava koja će biti osigurana sljedeće godine objekt će biti doveden u funkcionalno stanje – što podrazumijeva nove sadržaje, nove instalacije i mogućnost korištenja objekta cijele godine«, kaže pomoćnik gradonačelnika zadužen za područje infrastrukture Jasmin Šečić. On objašnjava kako će Ženski štrand i dalje zadržati ugostiteljski sadržaj, ali će biti funkcionalan i zimi, stoga se planira postavljanje podnog grijanja i zastakljivanje. Također, sadašnji skladišni i neki drugi neiskorišteni prostori bit će uređeni za održavanje sastanaka i konferencija, a planira se opremanje internet kafea, kao i drugih zabavnih sadržaja.

»Ženski štrand će dobiti potpu-

no novu sadržajnu vrijednost, a u isto vrijeme bit će vraćen u prvobitno stanje kako je bio izgrađen 1912. godine, budući da je tijekom tri sanacije 70-ih i 80-ih godina narušen taj njegov izgled. Naša je procjena da se prva faza radova može okončati do studenoga ove godine, a u sklopu ugovora, koji će biti potpisan s budućim izvođačem, jedan od elemenata ocjenjivanja najpovoljnije ponude je i rok izgradnje. Prema projektu koji smo uradili, objekt bi trebao biti potpuno funkcionalan do svibnja sljedeće godine«, kaže Šečić.

Istodobno, ovih bi dana mogao biti aktualan još jedan javni poziv. Naime, slovenska tvrtka »Terme Olimia« zainteresirana je za izgradnju toplica na Paliću za koje je voljna uložiti 25 do 30 milijuna eura.

»Imali smo sastanak u Ministarstvu ekonomije u tri navrata s predstavnicima slovenske tvrtke 'Terme Olimia', koja je jedan od najvećih slovenskih turističkih operatera. Oni su voljni uložiti

25 do 30 milijuna eura u izgradnju toplica na prostoru između Muškog i Ženskog štranda. Riječ je o prostoru veličine tri hektara i objektima od 15.000 četvornih metara, gdje bi bio izgrađen hotel sa 150 soba, wellness i spa sadržaji i bazeni, i to bi bile toplice s četiri zvjezdice. Cijeli postupak mora biti proveden kroz javni poziv koji će biti aktualan ovih dana, krajem srpnja ili početkom kolovoza. Na taj će se poziv moći javiti 'Terme Olimia' ali i druge kompanije, dakle cijela stvar ne prejudicira da će investitor biti 'Terme Olimia', jednostavno oni su potaknuli cijelu priču. Javljali su se do sada i drugi investitori iz Mađarske i Austrije, ali ovako otvorenu namjeru i konkretno pismeno iskazanu želju da se stvarno uđe u tako veliki projekt, nitko do sada nije pokazao. Sve u svemu, plan jest da se početkom 2012. godine objekti već puste u uporabu. Jedan od elemenata koji će biti presudan za izbor investitora jest i brzina izgradnje, budući da je nama u ovom sluča-

ju bitno da se toplice izgrade što prije«, objašnjava Šečić.

Sljedeća po veličini i obujmu sadržaja planirana je izgradnja aqua parka na prostoru Muškog štranda na 3,8 hektara. Ove će godine na tom dijelu biti izgrađena kanalizacija i crpna postaja, čime se stvaraju preduvjeti da se i za taj prostor zainteresira neki ozbiljan investitor. Kada je riječ o zapadnoj obali Palića, godinama se već priča kako su tamo predviđeni golf tereni, pa i da ima zainteresiranih investitora, međutim na to će se još pričekati jer za sve ove godine nije izrađen niti plan detaljne regulacije. Šečić kaže kako je izgradnja zapadne obale jezera svakako predviđena kao posljednja faza realizacije Master plana, kao i da ne treba očekivati da se golf operatori pojave prije nego je razvijen ostali turistički sadržaj, no dodaje kako to ne znači da se plan detaljne regulacije nije mogao donijeti paralelno s ostalim poslovima.

S. Mamužić

Trasa plinovoda vraćena na početak

Sporna trasa plinovoda visokog tlaka na dijelu Verušića vraćena je na dionicu pored atarskog puta što znači da će se s radovima ući u njive do šest metara, a ne do 30 kako je već na nekim dijelovima započeto. Naime, vlasnici parcela su izvođaču AD »Telefoniji« potpisivali suglasnosti prema kojima im je obećano da će se plinovod postavljati duž atarskog puta i po međama, te štete na njivama neće biti velike, ali neočekivano izvođači su u parcele ušli i do 30 metara. Zbog nepo-

štivanja dogovora zemljoradnici su zaustavili radove, a ispostavilo se da atarski put ima status regionalne ceste od koje plinovod mora biti udaljen 30 metara. Na zahtjev mjesne zajednice Verušić, i poslije nekoliko sastanaka mještana s predstavnicima AD »Telefonije«, Zavoda za urbanizam i komisije za procjenu štete, atarskom putu je taj status i vraćen, a i trasa plinovoda vraćena na krajeve njiva. U priopćenju predsjednika Skupštine Verušić Miroslava Kiša navodi se kako je jedan broj vlasnika parcela na spornoj dionici dobio ugovore s prijedlogom pocijenjene štete koja će po potpisivanju biti isplaćena u roku od 60 dana, te izražava očekivanje da će ubrzo svi vlasnici dobiti ovakve prijedloga ugovora, a radovi na izgradnji plinovoda ubrzo biti nastavljeni.

NARODNE NOŠNJE U HRVATA (I. DIO)

Nošnje panonskog područja

Od sredine 19. stoljeća zbog sve lakše nabave kupovnih materijala, kao i zbog promjena pod utjecajem Europe, nošnje postupno nestaju iz svakodnevnog oblačenja, prvenstveno kod stanovništva u gradovima

Piše: Dario Španović

U današnje vrijeme narodne nošnje predstavljaju odjeću koja pokazuje našu kulturnu tradiciju, zemljopisno i nacionalno naslijeđe. No, nošnje su do 19. stoljeća bile svakodnevna odjeća za rad, a postojale su i posebno ukrašene koje su se nosile prilikom raznih proslava. Narodne nošnje na području Hrvatske činile su odjeću takoreći sveukupnog stanovništva sve do sredine 19. stoljeća.

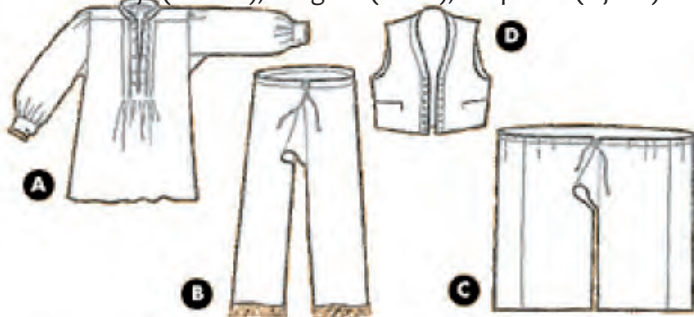
Od sredine 19. stoljeća zbog sve lakše nabave kupovnih materijala, kao i zbog promjena pod utjecajem

ravničarske dijelove Slavonije, Baranje i Srijema, planinsko područje Požeške kotline te brdovita područja oko Zagreba i Hrvatskog zagorja. Nošnje panonskog područja odredilo je bavljenje stanovništva poljoprivredom i stočarstvom, stoga su nošnje morale biti prilagođene ovim poslovima. Isto tako uzgoj lana, konoplje i pamuka odredio je vrstu materijala za odjeću. Proizvodnjom platna za izradu odjeće bavile su se prvenstveno žene koje su procesom prerade lana i konoplje dobivale

(hlače) bile su izuzetno široke i stegnute uzicom u struku, u pravilu su bile duge do poda, osim u Baranji gdje su otkrivala čizme do pola sare.

Košulja je izrađivana od ravnih pola platna, rukavima stegnutim u zapešću, opšivenim prorezom za glavu te na prsima ukrašenim vezom ili utkanicom. Kao i na hlačama, i na košulji se na rubovima nalazio ukrasni porub, dok je momačka nošnja često bila ukrašena zlatnim ili svilenim vezom. Prsluk je isto predstavljao stalni dio nošnje koji je na zapadu panonskog područja bio od crvenog ili modrog sukna gusto izvezen i ukrašen gumbima. Na istoku područja prsluk je bio od crnog platna ili samta, a za svečane zgode izvezen zlatom. Zimi se preko odjeće nosio krzneni prsluk, tzv. pršnjak. Kožuh je pravljen od istog materijala kao i pršnjak, samo što je imao duge rukave, a pravila se još i opaklija – dugi krzneni ogrtač bez rukava koji je

A – košulja (rubaca); B – gaće (hlače); C – prsluk (lajbek)

Europe, nošnje postupno nestaju iz svakodnevnog oblačenja, prvenstveno kod stanovništva u gradovima. Na selima nestanak nošnje nije tako brzo tekao kao u gradovima zato što je stanovništvo još uvijek uzgajalo lan, konoplju i pamuk, koji su korišteni za izradu nošnji. Raspadanjem velikih obiteljskih zadruga krajem 19. i početkom 20. stoljeća smanjuje se broj ljudi koji nose nošnje, ali taj proces nestajanja nije bio ravnomjeran u svim područjima. U brdovitim i krševitim predjelima Hrvatske između Save i Jadranskog mora, zbog zatvorenosti i nepristupačnosti područja, nošnje su se u velikoj mjeri zadržale sve do početka Drugog svjetskog rata.

Narodne nošnje u Hrvatskoj možemo grubo podijeliti na nošnje: panonskog, dinarskog i jadranskog područja.

Panonsko područje obuhvaća

vlakno za pređenje platna koje je korišteno za izradu osnovnih dijelova odjeće. Premda postoje mnogobrojne međusobne razlike, osobito kod ženskih nošnji u dijelovima nošnje, vezu i ukrasima, određene sličnosti karakteristične su za panonsko područje.

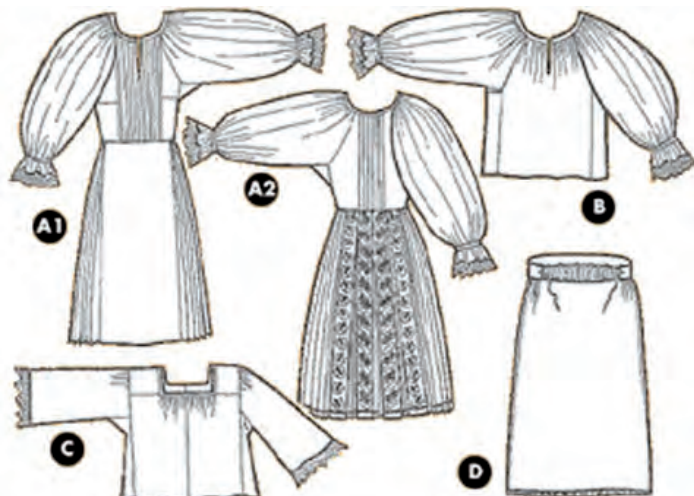
MUŠKA NOŠNJA

Osnovni dijelovi muške nošnje su košulja i gaće (hlače) koji su, ovisno o području i prigodi, izrađivani od nekoliko pola platna. Na sjeverozapadnom području korišteno je grublje platno, u Posavini i Baranji izrada je bila od finijeg lanenog platna, dok je u Slavoniji korišteno pamučno platno. Svakodnevna odjeća bila je uža i izrađivana je od jedne pole platna za nogavicu dok je odjeća za svečane prilike bila pravljen od 4 do 5 pola platna za jednu nogavicu. Ovakve gaće

ŽENSKA NOŠNJA

Među ženskim narodnim nošnjama postoje veće različitosti nego kod muških nošnji, no opet se mogu izdvojiti zajednički dijelovi koji se razlikuju uglavnom po vezu, materijalu, ukrasima. Zajednički dijelovi ženskih nošnji su košulja, suknja i pregača (kecelja). Košulja i suknja mogle su biti sastavljene u struku ili iz dva dijela. Kod udanih žena u većini područja obvezna je bila i marama (rubac). Na sjeverozapadnom dijelu panonskog područja karakteristična je suknja spojena s prslučetom, koji je sastavni dio nošnje pokraj bluze zvane opleče i pregače zvane zastor. Ukrasi na nošnji sastojali su se od utkanih pruga »parta«, ukrasnog veza i svilenih rubaca i velikog broja svilenih vrpce koje su bile uglavnom vezane na ramenima i rukavima. Suknje na području Posavine visile su na uzicama-poramenicama, a ravni pojas platna prišiven za suknju, širok od grudi do struka, obavijao je tijelo te se vezivao sprijeda.

U nošnji slavonsko-baranjskog dijela postoje dvije varijante, prva gdje je košulja spojena sa suknjom, i druga gdje su one u nekim dijelovima bile zasebne. Razlika u ovim dvama krajevima je što je u Slavoniji uglavnom korišten pamuk, dok je u Baranji

A1 – košulja (rubina), prednji dio; A2 – stražnji dio; B – veliki oplečak (bluza, košulja); D – skuti (suknja)

dosezao do zemlje. Za područje Slavonije karakteristična je rekla ili špencl – kratki kaput pravljen od tamnomodne vune s ukrasima na rukavima i uz donji rub.

korišten lan. Svim ženskim nošnjama panonskog područja zimi se pridavao pršnjak posebice ukrašen, te nekoliko podsuknji koje su negdje ukrašene, a negdje čisto bijele.

IVICA ŽIVKOVIĆ, ŽUPNIK U HRTKOVCI, NIKINCIMA I PLATIČEVU

Mladi trebaju pomoć

*Još uvijek ima sporadičnih sukoba na nacionalnoj osnovi i diskriminacije pri zapošljavanju **
U Hrtkovcima su 2009. krštene 4 osobe, niti jedan bračni par nije vjenčan u crkvi, a umrlo je 14 osoba

Hrtkovci, Nikinci i Platičevo među mnogobrojnim su srijemskim selima koja su tijekom rata ostala bez većine hrvatskog stanovništva. Zbog politike režima u Srbiji u prvoj polovici 90-ih, većina stanovnika je nasilno protjerana. Nasilno protjerivanje osobito je pogodilo Hrtkovce, koji su postali simbol hrvatskog stradanja u Vojvodini. Premda je rat završen prije 15 godina, u ovim selima i dalje ima napetosti i tenzija, što se odražava na proces daljnjeg iseljavanja Hrvata.

O trenutačnoj situaciji u ovim selima razgovarali smo sa župnikom *Ivicom Živkovićem*, svećenikom Srijemske biskupije, koji je četvrtu godinu župnik u Hrtkovcima, Nikincima i Platičevu. **Kako biste opisali današnju situaciju u odnosu na ratne godine 90-ih?**

Prije 90-ih godina u Hrtkovcima je bilo 90 posto katoličkog i 10 posto pravoslavnog stanovništva. Sada je obratno stanje, pravoslavnih je 90 posto, a katolika 10 posto. U Hrtkovcima ima oko 730 katolika, od toga su oko polovice Hrvati, a ostali katolici su Mađari, Albanci, Nijemci, Slovaci i drugi. U Platičevu ima približno 15 posto hrvatskog stanovništva, dok ih je u Nikincima oko 10 posto. Tijekom 90-ih katolici su prisilno iseljavani iz svojih kuća i iz svog zavičaja i prisilno su mijenjali svoje kuće i zemlju za srpske kuće i zemlju u Hrvatskoj. Hvala Bogu, više nema takvih ratnih sukoba. Usijane glave su se smirile. No, još su ostale ratne traume. Stoga još uvijek ima nepovjerenja, nesuradnje i distance između katolika i pravoslavnih. Postoje i sporadični sukobi na nacionalnoj osnovi i diskriminacija pri zapošljavanju.

Većina mladih napušta selo. Kakva je situacija u ovim selima? Mladi nerado ostaju na selu, jer nemaju dobre perspektive. Zato nakon završene srednje škole ili fakulteta odlaze u gradove u potrazi za poslom i ako nađu posao više se ne vraćaju. Ako nešto ne učine institucije Republike Srbije, sela će sve više propadati. A da bi mladi

Prije 90-ih godina u Hrtkovcima je bilo 90 posto katoličkog i 10 posto pravoslavnog stanovništva. Sada je obratno stanje, pravoslavnih je 90 posto, a katolika 10 posto. U Hrtkovcima ima oko 730 katolika, od toga su oko polovice Hrvati, a ostali katolici su Mađari, Albanci, Nijemci, Slovaci i drugi. U Platičevu ima približno 15 posto hrvatskog stanovništva, dok ih je u Nikincima oko 10 posto.

Hrvati katolici mogli ostati na selu u Republici Srbiji, treba im pomoći pri zapošljavanju. To je obveza i matične države Republike Hrvatske preko Veleposlanstva u Beogradu i Generalnog konzulata u Subotici, kao i Hrvatskog nacionalnog vijeća. Dobivanje poslova i razvijanje sela jedini je način da se zaustavi sve brže propadanje i smanjenje broja stanovnika u selima.

Postoje li hrvatska kulturno-umjetnička društva u ovim selima? Uključuje li se hrvatsko stanovništvo u kulturna događanja?

U Hrtkovcima postoje dva srpska kulturno-umjetnička društva, te ogranak mađarskog kulturno-umjetničkog društva iz Nikinaca »Petefi Šandor«. Nažalost, nemamo hrvatsko kulturno-umjetničko društvo. Sve naše duhovne i kulturne aktivnosti odvijaju se unutar naših crkava, župa i Srijemske biskupije. Ono što bih želio istaknuti je da u Hrtkovcima, Nikincima i Platičevu imamo aktivni crkveni pjevački zbor.

Na koji je način proteklo prikupljanje potpisa za elektore? Gdje su se ljudi okupljali, kako su pozivani?

Prikupljanje potpisa za elektore proteklo je mučno i teško. Hrvati katolici se još uvijek boje javnog nacionalnog izjašnjavanja. U Hrtkovcima, Nikincima i Platičevu potpisi za elektore prikupljeni su tako što se išlo po kućama, ili tako što su Hrvati katolici dolazili u župni dom i davali potpis elektoru. U Hrtkovcima, Nikincima i Platičevu prikupili smo 200 potpisa, tako da smo imali dva elektora. A što se tiče obavještanja i motiviranja Hrvata katolika da daju svoj potpis elektoru i tako se

vlč. Ivica Živković ispred crkve u Hrtkovcima

aktivno uključuje u kreiranje politike i prava Hrvata kao nacionalne manjine u Republici Srbiji, ja sam ih, kao župnik, pozvao da daju potpise i povjerenje dvojici istaknutih aktivista.

Vaše mišljenje o današnjoj situaciji u ovim mjestima?

Današnja situacija u Hrtkovcima, Nikincima i Platičevu veoma je teška, kao uostalom i u drugim dijelovima Srijema, Vojvodine i Republike Srbije. Puno je ljudi bez posla, napose mladih. U takvom teškom stanju mladi ne vide izlaz i sve su više podložni alkoholu, drogi i različitim oblicima kriminala.

Kakvi su statistički podaci za 2009. godinu što se tiče krštenih, vjenčanih i umrlih u Hrtkovcima, Nikincima i Platičevu?

U Hrtkovcima su 2009. krštene 4 osobe, niti jedan bračni par nije vjenčan u crkvi, a umrlo je 14 osoba. Nikinci i Platičevo su jedna župa, pa iznosim zajedničke podatke: u Nikincima i Platičevu u 2009. godini kršteno je 7 osoba, 3 su se bračna para vjenčala u crkvi i 27 osoba je umrlo. Ovi podaci su zabrinjavajući. Kao katolici polako izumiremo u Srijemu. Stoga Republika Srbija i Republika Hrvatska trebaju učiniti sve da se poboljša natalitet hrvatske katoličke manjine i, naravno, da se poveća natalitet ostalih nacionalnih manjina, kao i većinskog srpskog stanovništva. Ako nema dovoljnog broja rađanja, izumrijet ćemo kao nacionalna zajednica u Republici Srbiji.

Dario Španović

U BAČKOM MONOŠTORU ODRŽAN FESTIVAL MARIJANSKOG PUČKOG PJEVANJA

Gospa na dar

U crkvi sv. Petra i Pavla nastupilo osam pjevačkih skupina iz Bačke i Republike Hrvatske

U subotu, 10. srpnja, u crkvi sv. Petra i Pavla u Bačkom Monoštoru održan je »Festival marijanskog pučkog pjevanja«, peti zaredom. Prethodne četiri manifestacije, u organizaciji Kulturno-umjetničkog društva Hrvata »Bodrog«, bile su posvećene pjesmama koje se pjevaju u svibnju, a ove godine na festivalu su izvođene pjesme koje se pjevaju u vrijeme korizmenih svečanosti. Na festivalu je sudjelovalo šest pjevačkih zborova iz Bačke i dva iz Republike Hrvatske. Sudionici festivala okupili su se u prostorijama mjesne osnovne škole, odakle su odjeveni u svoje starinske narodne nošnje u mimohodu došli u crkvu.

Poslije uvodne konferanse *Marijane Šeremešić* i predstavljanja sudionika festivala župnik župe Bački Monoštor vlč. *Goran Vilor* izrazio je zadovoljstvo odazivom vjernika i festival proglasio otvorenim. Uzvanike i vjernike pozdravila je i predsjednica KUDH »Bodrog« *Marija Turkalj*. »Željela bih da u našem Monoštoru, koji je poznat i pod nazivom marijanski Monoštor, osjetimo dio duhovnosti, da prepoznamo ljepotu marijanskih korizmenih pjesama. Nek vam je blagoslovljen dolazak i sve vrijeme provedeno u ljepoti ovoga Božjega hrama, u kojemu uvijek čujemo rije-

či Spasitelja, upućene s križa: Evo ti majke«, rekla je Marija Turkalj.

PO DVIJE PJESME SVAKOG ZBORA

Pred Monoštorcima i njihovim uzvanicima potom su nastupili pjevački zbor i tamburaški sastav KPZH »Šokadija« iz Sonte, pjevački zborovi HKUPD »Matoš« iz Plavne i HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani uz pratnju *Zvonimira Pelajića* na sintisajzeru, HUK »Lajčo Budanović« iz Male Bosne, KUD »Ivan Tišov« iz Viškovaca i KUD »Lovor« iz

Trnjana, Republika Hrvatska, te domaćini, mađarski pjevački zbor župe sv. Petra i Pavla i pjevački zbor KUDH »Bodrog«. Pjevački zborovi predstavili su se s dvjema pjesmama koje se u njihovim mjestima pjevaju u vrijeme korizme, a nazočni su bili u prilici poslušati i jednu skladbu koja je sve dirnula u dušu. Pokraj staroga crkvenoga pučkoga napjeva »Na planine Kalvarije«, zbor »Šokadije« otpjevao je i novu pjesmu »Majka Marija«, koju je na svoj tekst skladala Sončanka, članica ove udruge, *Božana Vidaković*.

DOK JE U NAMA SRCA BIT ĆE I PJESME NA USNAMA

Nakon izvedenih pjesama nazočnima se obratio predsjednik Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« mons. dr. *Andrija Kopilović*. »Ovaj naš susret neka odista bude Majci na slavu. Velika je razlika između pučkog i liturgijskog pjevanja. Stoga sam zahvalan svima pjevačima, svima udrugama ili zborovima, koji njeguju ovaj način pjevanja i tako, čuvajući svoju baštinu, na najbolji način čuvaju i svoj vjerski, kulturni, a samim tim i nacionalni identitet. Ovo su zadnje generacije koje su još uvijek u stanju pronaći stare osobe koje znaju tekstove, a znaju melodije pojedinih napjeva koji nigdje nisu evidentirani. Dragi pjevači, dragi uzvanici, ukoliko nam zamre pjesma na usnama, stat će nam i srce, i obratno – dok je u nama srca, bit će i pjesme na usnama«, rekao je mons. Kopilović.

Na koncu su svi sudionici zajednički otpjevali svečanu crkvenu pjesmu »Čuj nas majko«, a u pjevanju su im se pridružili i uzvanici

Župa sv. Petra i Pavla

Župa sv. Petra i Pavla u Bačkom Monoštoru osnovana je 1722. godine, a matične knjige vodile su se već od 1718. Prvi župnik bio je Augustin Benković, franjevac. Današnja crkva sagrađena je 1752. godine. Imala je toranj s dva zvona, a pod svodovima tri oltara. Glavni je posvećen sv. Petru i Pavlu, pobočni Blaženoj Djevici Mariji i sv. Antunu. Dograđena je, odnosno produljena i podvišena 1806. a obnovljena je i maljana 1887. godine. Iste je godine i posvećena, takođe sv. Petru i Pavlu. Klupe i još dva zvona kupljena su 1900. godine. Kalvariju je podigao župnik Bela Nagy 1890. godine, a postaje su sagradili vjernici. Godine 1907. godine sazidana je kapela na čast sv. Adalbertu. Crkva danas ima pet oltara: veliki, sv. Križa, Gospin, sv. Antuna i sv. Martina. Od 1974. godine određeni objekti u crkvi proglašeni su spomenicima kulture, pa su pod zaštitom Pokrajinskoga zavoda za zaštitu spomenika kulture

KUD »Lovor« Trnjani, RH

KUDH »Bodrog«, Bački Monoštor

Predsjednica KUDH »Bodrog« Marija Turkalj

Korizmene pjesme

Ove godine tema nam je bila – korizmene pjesme. Čovjek jako dugo u sebi može nositi bol, radost nešto kraće. Bol je nekako izraženija i nježnija. Kršćanska duša pred tim tihim, žalosnim marijanskim hodom u Isusovu umiranju u Mariji vidi Isusovo nadahnuće i svoju duhovnost. Mislim da je korizma vrijeme naše najdublje sabranosti i pobožnosti. To nam je i bila smjernica u odabiru ovogodišnje teme našega festivala.

HKUPD »Matoš«, Plavna

i nazočni vjernici iz Monoštora i okolnih mjesta. Nakon otpjevanje pjesme, sudionici su u mimohodu i izašli, kako bi na platou ispred crkve zajednički, uz svirku monoštoračkih glazbenika, odigrali veliko Šokačko kolo. Festival je završen zajedničkom večerom i druženjem, koje su domaćini u velikoj dvorani mjesnog Doma kulture priredili za sve sudionike i uzvanike.

Festivalu su nazočili: zamjenik predsjednika SO Sombor *Zoran Miler*; predsjednik MZ Bački Monoštor *Aleksandar Forgić*, kon-

zulica-savjetnica Generalnog konzulata RH u Subotici *Vesna Njikoš-Pečkaj*, dopredsjednik HNV-a *Mata Matarić*, direktor Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov*, direktor NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan*, predsjednica UG »Šokačka grana« iz Osijeka *Vera Erl*, duhovnik u subotičkom sjemeništu Paulinum mons. *Marko Forgić*, ravnateljica monoštorske OŠ *Marija Mrgić*, svećenici iz okolnih župa i predsjednici institucija kulture s kojima »Bodrog« surađuje.

Ivan Andrašić

KPZH »Šokadija«, Sonta

Konzulica-savjetnica Vesna Njikoš-Pečkaj

Jedinstvena manifestacija

Festival marijanskog pučkog pjevanja jedinstvena je manifestacija na ovim prostorima. Ovakve manifestacije su jedina garancija očuvanja starih pučkih napjeva, koji su jedan od najbitnijih segmenata vjerskog života naših predaka. Vjerujem da će naši domaćini u ovome ustrajati, a MVPEI Republike Hrvatske svakako će je i u budućnosti podupirati.

HUK »Lajčo Budanović«, Mala Bosna

Mađarski pjevački zbor župe Monoštor

HKUPD »Dukat«, Vajska-Bođani

KUD »Ivan Tišov«, Viškovac, RH

PRVA SJEDNICA UPRAVNOGA I NADZORNOGA ODBORA U NOVIM PROSTORIJAMA

Šokačka grana na novoj adresi

Mi, Šokci grada na Dravi, udružili smo se prije pet godina da čuvamo, negujemo, promičemo i iznovljavamo našu tradiciju, kulturu, baštinu i običaje, rekla je Vera Erl

U samo pet godina Šokačka se grana profilirala u vrlo cijenjenu udrugu u gradu na Dravi, pa ju je Grad nagradio novim, lijepim i funkcionalnim prostorom, od oko 500 četvornih metara, s dvoranom i pozornicom, u Ulici kralja Petra Svačića, u gradskoj četvrti Novi grad. Prva sjednica Upravnoga i Nadzornoga odbora u novim prostorijama održana je prošloga tjedna, kada je, uz nove projekte, dogovoreno i uređenje prostora, a 9. se srpnja Šokačka grana lijepom manifestacijom oprostila od Retfale, koja joj je pružila utočište u trenutku osnutka udruge i osječki su je Šokci u posljednjih pet godina smatrali svojom kućom.

Predstavljena je i nova knjiga *Ilije Babića* iz Babine Grede pod naslovom »Do satna i natrag«. Ilija Babić je učitelj, kulturni poslenik i pokretač novih manifestacija po kojima je Babina Greda poznata, kakve su »Konji bijelci« i »Stanarski susreti«, a pisana je pitomom šokačkom ikavicom i vjerno odražava govor tamošnjih Šokaca. U prigodnome programu sudjelovali su učenici iz Babine Grede te muške pjevačke skupine »Babogreci i Šokci«, a natpjevavanje je nastavljeno do ranih jutarnjih sati u Lovračkoj kući.

IMAMO SVOJU KULTURNU ADRESU

»Mi, Šokci grada na Dravi, udružili smo se prije pet godina da čuvamo, negujemo, promičemo i iznovljavamo našu tradiciju, kulturu, baštinu i običaje. Imamo svoju kulturnu adresu, imamo naš šokački kulturni zemljopis i tkanicu crven-bijeli-plavi. Obilježavamo svoje postojanje djelom svojih ruku i svojim duhom, stvarajući djela koja će nas nadživjeti i otrgnuti od zaborava. Ambijentalno zrcaljenje u Šokaca izuzetno oslikava naš duh, život naš svagdanji, a u srcu nosimo onaj grumenčić duše šokačke, koja nas nadahnjuje u izvornoj šokačkoj pjesmi, šokačkoj riječi, šokačkom ruhu i rukotvorstvu, tamburi i kolu,

Autor predstavljene knjige Ilija Babić i Vera Erl

šeširu i šamiji i drugim bogatim šokačkim oglašljima, ali uvijek čuvajući svoju hrvatsku domovinu. Svi ti tragovi zapisani su i ukoričeni u Šokačkoj čitanci i četiri dosadašnja zbornika radova s naših okruglih stolova. Ova naša grana prepoznatljiva je ne samo u Osijeku, našoj županiji, cijeloj Hrvatskoj, već i znatno šire, u susjednim državama – Bosni i Hercegovini, Mađarskoj, Srbiji, odnosno Vojvodini, gdje žive Šokci-Hrvati s kojima zajednički negujemo i promičemo našu hrvatsku baštinu. Bilo je već krajnje vrijeme da se čuje za Šokce i šokaštvo, a ova globalizacija namijenila nam je povijesnu ulogu da čuvamo sve što je šokačko, što mogu i moraju učiniti Šokci sami. U svemu ovome izuzetno su nam pomogli djelatnici gradske četvrti Retfala i svi naši dragi Retfalčani, od kojih se večeras opraštamo, na svemu im zahvaljujemo i selimo u nove prostore«, rekla je Vera Erl.

IZUZETAN DOPRINOS ŠOKAČKE GRANE

Adrijan Farkaš, predsjednik Vijeća gradske četvrti Retfale, zahvalio je Veri Erl na lijepim riječima naglasivši izuzetan doprinos Šokačke grane kulturnim zbivanjima u Retfali, posebice kod obilježavanja Dana gradske četvrti i crkvenoga goda. Ali, ustvrdio je da ovo i nije oproštaj, jer, kaže, nebrojeno

Čuvajući domovinu

Obilježavamo svoje postojanje djelom svojih ruku i svojim duhom, stvarajući djela koja će nas nadživjeti i otrgnuti od zaborava. Ambijentalno zrcaljenje u Šokaca izuzetno oslikava naš duh, život naš svagdanji, a u srcu nosimo onaj grumenčić duše šokačke, koja nas nadahnjuje u izvornoj šokačkoj pjesmi, šokačkoj riječi, šokačkom ruhu i rukotvorstvu, tamburi i kolu, šeširi i šamiji i drugim bogatim šokačkim oglašljima, ali uvijek čuvajući svoju hrvatsku domovinu.

je puta čuo od članova svih udruga, a ima ih više od dvadeset, da se u Retfali osjećaju kao kod kuće, a kuća se ne zaboravlja. Može se otići, može se promijeniti mjesto boravka, ali kući se uvijek rado vraća, pa Šokačka grana i dalje može računati s ovim prostorom za svoje bogate aktivnosti, a Retfali i Retfalčanima uvijek će biti drago ponovno se sresti sa Šokačkom granom.

U ime djelatnika gradske četvrti Retfala zahvalila se tajnica *Zorica Milić* istaknuvši, kako se Retfali u posljednje vrijeme desilo nešto lijepo, desila joj se Šokačka grana, a prve se ljubavi ne zaboravljaju, pa je uvjeren da će mnogi programi Šokačke grane i dalje biti vezani uz Retfalu i ove drage ljude.

Slavko Žebić

Isprika Fali malo slovo i

U 380-tom broju »Hrvatske riječi« od 25. lipnja. 2010. na strani 23 objavili smo izvješće s godišnjeg koncerta HBKUD-a »Lemeš« iz Svetozara Miletića, naslovljeno »Entuzijazam mladih i nesluh odraslih« autorice Lucie Tošaki.

U tekstu se potkrala greška koja je izmijenila smisao rečenice. Napisano je: »Prikazali su plesove iz....«, a trebalo je: »Prikazali su i plesove iz Brusnika, Šumadije, Vranjskog polja, Pčinje i Leskovačkog pomoravlja.«

Ispričavamo se čitateljima i autorici teksta.

Uredništvo

PETRIJEVAČKE ŽETVENE SVEČANOSTI, 16. PO REDU

I Slavonci imaju dužijancu

Manifestacija je odavno premašila lokalni karakter, a nastala je prije svega kao potreba sredine u kojoj ovi susretljivi i gostoljubivi ljudi žive, ali i, kako kažu sami organizatori, »kao posljedica onih nekoliko turobnih ratnih godina, kada smo čameći u podrumima razmišljali o sebi, o svijetu oko nas, o tome tko smo, što smo i kamo idemo«

Do kruha našeg svagdašnjeg nikada nije bilo lako doći. Nekada je, istina, bilo teže, mada izgleda kako ni danas situacija nije puno bolja. Osobito to zna poljoprivrednik koji u svoju zemlju ulaže, sa zemljom i od zemlje živi, a njegov trud, nažalost, nikada nije bio dovoljno naplaćen.

Kruh, kao nezaobilazna svagdašnja hrana na našim stolovima, simbol je toga rada, a čovjek, paor, oduvijek je bio Bogu zahvalan na kruhu, za kojeg je prolio toliko znoja pod vrelinom nebeske kape.

SLAVONCI SE IMAJU ČIME PODIČITI

Nakon žetve, žeteoci su zahvaljivali Bogu za ravničarsko zlatno klasje, za sjeme koje će biti brašno, te za kruh koji znači život u svjetovnom, pa i u duhovnom – sakralnom smislu. Neki su, osobito bunjevački Hrvati iz Bačke, od ove zahvale koja je isprva obavljana samo na pokošenim njivama, napravili prave manifestacije, jedinstvene dužijance, odnosno dužionice, na

koje svaki Hrvat može biti ponosan. Sve se češće ovakve manifestacije organiziraju i kod Hrvata-Šokaca i s jedne i s druge strane rijeke Dunav, a oni to nazivaju žetvenim svečanostima.

U selu Petrijevci, smještenom na obali rijeke Karašice nedaleko od njenog utoka u Dravu i udaljeno svega 14 kilometara od Osijeka, a od Valpova 10, već se šesnaestu godinu zaredom obilježavaju žetvene svečanosti. Manifestacija je to koja je odavno premašila lokalni karakter, a nastala je prije svega kao potreba sredine u kojoj ovi susretljivi i gostoljubivi ljudi žive, ali i, kako kažu sami organizatori: »kao posljedica onih nekoliko turobnih ratnih godina, kada smo čameći u podrumima razmišljali o sebi, o svijetu oko nas, o tome tko smo, što smo i kamo idemo.«

Prije svega, ova je kulturna priredba nastala kao potreba da se pokaže kako se Slavonija ima čime podičiti i da se ne zatru korijeni i običaji koje su ostavili stari, da se ne zaboravi podrijetlo.

BOGAT TRODNEVNI KULTURNI PROGRAM

Ovogodišnja trodnevna manifestacija započela je u petak, 9. srpnja, u Osnovnoj školi »Petrijevci« predstavljajući 12. broja »Petrijevačkog ljetopisa«. Istoga je dana organizirana izložba plakata »Arheološke slike iz Slavonije« Danijele Roksandić, izložba fotografija s 15. žetvenih svečanosti autorice Vesne Mores, izložba fotografija Vlade Kosa na temu žetve, izložba učeničkih radova, da bi sve završilo domjenkom sa starinskim jelima i kolačima.

Na maloj pozornici u školskom dvorištu nastupio je tamburaški sastav »Zlatni vez« iz Petrijevaca. Sutradan, u subotu 10. srpnja, odigrana je šaljiva nogometna utakmica »Debeli – Mršavi« nakon koje je nastupio puhački orkestar DVD-a »Petrijevci«, pjevačka sekcija Udruge umirovljenika Petrijevci, domaći KUU »Nikola Šubić Zrinski« iz Petrijevaca, gosti iz KUD-a »Beli Manastir«, a na koncu priredbe održana je revija djevojaka i snaša. Za dobar glazbeni ugođaj pobrinuo se tamburaški sastav »Slavonske strune« iz Osijeka.

U nedjelju, 11. srpnja, kada je

bila i središnja proslava žetvenih svečanosti, mogao se vidjeti prikaz starih zanata i etno izložba na otvorenom. Sveta misa zahvalnica s procesijom i prinošenjem plodova započela je u 16 sati, nakon čega je organiziran svečani mimohod folklornih skupina i konjskih zaprega. Prije scenskog nastupa folklornih skupina, domaćini, članovi KUU »Nikola Šubić Zrinski«, na zemljištu zasijanom žitom u neposrednoj blizini ljetne pozornice, prikazali su starinsku žetvu – kosidbu i vršidbu s konjima. Uslijedio je nastup kulturno-umjetničkih društava čiji su članovi ovoga puta prikazali narodne običaje svoga kraja. Osim društava iz Bogdanovaca, Kupresa, Biškopaca, Vladislavaca i Petrijevaca, nastupio je i HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega, čiji su članovi oduševili brojnu publiku, a svi su nagrađeni burnim pljeskom. Zabljesnule su i lijepe Gibarčanke članice folklorne skupine zavičajne udruge Gibarčana.

Program je nastavljen nastupom komedijaša did Tunje i bač Roke i cjelovečernjim koncertom vokalnih solista Viktorije Kulišić Denke i Željka Lončarića Žeca, koje je pratilo tamburaški sastav »Ravnica« iz Osijeka.

Z. Gorjanac

SALAŠARSKO KAZALIŠTE – UMJETNIČKI BISER VOJVOĐANSKIH MAĐARA

Putujuća trupa entuzijasta i mladih umjetnika

Svake godine ovo kazalište okuplja između 20 i 30 članova, glumaca prije svega, ukupno je do sada u njemu bilo aktivno oko 350 kazališnih umjetnika, dok se broj gledatelja bliži broju od pola milijuna. Svake godine se priprema jedna predstava i u prosjeku se održe 23 predstave širom Vojvodine

Prije trideset i tri godine zaljubljenici u kazališnu umjetnost, predvođeni redateljem i glumcem, pokojnim *Lajosem Soltisem*, osnovali su putujuće kazalište pod nazivom »Tanya színház«, u prijevodu »Salašarsko kazalište«. Kazalište, koje je u početku pripadalo Akademiji umjetnosti u Novom Sadu, a 2003. godine je postalo nevladina, civilna organizacija, uskoro bi trebalo dovršiti svoje »gnijezdo« koje volonterskim radom i uz skromnu financijsku pomoć svijaju od 2005. godine u malenom vojvođanskom selu Kavillo.

S predsjednikom ove nesvakidašnje udruge *Attilom Magyarom* razgovarali smo o tome što jedno ovakvo kazalište znači za mađarsku

zajednicu u Vojvodini, kako opstaju i što su im planovi za budućnost.

NEKADA S MAGARCEM, DANAS NA TRAKTORU I BICIKLIMA

»Svake godine ovo kazalište okuplja između 20 i 30 članova, glumaca prije svega, ukupno je do sada u njemu bilo aktivno oko 350 kazališnih umjetnika, dok se broj gledatelja bliži broju od pola milijuna. Svake se godine priprema jedna predstava i u prosjeku se održe 23 predstave širom Vojvodine. Ove godine priprema se predstava pod nazivom »A falu rossza« (Seoski bećar), čija je premijera 24. srpnja u Kavillu, a zatim će predstava biti prikazana u

26 mjesta, sela i mjesnih zajednica širom Vojvodine. U vidu imam 80 mjesta u Vojvodini i ovisno o tome kako se možemo dogovoriti s domaćinima i ovisno o financijama, planiramo gdje ćemo održati predstavu«, kroz brojke nam predstavlja ovo putujuće kazalište Attila Magyar.

I naravno, kad je riječ o umjetničkim projektima, razgovor se mora dotaknuti financija, a priča je slična onoj koju znaju i svi kulturni poslenici u hrvatskoj zajednici.

»Prije nekoliko godina je krenulo nešto s Pokrajinskim tajništvom za kulturu, ali to je kratko trajalo jer su već prošle godine smanjili na pola, kao i ove godine. Ozbiljnog, generalnog sponzora nemamo, najznačajnija je pomoć Pokrajinskog taj-

ništva za propise, upravu i nacionalne manjine, postoje zatim ozbiljne zaklade iz Mađarske, ali, nažalost, iz Beograda od Ministarstva za kulturu ne dobivamo nikakva sredstva. Prije dvije godine smo dobili iznimno skromnu pomoć, a ove smo godine od toga što smo tražili dobili tek 2 posto, odnosno 60.000 dinara. I premda svi misle kako je ovo lijepo putujuće kazalište, nekada s magarcem a sada na traktoru i biciklima, i da to ne košta ništa, ipak košta i, nažalost, moramo gledati gdje dobivamo financijsku pomoć. Mi bismo išli tamo gdje je to najpotrebnije, ali dok nema pravih sponzora, primjerice da nam Pokrajinsko tajništvo za kulturu ili bilo koja zaklada osigura minimalna sredstva za jednu turneju, idemo tamo gdje nam domaćini financijski pomognu.«

GNIJEZDO U SELU KAVILLO

»U selu Kavillo rođen je osnivač ovog kazališta, pokojni *Lajos Soltis*, a isto tako i još neki poznati mađarski umjetnici i vjerojatno je zato ovdje naše »gnijezdo«. Kupili smo ovdje prvo jedan plac, pa drugi, a dobili smo i obećanje iz Fonda za kapitalne investicije da će nam biti osigurana sredstva za financiranje objekata koje smo zamislili. Sada kazalište u Kavillu živi oko mjesec i pol dana, priprema se predstava,

održi premijera, a zatim se oko mjesec dana putuje. Nakon toga vraćamo se u Kavillo i odavde odlazimo na festival, primjerice u Mađarsku, gdje nastupamo skupa s profesionalnim kazalištima. Ovo je kazalište naime, premda nastupaju studenti i mladi glumci, priznato kao profesionalno kazalište i tako se i natječemo. Za mlade glumce ono je najvažniji teren, jer je za 350 mladih umjetnika salašarsko kazalište bilo 'vrtić' u pogledu struke. Na primjer, ja sam imao 15 godina kada sam prvi put došao u ovo kazalište. Rođen sam tu blizu, u Čantaviru, i biciklom sam došao jer su tražili mladog dečka s plavim očima i plavom kosom. Dobio sam glavnu ulogu u predstavi 'Apám a szocialista kulák' (Moj tata socijalistički kulak), zaljubio sam se u glumu i od onda sam punih 25 godina u ovom kazalištuk, prisjeća se Magyar.

Za sada se objekti u Kavillu koriste oko mjesec i pol dana, ali kada se uradi sve što je planirano, ako se dobije obećani novac, ovih 3200 četvornih metara radit će od 1. siječnja do 1. siječnja. Osim kazališta, tu će bit mjesto za različite kampove, očuvanje narodne tradicije i kulture, programi za djecu i mlade, bit će to mjesto gdje će i mladi i stari moći pobjeći iz grada u prirodu, u mir, kaže Magyar i dodaje: »Zato što sam od svog profesora Soltisa učio da je granica zvjezdano nebo, naš je plan

da za dvije godine, kad budemo slavili 35. obljetnicu, krenemo s organiziranjem međunarodnog festivala sličnih kazališta.«

Do sada je u proteklih pet godina uglavnom volonterskim radom i onim što dobiju »u šešir« nakon predstave, uz manju financijsku pomoć iz Mađarske, izgrađena manja blagovaonica, potkrovlje za

zatim izgradnja fiksnog gledališta za 500 do 1000 gledatelja, izgradnja jedne ozbiljne kuhinje i kuće s 4-5 soba i uredom za upravu kazališta, dok će na tavanu biti skladište za kostime i scenografiju, »da ne dodeмо svakog proljeća gledati što su sve pojeli štakori, već da se to može prikladno čuvati«, slikovito objašnjava Magyar.

Ne poštuјemo ono što imamo

»Do sada, izgleda, nismo vidjeli od drveća šumu. Izgleda kako nismo bili dovoljno svjesni i nismo dovoljno poštovali ono što mi ovdje imamo. U Mađarskoj nam kažu kako mi ovdje imamo umjetnički biser, pa je tako stručnjak za kazališnu povijest Ildiko Sirato, koja je jako puno pomagala da se objavi knjiga o nama, nedavno rekla kako smo mi jedino putujuće kazalište u povijesti mađarske kulture koje već toliko godina uspijeva živjeti. Prije dvije godine dobili smo i najviše priznanje mađarske države, čime smo postali prva umjetnička trupa u Vojvodini koja je dobila nagradu za doprinos mađarskih manjina jedinstvenoj mađarskoj kulturi«, kaže Attila Magyar.

spavanje i terasa, gdje se glumci odmaraju i bježe od sunca ili kiše kad pripremaju predstavu, a prije i nakon premijere se održavaju različiti programi. Planira se izgradnja objekta u funkciji muzeja, zatim mobilna scena gdje će se održavati premijera (a nakon toga će se nositi tijekom turneje po cijeloj Vojvodini),

A koliki je značaj ovog kazališta za Mađare u Vojvodini, Magyar odgovara citirajući njihovog starijeg gledatelja iz jednog banatskog sela koji je rekao: »U selu imamo tri blagdana tijekom godine – Božić, Uskrs i kad dode salašarsko kazalište«. I tu se više nema što dodati.

Jasminka Dulić

Attila Magyar

KRONOLOGIJA od 17. do 23. srpnja

17. SRPNJA 1829.

Prigodom pregleda dviju šandorskih suvača (mlina) utvrđeno je da su obje u veoma lošem stanju, te je predloženo da se podignu nove na nekoj drugoj lokaciji. Prvi mlin u Šandoru u vlastitoj režiji podigao je prvi arendator sela *Josip Vojnić*.

17. SRPNJA 1940.

Izenada, u 27. godini, tijekom odsluženja vojnog roka, umro je na Cetinju *Aleksa Kokić*, pjesnik, prozista i svećenik. Njegova lirika natopljena je ljubavlju prema bačkom pejzažu i ljudima ovog podneblja; provlače se kroz nju kao potka jasno naglašeni socijalni motivi. Rođen je 14. listopada 1913.

17. SRPNJA 1947.

Rođen je *Milovan Miković*, književnik, antologičar, leksikograf, publicist, urednik književnog časopisa »Rukovet«, potom dugogodišnji glavni i odgovorni urednik i direktor »Subotičkih novina«, a sada urednik nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« – autor dvadesetak knjiga poezije, eseja, kritika, antologija i dr.

18. SRPNJA 1748.

Umro je *Luka Karagić*, predavač filozofije na franjevačkim učilištima podunavskih Hrvata, to jest Bunjevac i Šokaca. Rođen je neutvrđenog dana i mjeseca 1681. godine.

18. SRPNJA 1820.

Gradsko vijeće slobodnog kraljevskog grada Maria Thereziopolis imenovalo je komisiju za uređenje grada – Regulacijsku komisiju – u sastavu: gradonačelnik *Franjo Corda*, zatim vijećnici *Josip Antunović*, *Matija Marković* i *Šime Mukić*, potom predsjednik Izabrane općine *Stanislav Stipić* i građevinski nadzornik *Josip H. Wüsstinger*. Tada je Subotica imala oko četiri tisuće kuća.

18. SRPNJA 1951.

Prva najlon čarapa u bivšoj Jugoslaviji proizvedena je u subotičkoj tvornici »Osmi mart«. Sljedeće, 1952. godine cjelokupna proizvodnja odlazi u izvoz, a potrebe domaćeg tržišta mogle su se zadovoljavati tek počevši od 1953. godine. Par »najlonki« prodavan je po cijeni od 1280 dinara.

18. SRPNJA 1986.

Na jednoj parceli Osnovne organizacije udruženog rada »Žednik«, u sastavu »Agrokombinata Subotica«, postignut je onodobni rekordan rod pšenice – 9035 kilograma po hektaru.

19. SRPNJA 1996.

U Zagrebu je, u obujmu od oko 35 tiskarskih araka, na 560 stranica, objavljeno opsežno djelo književnika i akademika dr. *Ante Sekulića* »Književnost podunavskih Hrvata u XX. stoljeću«. To je zadnji dio troknjižja bogate hrestomatije koja je obuhvatila povijesna, društvena, kulturna, a osobito književna gibanja Hrvata u Podunavlju. Osim pisaca prikazana su i njihova djela, ali također znanstvenika, glazbenika, likovnih umjetnika u rasponu od više stoljeća. Prva dva sveska tiskana su 1993., odnosno 1994. godine.

19. SRPNJA 2001.

U Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo« priredena je spomen-večer u povodu 50. obljetnice smrti *Josipa Vukovića Đide*, najznačajnijeg hrvatskog javnog djelatnika i političara u Subotici između dvaju svjetskih ratova, čelnika Hrvatske seljačke stranke. Pokraj svega bio je spisatelj, a bavio se i publicistikom. Rođen je 1890. a umro je 1950. godine.

19. SRPNJA 2001.

Nakon kraće i teške bolesti umrla je *Katarina Tonković-Marijanski*,

dugogodišnja kustosica Moderne subotičke galerije »Likovni susret«, slikarica i grafičarka istančanog senzibiliteta. Rođena je 24. prosinca 1947.

20. SRPNJA 1894.

Rođena je *Mara Đorđević-Malagurski*, spisateljica, istaknuta kulturna i javna djelatnica. Višu djevojačku školu završila je u rodnom gradu, a potom je studirala u Londonu. Pisala je nadahnute pripovijesti iz narodnog života. Najznačajnije njezino djelo je »Vita Đanina i druge pripovijetke«. Umrula je 9. kolovoza 1971.

20. SRPNJA 1900.

Članovi Subotičkog sportskog društva gostovali su u Beogradu gdje su se natjecali s tamošnjim sportašima. Subotičani su pobijedili u svim disciplinama. Nakon službenog dijela programa, gosti su Beogradanima prikazali njima do tada posve nepoznatu igru – Fot-Ball, iliti nogomet.

20. SRPNJA 1945.

Temeljem brojidbenih podataka iz 1941. izrađena je nacionalna struktura stanovništva Subotičkog okruga. U njemu je živjelo 65 tisuća Hrvata, 45 tisuća Srba, 127 tisuća Mađara, 10 tisuća Židova i 3 tisuće pripadnika ostalih naroda. Stoga se na kandidacijskim listama za izbore našlo: 22 Hrvata, 45 Mađara, 15 Srba, po jedan Slovak i Slovenac, te dvojica Židova.

21. SRPNJA 1881.

Za vršitelja dužnosti ravnatelja subotičke gimnazije postavljen je profesor *Nandor Vojnić*. Nakon godinu dana zamijenio ga je *Matijas Haverda*. Do Prvog svjetskog rata redoslijed čelnika bio je: *Gusztáv Toncs*, *Árpád Kosztolányi* i *Mihály Schäfer*. Prvi direktor u Kraljevini SHS bio je *Ivan Vojnić Tunić*.

21. SRPNJA 1978.

Udovica glasovitog slikara modernističke provenijencije *Miloša*

Babića, koji je više godina živio i stvarao u Subotici, poklonila je subotičkom Gradskom muzeju cjelokupnu umjetnikovu zaostavštinu od gotovo 500 slika.

22. SRPNJA 1907.

Rođen je *Stjepan Han*, inženjer elektrotehnike i kibernetike. Nakon Drugog svjetskog rata bio je visoki državni službenik u Hrvatskoj, a potom u Federaciji, te profesor, a kasnije i dekan Ekonomskog fakulteta u Subotici. Objavio je brojne stručne i znanstvene uratke o informatici, kibernetici i organizaciji rada. Umro je 2. listopada 1995.

22. SRPNJA 1945.

Tehnički odjel Gradskog narodnog odbora izradio je detaljan grafički prikaz o tome da je Subotica tijekom Drugog svjetskog rata bila 12 puta bombardirana sa 603 bombe, čija je ukupna težina iznosila 206.600 kilograma. Porušeno je 570 kuća, a teže i lakše oštećeno 1303. Šteta nanescena bombardiranjem procijenjena je na blizu 76 milijuna predratnih dinara Kraljevine Jugoslavije.

23. SRPNJA 1945.

Priopćeni su službeni rezultati izbora. U Okružni narodnooslobodilački odbor izabrano je 86 odbornika. Najviše glasova dobio je poznati javni djelatnik i aktivist Narodnooslobodilačkog pokreta *Lajčo Jaramazović*. Prigodom konstituiranja, on je izabran za predsjednika Okružnog odbora.

23. SRPNJA 1988.

Tijekom gostovanja subotičkog Narodnog kazališta na festivalu u Budvi, iznenada je umro *Ivica Jakočević*, dugogodišnji član ovoga teatra i dramski pisac. Autor je nekoliko uspješnih kazališnih komada, od kojih su neki izvedeni na sceni, dok je drama »Kaplari i papagaji« tiskana u izdanju časopisa »Rukovet«. *Ivica Jakočević* rođen je 30. svibnja 1939. godine.

Novi broj »Kartona«

SUBOTICA – Iz tiska je izašao novi broj »Kartona«, kultur-propagandnog časopisa Fokus Fondacije, koji među ostalim donosi i tekstove na hrvatskom jeziku. Pokraj proze, poezije, eseja i vizualne umjetnosti, u ovom broju autori tekstova pisali su na temu vs. (versus) = sukob, protiv, kontra, suprotnost, naspram... Časopis je besplatan i može se naći u knjižarama »Plato« i »Danilo Kiš«, Gradskoj knjižnici, Baš kući, TIC-u, Otvorenom sveučilištu, Bodišu, na fakultetima...

Uredništvo »Kartona« poziva sve zainteresirane da šalju svoje literarne i likovne radove na adresu Fokus Fondacije: office@fokus-su.rs, kao i da se priključe autorima u novom broju kada bude objavljena tema sljedećeg broja.

Predstavljanje knjige »Nad raspuklinom ćutnje«

SUBOTICA – Najnovija knjiga pjesama subotičkog pjesnika *Mirka Kopunovića* »Nad raspuklinom ćutnje« (Hrvatsko akademsko društvo, Subotica, 2010.) bit će predstavljena u četvrtak, 22. srpnja, u dvorištu Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata u Subotici. O knjizi će govoriti njezini recenzenti *Snežana Ilić* i *Tomislav Žigmanov*, te prevoditelj *Matija Molcer*. Početak je u 19 sati i 30 minuta.

Festival Summer3p na Paliću

SUBOTICA – Ovogodišnji, osmi po redu, festival elektroničke glazbe Summer3p održava se od 22. do 25. srpnja na jedinstvenoj lokaciji – Termalnom bazenu i Muškom štrandu na Paliću. Na ovogodišnjem festivalu nastupit će, između ostalih: Izhevski (Rusija), Jarle Braathen (Norveška), Soul of Man (Velika Britanija), James Allardyce (Velika Britanija), Egostereo (Velika Britanija), Marko Milosavljević (Srbija) i drugi. Osim glazbenog programa, Summer3p ove godine priređuje radionice, tribine i kampanje. Ovogodišnji Summer3p održava se u znaku dvije kampanje: Stop nasilju! i Očistimo jezero Palić. Organizatori festivala su udruženje AŠC i Fondacija Fokus iz Subotice. Više informacija na: <http://www.summer3p.org>

Dužijanca u Lemešu

SVETOZAR MILETIĆ – Svečanost zahvale – Dužijanca 2010. u Lemešu započinje u petak, 23. srpnja, u velikoj dvorani Mjesne zajednice, gdje će biti priređena promocija devetog sveska »Leksikona podnavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«. O njemu će govoriti glavni urednik dr. sc. *Slaven Bačić* sa suradnicima. Početak promocije je u 20 sati.

U subotu, 24. srpnja, u defileu fijakera bandaš i bandašica obilaze selo, dok će u 20 sati u Domu kulture biti priređena risarska večer. Središnja manifestacija Dužijance je u nedjelju, 25. srpnja, koja počinje zahvalnom svetom misom u 17 sati, a nakon nje u Domu kulture će biti priređena »večera kod baće i nane.«

Dužionica u Somboru

SOMBOR – Proslava somborske Dužionice 2010. počinje u subotu, 24. srpnja, folklornom večeri koja će biti priređena u velikoj dvorani Hrvatskog doma s početkom u 20 sati. U ovom programu nazočnima će se predstaviti KUD »Filipovića« iz Otoka kod Vinkovaca i folklorna

sekcija HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora. Iste večeri predstaviti će se ovogodišnji bandaš i bandašica Dužionice u Somboru.

U nedjelju, 25. srpnja, za 9 sati u Hrvatskom domu zakazano je okupljanje sudionika ovogodišnje Dužionice, odakle se oko 9:30 polazi u crkvu Presvetog Trojstva, gdje će se služiti svečana sveta misa u 10 sati. Blagoslov kruha je u 12 sati u prostorijama Hrvatskog doma, nakon čega svi sudionici skupa odlaze u zgradu Županije, gdje će bandaš i bandašica predati kruh gradonačelniku Sombora. Nakon toga slijedi ručak u Hrvatskom domu, te zabava i igranka uz tamburaški sastav »Panonika.«

Z. G.

Žetvena svečanost u Bregu

BAČKI BREG – Udruga Hrvata Šokaca »Ante Jakšić« i župa svetog Mihovila Arkandela iz Bačkog Brega organizatori su žetvenih svečanosti koje će se u ovom selu održati 25. srpnja. Svečana sveta misa zahvalnica je u 11 sati, a po riječima organizatora predvodit će je srijemski biskup *Đuro Gašparović*. Nakon svete mise u Domu kulture će se održati žetveni ručak. Za tamburašku glazbu i dobru zabavu zadužen je »Prima bend« iz Duboševice, a nastupit će i kulturno umjetnička društva iz Trnjana, Slavenskog Broda, Vladislavaca, kao i domaćini HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega. Ovim svečanostima će nazočiti i predstavnici sedam sela iz Bačke u kojima većinski žive šokački Hrvati, najavljuju organizatori.

Z. G.

Natječaj za aranžere izloga

SUBOTICA – Organizacijski odbor »Dužijance 2010.« obavještava sve zainteresirane za sudjelovanje u natjecanju »Najljepše uređeni izlog - Dužijanca 2010.« da izloge trebaju urediti do kraja mjeseca, 31. srpnja. Stručno povjerenstvo će izloge ocjenjivati 3. kolovoza. Organizatori natjecanja napominju kako ukrašeni izlog mora imati jasnu poruku vezanu uz Dužijancu i ukazivati na tematiku i simboliku ove žetvene svečanosti. Sve dodatne informacije mogu se dobiti na telefon: 064/9738-601.

HUMANITARNI KONCERT

"JELENI RAJIĆ, ♥ S LJUBAVLJU"

UČESTVUJU:

OKUD "MLADOST"

HKC "BUNJEVAČKO KOLO"

MKC "NÉPKÖR"

SUBOTIČKI TAMBURAŠI

SLAĐANA STAJIĆ

NEBOJŠA VOJVODIĆ

"WHAT'S UP"

"3 ISPOD 0"

"LJUDI IZ GRADOVA"

"SVAR"

"RETRO PARTY"

DUŠAN SVILAR

KEMAL MONTENO

PETAK, 16. JUL 2010. GODINE, 20 ČASOVA

SUBOTICA, STADION MALIH SPORTOVA

(U SLUČAJU KIŠE, KONCERT ĆE SE ODRŽATI U HALI SPORTOVA)

CENA ULAZNICE: 250 DIN.

POKROVITELJ: GRAD SUBOTICA, RESOR ZA SPORT I OMLADINU

Piše: Zvonimir Pelajić

Mjesna udruga kulture ili folklorno društvo?

Našu kulturu može uništiti samo diletantizam, površnost, neukost i ravnodušnost.

Zato vodstva hrvatskih seoskih kulturnih udruga imaju odgovornu zadaću i,

bez jake potpore svih važnih čimbenika,

svoju delikatnu misiju na selu teško mogu uspješno provoditi

U kronologiji događanja »Matoševe« udruge u prvih 6 mjeseci ove godine zabilježena je 31 aktivnost u kojima su sudjelovali predstavnici, predsjednica, pojedini odjeli, ili svi članovi udruge. U najvećem broju sudjelovali su pojedini predstavnici »Matoša« – 12, potom slijede nastupi tamburaškog sastava – 8, dječji folklor i starija folklorna skupina – po 4, a ženska pjevačka skupina – 2 puta. Na trima događanjima okupili su se svi članovi udruge, a predsjednica je sudjelovala na seminarima i drugim susretima 5 puta.

U ovom razdoblju središnji je događaj bila manifestacija II. dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića, po kojoj je Plavna već prepoznata na kulturnoj karti vojvođanskih Hrvata. Za pohvalu su i dva uspješna nastupa folkloraša u Hrvatskoj, njihov nastup na zonskoj smotri folklora te aktiviranje dječjeg folklora i njihovo predstavljanje javnosti. Ovome treba dodati da ženska pjevačka skupina redovito pjeva u župnoj crkvi i da su dva člana literarnoga odjela sudjelovala na ovogodišnjoj Liri naivi. Značajnim uspjehom može se smatrati i donacija knjiga »Matoševoj« knjižnici od strane pojedinaca kao i Društva Antuna Gustava Matoša iz Tovarnika.

JEDNOSTRANO POIMANJE KULTURE

Na osnovi ovih rezultata može se zaključiti da je HKUPD »Matoš« postao integrativni dio kulture ovoga prostora i da svoju misiju očuvanja identiteta i predstavljanja hrvatske kulturne baštine uspješno ostvaruje, ali, u raspravi o izvješću pojedinci su prešutjeli ove pozitiv-

ne rezultate, u prvi plan pokušali staviti svoje zasluge, a kulturnu udrugu željeli svesti isključivo na folklorno-zabavne aktivnosti, relativizirajući zajednički rad u raznim kulturnim oblastima, pa i sam Statut i Program rada udruge. U tom jednostranom poimanju kulture neki postavljaju ultimativno svoje zahtjeve, što obesmišljava postignute rezultate i blokira otkla-

ja i usavršavanje na svim poljima kulture, kako bismo od diletantizma i emocionalnih raspoloženja došli do viših vrijednosti kulture.

BEZ POGLEDA U BUDUĆNOST

Rijeka, ako nema veze s izvorom, brzo presahne. Da ne bi došlo do takva ishoda treba održavati vezu

kod kojih sada već podosta ima, ne vrijeti niti govoriti. Danas je u selima malo intelektualaca, pa i onih sa završenom srednjom školom. Malo je ljudi koji upiru pogled u budućnost, spremnih na žrtvu i nesebičan rad za dobrobit cijele hrvatske zajednice, a mnogo je onih koji se zadovoljavaju nižim oblicima zabave, manifestacijama lokalnog značaja i svetkovinama prigodničarskog karaktera. Izjednačavanje svih razina vrijednosti – tako da se nitko ne bi izdvajao, danas sve više pokazuje svoju pogubnu destruktivnu moć.

U našim seoskim udrugama kulture vidljiva su dva sloja članstva: oni koji žele razvijati svoj identitet i kulturu poštujući sve relevantne institucije i proceduru sukladno programu svoje udruge i oni koji se zadovoljavaju stihijskim lokalnim aktivnostima, diletantizmom i ritualima u provincijskom duhu. Ovim drugima su kulturni sadržaji uglavnom parade s raznim šljokicama i lažnim sjajem, a pri tome bi još željeli da ih snima i televizija i da dođu do Đakovačkih vezova, Vinkovačkih jeseni i sl. Oni su spremni da i bez mnogo vježbanja i priprema javno nastupaju, a za neuspjehe uvijek krive neke druge. Našu kulturu može uništiti samo diletantizam, površnost, neukost i ravnodušnost. Zato vodstva hrvatskih seoskih kulturnih udruga imaju odgovornu zadaću i, bez jake potpore svih važnih čimbenika, teško mogu svoju delikatnu misiju na selu uspješno provoditi. Pogotovo u ovim vremenima materijalne i duhovne oskudice, kada su nacionalne manjine dobile znatna prava, a nacionalna i kulturna svijest ljudi je još uvijek u dubokoj recesiji.

Detalj s kulturne manifestacije Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića u Plavni

njanje pravih uzroka određenih poteškoća, a koje se, uz zajednički trud, mogu lako razriješiti: u tamburaškom sastavu nedostaju 2-3 tamburaša, u pjevačkoj skupini 2-3 pjevača, u folkloru 2-3 plesača. »Čudno je kako je malo potrebno da budemo sretni, i još čudnije: kako često nam baš to nedostaje« (Ivo Andrić, »Ex Ponton«, 1918.). Iz ovoga se može zaključiti da u kulturnom radu nije dostatna samo volja, nego da je potrebna edukaci-

sa svojim korijenima. U seoskim je sredinama to teško izvodljivo, pogotovo ako ne postoji kod ljudi potreba za informiranjem, proširivanjem znanja o vlastitoj povijesti i praćenjem suvremene kulturne scene hrvatske zajednice. Nevjerojatno je koliko se malo čita! Nezamislivo je da »Hrvatsku riječ« još uvijek ne kupuju pojedini članovi naših kulturnih udruga, a mnogi gledaju samo fotografije! O čitanju knjiga hrvatskih autora,

ALEKSANDAR SAŠA ALAČ, GLUMAC BEOGRADSKOG DRAMSKOG POZORIŠTA

Priželjkujem ulogu u kojoj ću glumiti sa svojom kćerkom

*Kultura se mora odvojiti od politike * Mladi koji dolaze u kazalište nisu oni mladi koji smisao vide u razbijanju glava navijačima protivničkog kluba*

Razgovor vodio: Stipe Ercegović

Aleksandar Saša Alač glumac je Beogradskog dramskog pozorišta. Ovaj rođeni Splitsanin iza sebe ima mnoštvo ostvarenih uloga u različitim domaćim teatarskim kućama, a dobrim kazalištem uvijek smatra ono koje je angažirano, jer ono »govori o ljudskim sudbinama«.

Živate na relaciji Beograd-Split. Kako doživljavate hrvatsko-srpske odnose kada su u pitanju politika i kultura?

Hrvatsko-srpski odnosi u kulturi posebice, a i u politici, napreduju. Ni izbliza onim tempom koji ja priželjkujem.

Može li se kultura odvojiti od politike?

Kultura se mora odvojiti od poli-

teško odgovoriti tko je najsuetniji redatelj s kojim sam radio.

Albert Camus je rekao: »Zanima me samo ono kazalište koje dovođi u pitanje cjelokupnu ljudsku sudbinu«. Kakvo je vaše mišljenje o angažiranom kazalištu i volite li igrati u njemu?

Dobro kazalište je uvijek angažirano jer govori o ljudskim sudbinama.

Jesu li mladi zainteresirani za kazalište, i za koje predstave?

Mladi jesu zainteresirani za kazalište. Mladi koji dolaze u kazalište nisu oni mladi koji smisao vide u razbijanju glava navijačima protivničkog kluba. I mladi i manje mladi, vole predstave koje im mame smijeh i suze. One predsta-

Jugoslavije, i jesu li ljudi spremni oprostiti?

Vrlo je teško iz središta Beograda procjenjivati u kojoj su mjeri obnovljeni odnosi multietničkih zajednica u Srbiji. No sasvim je sigurno ratno vrijeme, vrijeme prevladavajuće iracionalne mržnje prema svima koji su drugog podrijetla, iza nas. Praštati je duboko kršćanski. Bez praštanja život je teško zamisliv. Vjerujem u spremnost ljudi da praštaju.

Kakav je vaš odnos prema nekadašnjoj zajedničkoj državi u kojoj ste stekli afirmaciju?

Nisam jugonostalgicar. Državna tvorevina koja se na tako monstruoan način dva puta u svojoj povijesti raspadala ne zaslužuje nostalgiju. No, s druge strane, to

pred groznim stranicama te zajedničke povijesti, a osobito se ne smiju zatvarati oči pred divnim stranicama te povijesti, a ima ih itekako. Alači su stara, ugledna hrvatska obitelj. Jedna mi je baka Srpkinja, druga baka, nona, mi je Talijanka. Koliko su samo i koliko često i naše obiteljske povijesti isprepletene. To je bogatstvo. I to je zalag za uzajamno razumijevanje i povjerenje.

Je li moguće izboriti se s procesom asimilacije?

Moguće je izboriti se s asimilacijom jedino onda kada se ljudi ne osjećaju na bilo koji način zakiniti kao pripadnici manjinskog naroda. Obrazovanjem, edukacijom. *Nikola Tesla* je ponos i hrvatske države. *Josip Pančić* je prvi predsjednik Srpske akademije nauka...

Bogato glumačko iskustvo

Rođen je 1960. godine u Splitu. Diplomirao je glumu na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu u klasi prof. *Branka Pleše*. Član je Beogradskog dramskog pozorišta. Radio je predstave i u Jugoslovenskom dramskom, Zvezdara teatru, Bitef teatru, Sarajevskom pozorištu... U Subotičkom kazalištu radio je predstavu »Ruža vetrova« *Nenada Fišera* u režiji *Harisa Pašovića*. Ima kćerku *Aleksandru*,

studenticu glume, i sina *Ivana*.

tike. Nevolja je kad se politika odvoji od kulture. Onda svjedočimo političkom vašaru primitivizma.

Kako pojačati vidljivost i prisutnost ovdašnje hrvatske kulture na kulturnoj sceni Srbije?

Spoznajem da je čitav svijet jedan kulturni prostor u kome sudjeluju svi narodi sa svojim kulturnim specifičnostima. Srednim odnosima između država.

Tko je najsuetniji redatelj s kojim ste radili bilo u kazalištu, bilo na filmu?

Suetni su svi redatelji i svi glumci. Velika je konkurencija pa mi je

ve o kojima ima smisla razmišljati. Kazalište je hram duhovnosti i hrabrosti.

Je li dobar fizički izgled bitan ili zanemariv u glumačkom poslu?

Dobar fizički izgled nije zanemariv u glumi. Nekad je prednost, nekad hendikep. U svakom slučaju nije presudan.

Kakvu ulogu priželjkujete?

Priželjkujem ulogu koju ću igrati glumeći sa svojom kćerkom.

Kakvi su, po vašem mišljenju, pomoci u obnovi odnosa multietničkih lokalnih zajednica nakon sukoba i raspada bivše

je prostor mog djetinjstva, prvih ljubavi, odrastanja, divnih teatarskih suradnji, druženja, predstava, prvih uspjeha, nagrada, gostovanja i putovanja po velikoj državi... Vrijeme u kojem se nije moglo dogoditi da vas netko upuca jer ga nedovoljno vedro gledate. Toga se, pak, sjećam sa zadovoljstvom.

Kako podići povjerenje među ljudima i koje mehanizme upotrijebiti?

Uvažavanjem različitosti, priznavanjem sličnosti. Trebaju nam kulturna razmjena, ekonomska suradnja, prijateljstva. Imamo toliko isprepletenu povijest. Ne smije se zatvarati oči

Nabrajanje bi dugo trajalo. O tome vrijedi govoriti, pisati, snimati filmove, podučavati.

Mnoge vaše kolege pred izbore javno stanu ispred neke stranke. Gube li oni time ili dobivaju?

Na žalost mnoge moje kolege, ne svi naravno, i ne samo moje kolege, pred izbore javno stanu ispred neke stranke očekujući korist od takvog angažiranja. Još žalosnije je što takvim angažiranjem sebi stvarno pribavljaju korist. I kulturna scena je krajnje ispolitizirana bez obzira na deklarativne izjave da politika mora biti izvan kulture. Ukoliko nisi uz neku političku stranku, izvan igre si.

TAMBAHAN PROGRAM / OFFICIAL SELECTION **PARALELE / SUBURI / PARALLELS & ENCOUNTERS**
LEFIMA PODRINICA PALIL / SUMMER STAGE PALIL BIOSKOP JORDAN / JORDAN CINEMA *

DECI PROGRAM - WITH AMERICAN FILM - NON AMERICAN FILM
CINEMAS PROGRAM - AMERICAN FILM - AMERICAN FILM
OFFICIAL UNIVERSITY / OPEN UNIVERSITY

FOR DOX - PARALLELS & ENCOUNTERS - DECI
BIOSKOP ALERSONOVA UPRVA / ALERSONOVA UPRVA CINEMA

MILAN DUTENKOV
YOUNG SPIRIT OF EUROPE
VELIKA TRAKA / GRAND TRACT

17.05. SUBURI
18.05. SUBURI
21.05. SUBURI
22.05. SUBURI
09.05. SUBURI
18.05. SUBURI

18.05. SUBURI
16.30h
18.30h

18.05. SUBURI
11.00h
16.00h
18.00h

18.05. SUBURI
16.30h

18.05. SUBURI
21.00h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

21.05. SUBURI
23.05. SUBURI

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
11.00h
16.00h

21.05. SUBURI
16.30h

21.05. SUBURI
21.30h

GRADSKA NAGRAĐA SUBOTIČKOM KNJIŽEVNIKU

Milivoj Prčić dobitnik priznanja »Pro urbe«

Skupština grada Subotice je na prošlotjednoj sjednici donijela odluku o dodjeli

nagrada »Počasni građanin« i priznanja »Pro urbe« u 2010. godini. Između ostalih, dobitnik priznanja »Pro urbe« za istaknuta djela koja značajno doprinose ugledu grada je i hrvatski književnik *Milivoj Prčić*.

Zvanje Počasnog građanina Subotice bit će dodijeljeno *Marku Peiću* i *Ferencu Deaku*. Peić je dugogodišnji sakupljač narodnog stvaralaštva i autor »Rečnika bačkih Bunjevaca«, počasni predsjednik Bunjevačke matice, više puta nagrađivan za svoje zasluge u kulturi i očuvanju baštine. Deak je mađarski književnik i filmski scenarist, član Udruženja književnika Srbije i Vojvodine, Društva redatelja Mađarske i Saveza filmskih umjetnika Mađarske, dobitnik

dvadesetak nagrada i priznanja za svoj rad u filmskom i televizijskom stvaralaštvu.

Uz Milivoja Prčića, priznanjem »Pro urbe« nagrađeni su još i doktor veterinarskih znanosti i direktor paličkog Zoološkog vrta *Mirko Šinković*, skladatelj i aranžer *Gabor Lendel*, skladatelj i profesor glazbe *Zoran Mulić* te novinar *Ljubomir Dorđević*.

Plakete Počasnog građanina Subotice i nagrade »Pro urbe« bit će dodijeljene 1. rujna 2010. godine na svečanoj sjednici Skupštine grada, a povodom Dana grada.

Milivoj Prčić rođen je 1942. godine u Subotici. Po struci je pravnik. Svoju prvu knjigu, roman »Stari zid« objavio je 1992. godi-

ne. Uslijedili su: zbirka kratkih priča »Zadnja pošta Subotica« (2001.), monodrame »Salaš u lampasu« (2004.), kolumne »I nakon desetljeća« (2005.) i zbirka kratkih priča »Južno od Tranšjeja« (2006.). Godine 2008. objavio je zbirku pjesama »Pisme za nuz sviču« pisanu na dijalektalnoj ikavici bunjevačkih Hrvata.

Prčićevu monodramu »Pivaj Bačka veselo« u formi kratkog filma snimio je subotički autor *Rajko Ljubić*. Neka Prčićeva djela su prevedena na mađarski jezik, a preveo ih je književnik *Matija Molcer*.

Pripovijetke objavljuje u časopisu »Klasje naših ravni«.

D. B. P.

SUTRA (SUBOTA, 17. SRPNJA) POČINJE FESTIVAL EUROPSKOG FILMA NA PALIČU

Dvanaest ostvarenja u utrci za »Zlatni toranj«

Svečanom ceremonijom nakon koje će biti prikazan film »Žena sa slomljenim nosom« domaćeg redatelja *Srdana Koljevića*, sutra na Ljetnoj pozornici na Paliću (21 sat) počinje sedamnaesti po redu Festival europskog filma na Paliću.

Na festivalu će do 23. srpnja biti prikazano ukupno 85 filmova u deset selekcija - Natjecateljski program, »Paralele i sudari«, »Mladi duh Europe«, »Novi belgijski film«, »Novi mađarski film«, »Eco dox«, Dječji program, te omaž programi dobitnika nagrada »Aleksandar Lifka«, kao i »Underground spirit«, koji se već prikazuju na Otvorenom sveučilištu u Subotici (opširnije na 34. stranici). Podsjetimo, nagradu »Aleksandar Lifka«, za izuzetan doprinos europskoj kinematografiji, ove će godine dobiti francuski redatelj grčkoga podrijetla *Costa Gavras* i srpski redatelj *Goran Marković*. Nagrada »Erste underground Spirit« bit će dodijeljena domaćem redatelju *Želimiru Žilniku*.

Najboljim filmovima u okviru glavnog natjecateljskog programa bit će dodijeljene nagrade: »Zlatni toranj« za najbolji film, »Palički toranj« za najbolju režiju, dok će najboljem filmu iz pro-

grama »Paralele i sudari« pripasti Specijalna nagrada za toleranciju koju dodjeljuje međunarodni žiri kritike. U sastavu žirija Natjecateljskog programa 17. Festivala evropskog filma Palić su direktorica Odjela za promo-

ciju igranog filma *Jaana Puskala* iz Finske, kazališna, televizijska i filmska glumica *Iva Krajnc* iz Slovenije, filmski kritičar *Hans Christian Leitch* iz Beča, redatelj *Eran Kolirin* iz Izraela i *Vladimir Paskaljević* redatelj iz Beograda.

Ivona Juka u programu »Paralele i sudari«

U okviru programa »Paralele i sudari« koji je posvećen filmovima iz istočne Europe, bit će prikazano ostvarenje »Neke druge priče« koje potpisuje pet autorica, među kojima i hrvatska redateljica *Ivona Juka* (dio »Hrvatska priča«). Film »Neke druge priče« prikazuje pet dramatičnih priča o majčinstvu pet mladih žena, a radnja filma odvija se na prostorima nekadašnje Jugoslavije.

Inače, prema informacijama koje smo dobili od organizatora, na ovogodišnjem Festivalu europskog filma na Paliću neće biti drugih značajnijih gostiju iz Hrvatske, budući da se istodobno s paličkim održava glasoviti Festival igranog filma u Puli.

Žiri kritike, koji će dodijeliti »Tolerance Award« za najbolji film iz programa »Paralele i sudari«, činit će novinarka *Eugenie Zvonkine* iz Francuske, novinar *Stefan Dobroiu* iz Rumunije i filmski kritičar *Vladan Petković* iz Beograda.

Osim na Ljetnoj pozornici (Natjecateljski program), filmovi će biti prikazivani na paličkoj Velikoj terasi (Mladi duh Europe), te na sceni Jadran (Paralele i sudari), Otvorenom sveučilištu (Novi belgijski film, Novi mađarski film, Dječji program) i u Art kinu »Aleksandar Lifka« (Ekološki dokumentarci) u Subotici. Tijekom festivala, u Master centru na Paliću bit će održana i dva okrugla stola, posvećena *Aleksandru Lifki*, kao i sudbini festivala europskog filma Palić u budućnosti.

Festival će pratiti i brojni glazbeni sadržaji koji će biti priređeni na Ženskom štrandu i u Jedriličarskom klubu na Paliaeu.

Organizator festivala je Otvoreno sveučilište iz Subotice, a pokrovitelji festivala su Pokrajinsko tajništvo za kulturu, Ministarstvo kulture Republike Srbije i Grad Subotica.

D. B. P.

HODOČAŠĆE U BAČKOJ I SLAVONIJI

Duhovno osnaženje

Oko 40 mladih iz Subotičke biskupije u ponedjeljak, 12. srpnja, hodočastili su po Bačkoj i Slavoniji. Na ovom jednostavnom hodočašću s mladima su bili mons. *Andrija Kopilović*, mons. *Andrija Anišić* i vlč. *Marijan Vukov*.

Od crkve svetog Roka u Subotici hodočasnici su se prvo zaputili na grob o. *Gerarda Tome Stantića* u Sombor, zatim su produžili do Gospe od Utočišta u

Na grobu o. Gerarda

Aljmaš gdje su, kao i prije, bili pozdravljeni zvonima s crkve. Na svetištu Božanskog milosrđa na Ovčari odžana je sveta misa koju je predvodio rektor svetišta vlč. *Marin Knežević*, a nakon okrjepe i izmoljene krunice Božanskog milosrđa mladi su posjetili sestre karmelitanke u Levanjskoj Varoši, zatim đakovačku katedralu i grad Osijek.

Hodočašće je organiziralo Povjerenstvo za pastoral mladih Subotičke biskupije.

Nevena Mlinko

Ispred đakovačke katedrale

U Aljmašu

U SUBOTICI PROSLAVLJEN BLAGDAN BL. MARIJE PETKOVIĆ

Zapali u našim srcima vatru svoje ljubavi

Devetnica u čast bl. Mariji Petković svečano je završena na sam blagdan, 9. srpnja, u župnoj crkvi sv. Roka u Subotici. Prije sv. mise priređen je molitveni recital u čast bl. Marije Petković pod geslom »Zapali u našim srcima vatru svoje ljubavi«, koji je sastavila i s djecom i mladima priredila s. *Jasna Crnković*. Potom je euharistijsko slavlje predvodio franjevac iz subotičkog samostana o. *Ivan Crvetković* zajedno sa župnikom domaćinom mons. *Andrijom Anišićem* i još petoricom svećenika. Na početku mise župnik je čestitao spomendan bl. Marije Petković redovnicama i odgojiteljicama i djeci iz vrtića koji nose njezino ime. Zahvalio je redovnicama na dugogodišnjem služenju Bogu i narodu, kako u gradu tako

i u župnoj zajednici. Božju riječ u misi čitale su redovnice, a molitve vjernika predmolili su djeca i mladi. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem s. *Jasne*, uz orgulj-

sku pratnju mr. *Ervina Čelikovića*.

Nakon misnoga slavlja župnik Anišić je u kapelici bl. Marije Petković, koja se nalazi u crkvi sv. Roka, predvodio molitvu za njezi-

no proglašenje svetom, te je pročitao brojne nakane kojima se vjernici utječu u njezin zagovor, među kojima je bio i veliki broj zahvala za uslišane molitve. Vjernici su zatim iskazivali štovanje blaženičnim moćima. I ovogodišnja devetnica i blagdan bl. Marije Petković potvrdili su da se još uvijek osjeća, ali i sve više širi trag svetosti koji je ona ostavila u Subotici, osobito u župi sv. Roka u kojoj je i sama više puta bila i u kojoj je sagradila samostan za svoje sestre prije 80 godina. Zbog toga je župnik i župljani župe sv. Roka časte kao svoju suzaštitnicu i svjedoče o brojnim uslišanjima svojih molitava koje osobito svakog devetog u mjesecu upućuju nebeskom Ocu po njezinu zagovoru.

PRIČE O SOLIDARNOSTI

Idi i ti čini tako

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Poštovani čitatelji, ne zamjerite, nastaviti ću razmišljanje iz prošloga broja našega lista. Naime, vrijeme je žetve pri kraju. Sami znate kako je, a i prošli puta sam govorio: što je oskudnija žetva, s time je potrebna veća zahvalnost. Poslužiti ću se poučnim pričama koje sam, spremajući temu, našao i koje ću podijeliti s vama.

Prvo jedna perzijska pripovijest veli: Neki čovjek je kupovao svaki dan pet kruhova. Jednoga dana susretne ga prijatelj, pa ga upita – zašto on svaki dan kupuje pet kruhova? Ovaj mu odgovori: »Jedan kupujem za sebe, dva vraćam, a dva posuđujem.« Prijatelj nije razumio ovaj govor. Reče mu: »Oprosti mi što mi dobri Bog nije dao bolju pamet, ali znaj, tvojega govora ne razumijem. Pojasni mi to!« Čovjek mu veli: »Kruh kojega kupujem za sebe, toga ću pojesti. A ona dva, što ih vraćam, to dajem svojim roditeljima, što su me za djetinjstva hranili, a što posuđujem, to dajem svojim sinovima, da mi ga vrate kada ostarim!«

TAJANSTVENA MOĆ PRSTENA

Druga priča je još »djetinjastija«, ali je pročitajte pažljivo, a osobito završetak: U nekoj dalekoj zemlji živjela sirota udovica. Za život je zarađivala služeći tajanstvenu bogatu staru gospođu koja je živjela u osamljenu oronulu dvorcu skrivenom usred šume. Svoje poslove obavljala je udovica savjesno i velikodušno. Jednoga dana bogata starica iznenada dade udovici na dar prekrasan prsten. »Ako prsten dvaput okreneš oko prsta, ostvarit će ti se što god zaželiš«, objasni starica.

Udovica u početku nije marila za tajanstvenu moć prstena, ali kad je u njenom kraju zavladała velika suša, sjetila ga se je. Okrenula ga je dvaput oko prsta i pretvorila se u prekrasna sokola širokih krila. Poletjela je uvis i kružila nebom tražeći gdje bi mogla naći hrane za sebe, svoga sina i najbliže susjede. Letjela je dok joj nije ponestalo snage. Zatim se s tugom u srcu vratila kući. Posvuda je vladala glad i nitko u cijelom kraljevstvu ne bijaše pošteđen. No žena nije odustajala. Ponovno je dvaput okrenula prsten na prstu i pretvorila se u ogromnu pogaču. Kad se njezin sin vratio kući i ugledao pogaču, s tekom se bacio na jelo. Kruh je čudesno tažio glad. Dok je slasno jeo, ugledao je susjeda s kojim je bio u svađi i koji mu nije bio nimalo mio.

Jednoga je dana bila

organizirana sveča-

nost. Naravno, na

svečanosti je bila

i udovica. Tko god

bi joj se približio,

osjetio bi miris tople

pogače. »I dok su

blagovali, on uze

kruh, izreče blago-

slov pa razlomi, dade

im i reče: 'Uzmite,

ovo je tijelo moje'.«

(Mk 14,22) Ova

Isusova rečenica je

temelj neiscrpnog

bogatstva

za vjernika.

Prvo je odlučio da mu se i ne javi, ali nešto ga je u srcu probadalo sve dok ga najzad nije pozvao da i on kuša od čudesnog kruha.

Glas o golemoj pogači ubrzo se proširio selom, pa ljudi navališe odasvud: odrasli i djeca, mali i veliki, siromasi i bogataši, zdravi i bolesni, veseli i očajni. Činilo se da se pogača, koliko god je jeli, uopće ne smanjuje. Ona nije samo tažila glad, nego je izazivala i veselo raspoloženje i mir, širila je dobrotu i tjelesno zdravlje. Neprijatelji su se mirili, a zavađeni srdačno razgovarali. Posljednja mrvica kruha svake se večeri pretvarala u velikodušnu udovicu, a jutrom bi se udovica pretvarala u veliku slasnu pogaču koja je hranila duh i tijelo mještana. Tako bijaše sve do nove žetve.

Jednoga je dana bila organizirana svečanost. Naravno, na svečanosti je bila i udovica. Tko god bi joj se približio, osjetio bi miris tople pogače. »I dok su blagovali, on uze kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade im i reče: 'Uzmite, ovo je tijelo moje'.« (Mk 14,22) Ova Isusova rečenica je temelj neiscrpnog bogatstva za vjernika.

NIT PO NIT

Konačno poruka i primjena kako obogatiti drugoga, a sam se još više obogatiti, priča ova poruka: U neko davno doba bilo jedno selo čiji su žitelji bili vrlo siromašni. Zime su ondje bile jako hladne. Svi su žalili jednoga siromašnog starca, koji je najviše trpio. Pokrivao se tek nekakvim dronjcima. Trebao mu je vuneni ogrtač, no nitko u selu nije imao dva ogrtača, a niti novca nije bilo da bi mu ga kupili. Na kraju se neka žena dosjetila: »Kad bi se svaki čovjek u selu odrekao samo jedne niti iz svoga ogrtača, bilo bi dovoljno da se isplete ogrtač za siromaha. Pri tome nitko ne bi pretrpio veliku štetu!« Mještani su prihvatili njezin prijedlog. Svatko je donio jednu nit, niti su zatim bile povezane i nastalo je veliko klupko vunene pređe. Vrijedna je žena nekoliko dana plela te načinila šaren i topao ogrtač. Na početku zime svi su ga zajedno uručili starcu. Siromah je dar primio sa suzama u očima. Te godine nitko u selu nije patio od studeni, a siromašni je starac nosio najljepši ogrtač.

Toliko o pričama. Ja bih dodao citirajući Isusa koji je govorio o solidarnosti: »Idi i ti čini tako.«

Kulnarski kutak

... i još po nešto...

PREDJELO - CARSKA MUFFIN PITA

Potrebno: šalica jogurta, šalica ulja, 4 jajeta, 150 g šunkarice, 150 g mladog sira, mladi luk, šalica oštrog brašna, šalica kukuruznog brašna, 1 prašak za pecivo, žličica biljnog začina.

Priprema: U posudu staviti jaja, jogurt, ulje, mladi sir i sve dobro promiješati. Sjediniti kukuruzno i pšenično brašno, kao i prašak za pecivo. U smjesu dodati sitno narezanu šunku, krupno rezani mladi luk (samo zeleni dio) i sve promiješati. Papirnate košarice staviti u kalupe, staviti smjesu i sve peći oko pola sata na 180 stupnjeva. Možete poslužiti i toplo i hladno.

GLAVNO JELO - PILEĆA PRSA U UMAKU

Potrebno: 600 g pilećih prsa, 80 g maslaca, 1 dl mlijeka, 4 dl kiselog mlijeka, malo soli

Priprema: Pileća prsa istanjiti, posoliti i ostaviti da odstoje pola sata. U posudi u kojoj ćete peći meso rastopiti maslac i dodati meso. Meso pirjati dok ne porumeni, te ga preliti mlijekom i kuhati na laganoj vatri još 10 minuta. Kada tečnost, odnosno mlijeko uvri dodati kiselo mlijeko i pirjati dok piletina ne omekša. U međuvremenu staviti rižu da se kuha. Meso servirati uz barenu rižu i sve preliti umakom u kojem se meso peklo. Servirati toplo.

DESERT - ČOKO ROLADA

Potrebno: 1,5 l mlijeka, 100 g čokolade za kuhanje, 4 pudinga od čokolade, 10 žlica šećera, 2 vanilin šećera i 300 g keksa.

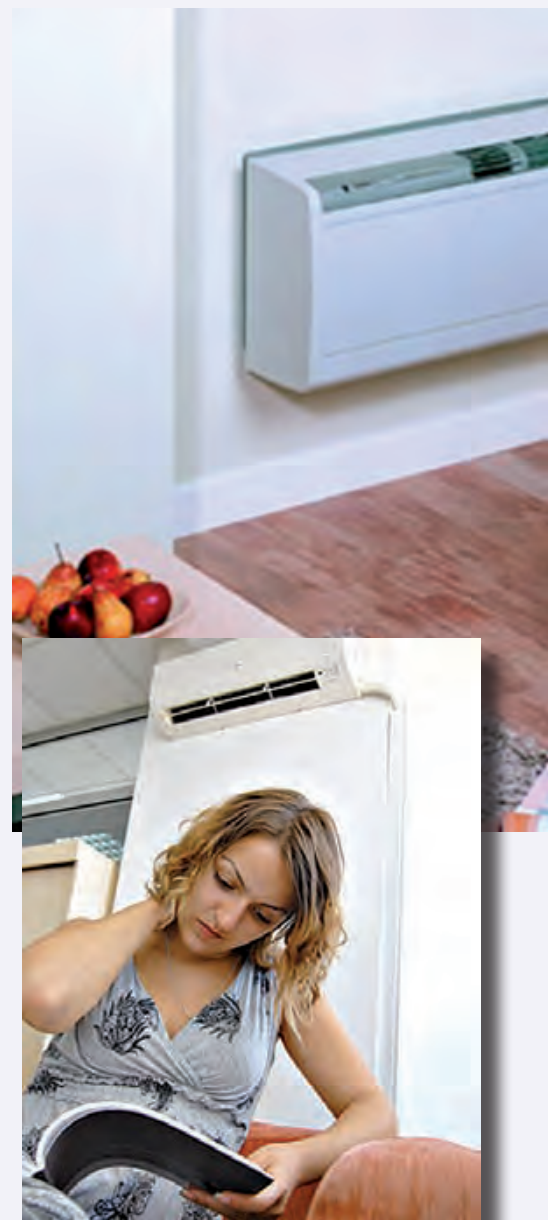
Priprema: U posudu naliti 1,2 l mlijeka, dodati šećer, vanilin šećer i kuhati dok ne provri. Posebno sjediniti ostatak mlijeka s praškom za puding, te ga sipati u ključalo mlijeko i

kuhati na umjerenoj vatri miješajući sve dok se ne zgusne. U topli puding dodati otopljenu čokoladu, izlomljen keks i sve polako promiješati. Kalup za kolače obložiti aluminijskom folijom, razliti smjesu i ostaviti da se prohladi.

Savjet: Ne morate ovu smjesu stavljati u kalup za roladu, nego možete staviti i u dublji pleh ili neku posudu, te kad se prohladi rezati na kocke ili štapiće.

KLIMA-UREĐAJI U NAŠEM OKRUŽENJU Rashladite se,

ŽENJU

ali pametno

Svakog ljeta čim počnu prve vrućine postavlja se dobro poznato pitanje – jesu li klima-uređaji sigurni za naše zdravlje? Liječnici se slažu s činjenicom da nam klima-uređaji olakšavaju život i da osiguravaju ugodan boravak u zatvorenim prostorijama, no, samo pod uvjetom da se koriste na pravilan način.

Koliko god nas spašavali od pasjih vrućina, toliko mogu štetiti našem zdravlju. Ono u čemu se najviše griješi je neracionalno podešavanje temperature i nepravilno održavanje klima-uređaja.

Ako je vanjska temperatura 35 stupnjeva Celzijevih, ljudi će često u prostorijama klima-uređaj podešiti na 25 ili manje, što će svakako utjecati na njihovo zdravlje. Nagle promjene temperature mogu dovesti organizam do visokog stupnja stresa. Klima-uređaj se pravilno koristi kada razlika između vanjske temperature i one u zatvorenom prostoru nije veća od 6 stupnjeva. Osim toga, bitno je pravilno postaviti uređaj, a u tome je najbolje poslušati savjet stručnjaka. Uređaji se ne bi smjeli postavljati tako da izravno pušu u vas.

Jedna od najvažnijih stvari kod korištenja klima-uređaja je njegovo održavanje. Bez obzira koristite li ga samo u ljetnim mjesecima ili tijekom cijele godine, morate ga redovito čistiti. Uređaji imaju filtre u kojima se zadržavaju čestice prašine, grinje, insekti, spore gljiva i bakterije iz zraka, koje u ljetnim danima kada je visoka razina vlage postaju idealno mjesto za razvoj mikroorganizama. Savjetuje se da prije početka sezone korištenja napravite servis uređaja koji obuhvaća: kontrolu cijelog uređaja, čišćenje i dezinfekciju uređaja, kao i filtra

Posljedice neredovitog čišćenja klimaa-
uređaja mogu biti kobne za vaše zdravlje.
Moguća je pojava različitih vrsta infekcija,
alergija, bolesti respiratornog sustava te
intenzivne glavobolje. Najopasnija je legio-
narska bolest, izazvana Legionella bakteri-
jama koje se u sustavu za klimatizaciju, ako
se pravilno ne održa-
va, mogu namnožiti. Bolest obično počinje
povišenom tempera-
turom, kašljem, bolo-
vima u grudima i gla-
voboljom, a može se
razviti i upala pluća.
Ukoliko imate djecu,

iznimno je važno ne izlagati ih velikoj temperaturnoj razlici i da ih maknete od uređaja.

Iako svi govore kako je to poznata stvar i da svi znaju kako se koristi klima-uređaj, malo ga njih pravilno i koristi. Svima je bitno da se prostorija što prije rashladi, pa makar to neki puta bilo loše i za naše zdravlje. Uređaj čistite minimalno jednom godišnje, a taj pothvat prepuštite stručnjaku.

Klima-uređaj u autu

Vozači koji u autima imaju ugrađene klima-uređaje ne bi trebali naglo izlaziti iz auta. Njima se savjetuje da prije stajanja i izlaska iz auta isključe klima-uređaj, te otvore prozor kako bi se organizam postupno priviknuo na veliku temperaturnu razliku.

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu

 551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
 SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
 LESKOVAC 107,4 MHz

<p>Kontakt: NOVI SAD Koste Abraševića 16 Redakcija: 021/4790529 Program: 021/4790464 SMS: 063/598441 radiomarija.srbija@gmail.com www.radiomarija.rs</p>	<p>Kontakt: SUBOTICA Starine Novaka 58 Redakcija: 024/692255 Program: 024/692259 SMS: 063/445523 mariaradio@tippnet.rs www.mariaradio.rs</p>
---	---

POMOŽITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
 Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
 21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

Dječja Dužijanca 2010.

Zahvala malenih

U cilju očuvanja tradicije, te kako bi i djecu i mlade zainteresirali, organizatori su prije tri godine osmislili manifestaciju koja nosi naziv Dječja Dužijanca ili Dužijanca malenih. Treća po redu, Dječja Dužijanca 2010. svečano je otvorena u petak, 9. srpnja, na subotičkom gradskom trgu, kada su po prvi puta predstavljeni i ovogodišnji mali bandaši i bandašica, **Kristina Matković** i **Igor Nimčević**. Djeca su sljedeća tri dana provela u druženju, upoznavanju i učenju običaja koji su vezani uz Dužijancu.

Istu večer na gradskom su se trgu predstavili gosti Dječje Dužijance, folklorni ansambli iz zemlje i inozemstva. Pokraj domaćina, HKC-a »Bunjevačko kolo« iz Subotice, nastupili su gosti iz Bačke Topole SKC »Vuk Stefanović Karadžić«, KPD »Jedinstvo-egyseg« iz Bajmoka, KUD »Ilinden« iz Bitole iz Makedonije, ADZNM »Gusle« iz Kikinde, KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora i KUD »Lemeš« iz Svetozara Miletića. Također su sudjelovali i KUD »Aleksandrovo« iz Subotice, KUD »Bratstvo - jedinstvo« iz Subotice i HKC »Bunjevačko kolo« ogranak iz Starog Žednika i s Bikova.

Dužijancu malenih je otvorio Slavko Parać
predsjednik Skupštine Grada Subotice

ADZNM »Gusle« iz Kikinde

KUD »Ilinden« iz Bitole, Makedonija

HKC »Bunjevačko kolo« ogranak iz Starog Žednika

KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora

HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice

Mali bandaš i bandašica

Prinos darova

Podjela blagoslovljenog žita

Povorka od katedrale do Gradske kuće

Djeca na natjecanju risara

Sudionici Dječje Dužijance prisustvovali su natjecanju risara, a neki od njih su stvarno i kosili, rukovetali i prije svega vidjeli kako se nekada ručno radio ris. Ove je godine bio izuzetno veliki odziv djece koja su kosila. Većina njih su članovi HKC-a »Bunjevačko kolo«, dok je bilo malih risara i iz Đurđina i Male Bosne. Oni su revijalno kosili, te su svi proglašeni najboljima. Za svoj trud dobili su i prigodne darove - medalje, zahvalnice, majice, kape i njima najdraži dar organizatora, jednodnevni izlet na Zobnaticu.

Euharistijsko slavlje malenih

Dječja Dužijanca je nastavljena u nedjelju svečanom sv. misom koju je predvodio mons. **Andrija Anišić** uz koncelebraciju vlč. **Josipa Vogrinca**. Mali bandaš i bandašica su čitali, a djeca sa svih strana također su sudjelovala u molitvi vjernika, te prinošenju darova i zajedničkom pjevanju, koje su predvodili mladi VIS »Proroci«. Nakon misnog slavlja djeca su se u povorci uputila do Gradske kuće, gdje su mali bandaš i bandašica predali kruh dogradonačelniku Subotice **Peri Horvackom**.

Prigodnim programom pred početak Bandašicinog kola u Starom Žedniku, te podjelom zahvalnica i darova zatvorena je ovogodišnja Dužijanca malenih.

Ž. V.

Predaja kruha dogradonačelniku

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Dražen Prčić

Martin Horvacki

Ove se godine navršava 40. godišnjica smrti *Martina Horvackog*, jednog od osnivača NK Bačka, najstarijeg nogometnog kluba na svesjeglavlenskima prostorima, osnovanog još 1901. godine u Subotici. Sa skupinom sportskih entuzijasta, upravo negdje u vrijeme kada je otprilike nastala i ova fotografija pred vama (izrađena u Hollosy studiju u Subotici), mladi je Martin shvatio veličinu nogometne magije koja će ubrzo osvojiti cijeli svijet. Skupa su osnovali klub i potom napravili nogometno igralište koje se i danas, nakon punih 109 godina, i dalje nalazi pokraj nekadašnje Somborske kapije

na ulasku u najveći grad sjevera Bačke, po kojoj je i klub inicijalno nazvan.

Prvi službeni, javni susret odigran je 4. lipnja 1901. godine u Subotici protiv gostujuće momčadi Mohacsa, a Bačkaši su u premijernom nastupu slavili rezultatom 4:2 i pobjednički započeli klupsku povijest. Na toj debitantskoj utakmici za momčad Bačke su nastupili: *Štamec, Kozla, Konc, Silberleitner, Mamužić, Horvacki, Hegediš, Ostrogonac, Gruber, Vagner i Omerović*. Nastupivši u toj prvoj, povijesnoj utakmici, Martin Horvacki je do kraja života ostao vjeran bojama svoga kluba. I kao igrač, a kasnije kao funkcionar kluba koji je aktivno sudjelovao u njegovom radu od 1906. godine, pa sve do 1939. godine, kada se iz zdravstvenih razloga povukao sa svih funkcija.

CIJELI ŽIVOT UZ BAČKU

Od prvog nogometnog susreta 1901. godine sve do posljednjeg dana života, u prosincu 1970. godine, Martin Horvacki je gotovo punih 70 godina bio uz svoj klub i Bačka mu je uvijek bila jedan od životnih prioriteta i preokupacija. Jer za Bačku se uvijek moralo naći vremena – i na poslu, i doma, i bilo gdje. U tom se smjeru prihvatio obveze osnivanja Subotičkog nogometnog podsava, davne 1920. godine, te je u godinama koje su uslijedile obnašao dužnost potpredsjednika i prvog tajnika. Rezultat aktivnog rada očitovao se u brojnim prijateljskim susretima koje su Subotički podsav i reprezentacija Subotice igrali protiv reprezentacija Zagreba, Splita, Osijeka, Beograda, Sombora, Novoga Sada i drugih gradova. Sve do nogometnog umirovljenja, kada je funkcije prepustio mladima, a potom kao strastveni navijač, Horvacki je

Osnivanje Nogometnog saveza Jugoslavije

Prilikom osnivanja krovne nogometne institucije tadašnje zajedničke države, Bačku je na svečanosti predstavljao Martin Horvacki.

redovito pratio sva događanja kako u domaćem, tako i u međunarodnom nogometu, koji se sve više razvijao i polagano iz čistoga amaterizma transformirao u čisti profesionalizam najmoćnijeg sporta današnjice.

NOGOMETNA PRIČA ZAUVIJEK

Iako je po uvjerenju bio i ostao zakleti poklonik amaterizma, vremenom je shvaćao kako razvoju igre i kvalitetni rezultati ovise isključivo o financijskim ulaganjima. Nekada se dres voljenog kluba nosi iz čiste ljubavi prema sportu i osjećaju pripadnosti određenoj ideji, a vođen tim načelima i sam je započeo svoju nogometnu priču, znajući da će zauvijek ostati u njoj.

Za svoj dugogodišnji nesebični rad i golemi doprinos razvoju Bačke i nogometa na subotičkim prostorima Martin Horvacki je 1969. godine u povodu proslave 50. godišnjice NSJ nagrađen Zlatnom plakatom, najvećim priznanjem Nogometnog saveza Jugoslavije. Umjesto njega, koji zbog duboke starosti nije bio u mogućnosti osobno nazočiti ovoj svečanoj proslavi, vrijedno priznanje je primila njegova kćer *Liza Horvacki*, koja je od njega naslijedila ljubav prema Bački i cijeli život redovito pratila sve nastupe kluba u kojemu su igrale mnoge generacije ove nogometne obitelji.

www.supijace.co.rs

OD NJIVE DO TRPEZE.

ЈКП Суботичке пијаче
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

Klisa

Foto: Marija Matković

16. srpnja 2010.

U NEKOLIKO REDAKA

Žetva

Počela je ovogodišnja žetva i prvi se prinosi polagano pohranjuju »na stranu«. Nažalost, vremenske (ne)prilike uništile su i dobar dio usjeva, pa će se, na koncu, morati pribeći uobičajenoj praksi uvoza »strane« pšenice.

FOTO KUTAK

Opravljanje konja!

KVIZ

Pulski filmski festival

Od koje se godine održava Pulski filmski festival?
U koliko se konkurencija dodjeljuju festivalske nagrade?
Koje su tri ekstra nagrade na ovom festivalu?
Kome se dodjeljuje nagrada »Zlatna pulska vrata«?
Kada se održava 57. pulski filmski festival?
Koliko će biti prikazano filmova u nacionalnoj selekciji?

Od 1954. godine.
U 14 konkurencija (najbolji film, redatelj, glumac, glumica...),
Zlatna breza, Oktavijan, Zlatna pulska vrata.
Najboljem filmu po odluci publike u Areni.
Od 17. do 24. srpnja 2010. godine.
10 filmova, 7 u glavnoj konkurenciji i 3 u selekciji manjinskih koprodukcija.

VICEVI

Kako se zove bumerang koji se ne vraća?
Štap.

Student piše pismo doma:
Dragi mama i tata pošaljite mi 100 eura da znam da ste dobro!

Koja je razlika između hrastovog parketa i muškarca?
Nikakva. Ako ih dobro postaviš možeš po njima gaziti minimum 40 godina.

Koji automobil jedini ide bez problema 130 km/h po lošoj cesti?
Službeni.

Idu dvije čačkalice ulicom i vide ježa:
Kako smo glupe, umjesto da pješačimo mogle smo ići busom.

NOGOMET

Pojačanja Spartaka ZV

SUBOTICA – Jedini subotički superligaš i sudionik kvalifikacija za Europsku ligu, Spartak Zlatibor voda, predstavio je javnosti igračka pojačanja za predstojeću sezonu. Umjesto vratara Milana Jovanića koji je otišao u Poljsku (Wisla), angažirana su nova dva čuvara mreže: Nemanja Jorgić (Palić) i Goran Labus (ČSK). U prošloj sezoni posuđeni igrač beogradskog Partizana Siniša Stevanović potpisao je ugovor na 3 godine, a klubu su još pristupili Goran Antić i Kinež Miu.

ŠAH

Europsko prvenstvo za mlade

SUBOTICA – Proteklih dana najbolji mladi europski šahisti nadmetali su se u Subotici za naslov najboljih na Starom kontinentu. Andrea Vince osvojila je broncu u konkurenciji djevojčica do 16 godina, dok je Novak Čabarkapa porazima u posljednja dva kola pokvario do tada odličan plasman i na koncu zauzeo 6. mjesto.

REZULTATI:

Djevojčice do 8 godina: Gabriela Antonova (Bugarska) 9, Andrea Lendel (Mađarska) 8, Adriana Đermanović (Srbija) 7; do 10 godina: Aleksa Korduta Kopilu (Rumunjska) 8, Lili Šimon (Mađarska) 7,5, Judit Ede (Mađarska) 7; do 12 godina: Hana Kristina Gal (Mađarska) 8,5, Rita Šan He Jia (Mađarska) 7,5, Danka Lalić

(Srbija) 6; do 14 godina: Sara Jaćimović (Bosna i Hercegovina) 8, Daria Krotiuk (Rusija) 7, Daria Joana Visanesku (Rumunjska) 6,5; do 16 godina: Marina Baraeva (Rusija) 8, Irina Baraeva (Rusija) 7,5, Andrea Vince (Srbija) 6,5; do 18: Alena Suslova (Rusija) 4,5, Elema Semenova (Rusija) 3,5, Bika Bulatkanova (Rusija) 3.

Dječaci do 8 godina: David Kelemen (Mađarska) 7, Mircea Talu (Rumunjska) 6,5, Nikola Kovačević (Srbija) 6,5; do 10 godina: Mihnea Kostači (Rumunjska) 9, Vuk Đorđević (Srbija) 7, Marian Katalin Sandu (Rumunjska) 5,5; do 12 godina: Benjamin Gledura (Mađarska) 7,5, Kristian Toma Radu (Rumunjska) 6,5, Jadranko Plenca (Hrvatska) 6,5; do 14 godina: Otomar Ladva (Estonija) 6,5, Omar Eltigani (Mađarska) 6,5, Stefan Tomici (Rumunjska) 6; do 16 godina: Sergej Savitski (Rusija) 7, Vlad Jonut Stegariu (Rumunjska) 6,5, Sašo Andreev (Bugarska) 6,5; do 18: Robin Aleksandru Dragomiresku (Rumunjska) 5,5, Adrian Maria Petrisor (Rumunjska) 4,5, Lazar Radusinović (Srbija) 4.

MALI NOGOMET

Biznis liga

SUBOTICA – Na stadionu malih sportova započela je »Biznis liga« u malom nogometu u kojoj sudjeluje 16 momčadi, koje su raspoređene u dvije grupe. Natjecanje se igra po bod sustavu, a najbolje četiri momčadi iz obje skupine izborit će plasman u četvrtinu finala.

PLIVANJE

Uspješni nastupi subotičkih plivača

SENTA, SUBOTICA – Proteklog su vikenda plivači Spartaka sudjelovali na plivačkom mitingu u Senti i na Prvenstvu Vojvodine u Subotici.

U Senti je 10. srpnja održan tradicionalni plivački miting »Kup Sente

2010.« na kojem je sudjelovalo 19 klubova s 222 plivača iz Srbije i Mađarske. Plivači Spartaka su osvojili ukupno 12 medalja (4 zlatne, 3 srebrne i 5 brončane).

Pojedinačni rezultati:

1995. godište i stariji:

Momir Vujković Lamić (1. mjesto 50 slobodno, 1. mjesto 50 prsno)

Žolt Roža (1. mjesto 50 delfin, 3. mjesto 50 slobodno)

Luka Nimčević (2. mjesto 50 delfin)

1996.-1997. godište:

Leon Bali (3. mjesto 50 slobodno)

Nemanja Gligorić (3. mjesto 50 leđno)

1998.-1999. godište:

Petar Nikolovski (2. mjesto 50 delfin)

Predrag Dakić (3. mjesto 50 delfin)

2002. i mlađi:

Iva Kujundžić (1. mjesto 50 leđno, 2. mjesto 50 slobodno)

Tea Skenderović (3. mjesto 50 leđno).

U Subotici je 12. srpnja održano 4. kolo prvenstva Vojvodine na kojem je sudjelovalo 18 klubova s 374 natjecatelja. U ovom kolu Spartak je ekipno zauzeo 3. mjesto, dok su kadeti također bili treći. Poslije završena 4 kola najveći uspjeh postigli su kadeti Spartaka zauzevši ekipno 3. mjesto.

Rezultati po kategorijama:

Mlađi pioniri (11-12 godina):

Andrej Barna (1. mjesto 100 prsno, 2. mjesto 100 delfin)

Filip Hunjadi (1. mjesto 100 delfin, 1. mjesto 400 slobodno)

Muška štafeta 4x100 slobodno (Hunjadi, Mamužić, Barna, Šoštarec) zauzela je 2. mjesto.

Pioniri (13-14 godina):

Bojan Rašković (1. mjesto 100 slobodno, 2. mjesto 400 slobodno)

Damir Pinter (3. mjesto 100 prsno)

Muška štafeta 4x100 slobodno (Rašković, Mamužić, Šehovac, Spasenić) zauzela je 1. mjesto.

Kadeti (15-16 godina):

Valentina Lević (3. mjesto 100 delfin)

Tamara Jovanović (3. mjesto 100 leđno)

Ženska štafeta 4x100 mješovito (Manjok, Jovanović, Der, Lević) zauzela je 2. mjesto.

Juniori (17-18 godina):

Silvester Lukač (1. mjesto 1500 slobodno, 2. mjesto 100 leđno)

Apsolutna kategorija:

Momir Vujković Lamić (1. mjesto 100 slobodno, 2. mjesto 100 prsno).

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Mogućnost odloženog plaćanja.

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

TENIS

Pobjeda Srbije u Splitu

Tenisaiči Srbije svladali su Hrvatsku rezultatom 4:1 u susretu 2. kola Svjetske skupine Davisova kupa odigranom prošlog vikenda u Splitu i izborili plasman u polufinale najjačeg teniskog momčadskog natjecanja. Drugi igrač svijeta Novak Đoković donio je presudna dva poena u poje-

dinačnim susretima protiv Ivana Ljubičića i Marina Čilića, dok su treći poen u dublu osvojili Nenad Zimonjić i Janko Tipsarević, koji su bili bolji od hrvatskog para Marin Čilić i Ivan Dodig. U polufinalu Srbija će igrati protiv selekcije Češke.

TENIS

ATP lista

Na najnovijoj ATP listi najboljih tenisača svijeta Marin Čilić je na 13. poziciji najbolje plasirani hrvatski tenisač, Ivan Ljubičić zauzima 16. mjesto, a Ivo Karlović je 55. igrač svijeta. Prvo mjesto suvereno drži Rafael Nadal (10.745) s gotovo 4000 poena više od drugoplasiranog Novaka Đokovića (6905) i trećeplasiranog Rogera Federera (6885).

VATERPOLO

Poraz protiv Australije

Vaterpolska reprezentacija Hrvatske doživjela je poraz od selekcije Australije (7:10) u prvom susretu završnog turnira najboljih osam momčadi Svjetske lige koji se ovoga tjedna igra u Nišu. U skupini B nalaze se još i reprezentacija Južnoafričke Republike i domaćin natjecanja Srbija.

KOŠARKA

Mladi u četvrtfinalu EP-a

Pobjedom protiv Francuske (65:40) u drugom susretu kvalifikacijske skupine F, mlada košarkaška reprezentacija Hrvatske, igrači do 20

godina starosti, izborila je plasman u četvrtfinale Europskog prvenstva kojemu je domaćin, te ostala u igri za osvajanje prvog mjesta koje bi joj donijelo lakšeg protivnika u nokaut fazi. Turnir EP-a igra se u dvoranama u Crikvenici, Zadru i Makarskoj.

NOGOMET

Konačno pravi Dinamo

Nogometaši hrvatskog prvaka Dinama, predvođeni novim trenerom Velimirom Zajecom, odlično su započeli kvalifikacijsku misiju za plasman u ovogodišnju sezonu Lige prvaka. U prvom susretu 2. pretkola na Maksimiru uvjerljivo su svladali slovenskog prvaka Luku Koper 5:1 i najvjerojatnije obavili cjelokupan posao pred uzvrat sljedećeg tjedna u Novoj Gorici. Strijelci za Dinamo bili su Mandžukić (2), Slepčička, Samir i Etto, a jedini pogodak za goste postigao je Bubanja.

RUKOMET

Ždrijeb SP-a

Na predstojećem Svjetskom prvenstvu u rukometu za muškarce, koje će u siječnju iduće godine biti igrano u Švedskoj, reprezentacija Hrvatske natjecat će se u skupini C skupa s momčadima - Srbije, Danske, Rumunjske, Alžira i Australije. U nastavak natjecanja plasirat će se četiri najbolje plasirane reprezentacije.

PLIVANJE

Jovanović otkazala EP

Najbolja hrvatska plivačica otkazala je zbog slabe forme nastup na EP-u u Budimpešti (9.-15. kolovoza), pa će se u nastavku sezone fokusirati na pripreme za sudjelovanje na Svjetskom prvenstvu u 25-metarskim bazenima, koje je na programu u prosincu ove godine.

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

**POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA
U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.**

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

SP POGLED S TRIBINA

Furija

U davnim stoljećima Kraljevina Španjolska suvereno je vladala pojedinim dijelovima svijeta zahvaljujući svojim konkvistadorima koji su prelazili mora i oceane i osvajali nove zemlje. Ali, tek u nedjelju, 11. srpnja 2010. godine, nakon gola *Andresa Inieste* u 118. minuti produžetka finalnog susreta protiv Nizozemske u finalu Svjetskog prvenstva u Južnoj Africi, Španjolska je postala vladarem cijeloga svijeta. Istina nogometnog, ali velikoj većini ljudi kojima je ova igra najvažnija stvar u životu, to je jednaka stvar. »Crvena furija« (ovoga su puta igrali u tamnim dresovima), pokorila je na koncu sve rivale (izuzev Švicarske od koje je izgubila u prvom susretu kvalifikacijske skupine) i prvi puta u svojoj nogometnoj povijesti popela se na šampionski tron, postavši tek osmom reprezentacijom kojoj je to uspjelo za proteklih 80 godina i 19 odigranih SP-a. U posljednjoj noći još jednog Mundijala, koji odlazi u povijest kao prvi odigran na afričkom kontinentu, izabranci *Vincente Del Bosquea* objedinili su naslov prvaka Europe s naslovom svjetskih prvaka i potvrdili dominaciju europskog nogometa nad latino-američkim rivalima. Sadašnji skor je 10:9 za Europljane, a potpunu dominaciju Staroga kontinenta na ovom prvenstvu potvrđuje i činjenica kako su druga i treća reprezentacija svijeta Nizozemska i Njemačka. Iako su stidljivo krenuli porazom, a potom nanizali sve pobjede (istina minimalne), posve su zaslužno primili iz ruku predsjednika FIFA-e *Seppa Blattera* pokal namijenjen najboljima od najboljih. Kada ga je kapetan *Iker Casillas* podigao visoko u zrak te za njih nezaboravne johannesburške noći, cijeli je svijet konačno postao njihov. Barem sljedeće četiri godine...

D. P.

REZULTATI POLUFINALA

Nizozemska – Urugvaj 3:2

Španjolska – Njemačka 1:0

SUSRET ZA 3. MJESTO

Njemačka – Urugvaj 3:2

FINALE

Španjolska – Nizozemska 1:0 (poslije produžetaka)

NAJBOLJI IGRAČ

Diego Forlan (Urugvaj)

NAJBOLJI STRIJELAC – ZLATNA KOPAČKA

Thomas Müller (Njemačka)

5 golova + 3 asistencije na 6 odigranih susreta (473 odigrana minuta)

NAJBOLJI VRATAR

Iker Casillas (Španjolska)

NAJBOLJI MLADI IGRAČ

Thomas Müller (Njemačka)

FIFA FAIR PLAY MOMČAD

Španjolska

SP ZANIMLJIVOSTI

* U trenucima najvećeg uspjeha u karijeri, nogometaši Španjolske *Andres Iniesta* i *Sergio Ramos* nisu zaboravili dvojicu španjolskih nogometaša koji su izgubili život na terenu. Na njihovim majicama svijet je pročitao imena *Dani Jarque* i *Antonia Puerte*, tragično preminulih nogometaša Espanyola i Seville.

* Oktopod *Paul* iz Oberhausena pogodio je rezultate svih susreta, a sada ga Španjolci za 30.000 eura žele otkupiti.

* FIFA je objavila kako su suci donijeli ispravne odluke u 96 posto slučajeva.

* Legenda nizozemskog nogometa *Jochan Cruiff* uzrujao je javnost svoje matične države izjavom kako će u finalnom susretu navijati za Španjolsku.

* Jedan urugvajski bračni par želi svojoj kćeri dati ime vuvuzela, ali je još pitanje hoće li matični ured u Montevideu priznati ovo neobično ime.

* Kamerunac *Roger Milla* izrazio je nezadovoljstvo načinom na koji današnji nogometaši proslavljaju zgoditke, ustvrdivši kako nema previše originalnosti.

* Finalisti svjetskog prvenstva Nizozemci, čini se, nisu vjerovali u uspjeh jer su imali rezerviran hotel samo do početka srpnja. Nakon pobjede nad Brazilom uspjeli su malo produljiti boravak, ali su na koncu ipak morali mijenjati hotel koji je od petka, 9. srpnja, bio potpuno rezerviran i rasprodan.

* Izbornik Njemačke *Joachim Löw* bit će odlikovan najvišim državnim odlikovanjem, Ordenom za zasluge Savezne Republike Njemačke – srebrnim lovorovim listom.

* Bayern iz Münchena jedini je imao kompletnu jedanaesticu u polufinalu SP-a (8 igrača Njemačke i 3 igrača Nizozemske).

FRANJO BREŠČANSKI, STOLNOTENISKI DEMONSTRATOR

Veliki entuzijast

Svakoga dana igram najmanje sat i pol, a ponekad i puno više

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Uposlenik subotičkog JKP-a »Stadion« Franjo Breščanski posljednjih je nekoliko godina volonterski angažiran kao demonstrator i sparing partner u radu s mladim naraštajima u Stolnoteniskom klubu Spartak. S obzirom da je odnedavno, pod tribinama stadiona malih sportova pod okriljem javnog poduzeća u kome je zaposlen, otvorena nova dvorana za stolni tenis, svakodnevno ima priliku kombinirati posao i sport koji toliko voli.

U kraćem razgovoru, u jednoj pauzi između dva sparinga, porazgovarali smo o stolnom tenisu u gradu koji je iznjedrio nekoliko svjetskih prvaka, a možda će i u budućnosti to biti i netko od mladih naraštaja s kojima se često nađe s druge strane stola.

»Prije svega bih želio naglasiti kako sam u stolnom tenisu apsolutni amater i moje svakodnevno bavljenje ovim sportom zasnovano je

isključivo na velikoj ljubavi i entuzijizmu, te golemom zadovoljstvu mogućnosti da ga igram nekoliko sati dnevno. Sretna je okolnost što sam uposlenik JKP-a »Stadion«, koji sve više daje akcent na »pingić«, pa će nakon otvorenja nove dvorane za stolni tenis koja se dograđuje na Gradskoj dvorani sportova, biti još više prostora za razvoj i afirmaciju sporta koji je Suboticu proslavio diljem svijeta«, kaže Franjo Breščanski.

RAD S NAJMLAĐIMA

Nakon razdoblja stagnacije i pada interesa za stolni tenis, sada ima sve više mališana koji se odlučuju oprobati se s reketom i celuloidnom lopticom.

»Zbilja se u posljednje vrijeme kod naših mladih sugrađana povećao interes za treniranje i igranje stolnoga tenisa, što je i rezultiralo masovnošću mališana koji redovito dolaze u naš klub. Ponekad

se događaju situacije kada nema dovoljno stolova na kojima bi svi zainteresirani željeli igrati, a ponavljam, sada imamo još i dodatna tri stola u novootvorenoj dvorani pod tribinama stadiona malih sportova.«

RAD U KAMPU

»Nedavno smo organizirali stolnoteniski kamp koji bio i internacionalnog karaktera, jer je u njemu boravio i trenirao mladi hrvatski stolnotenisač Borbaš iz Belog Manastira. Svi sudionici ovog jed-

Mladi talenti

Svakodnevno imam prilike igrati s mladim talentima poput Aleksandra Stančevića, koji već postiže zapažene rezultate u svojoj konkurenciji, pa sve do talentiranog Bencea Bognara, koji predvodi generaciju najmlađih naraštaja.

notjednog radnog okupljanja bili su izuzetno zadovoljni radom na svakodnevnim prijedpodnevnim i poslijepodnevnim treninzima, na kojima su s njima radili treneri našeg kluba, a ja sam imao zadaću odrađivanja sparinga. To što mogu sudjelovati u radu s mladim stolnotenisačima za mene predstavlja veliko zadovoljstvo. Uvijek imam osjećaj kako možda igram s potencijalnim budućim šampionom.«

ZADOVOLJSTVO IGRE

Pored rada u klubu, Franjo Breščanski igra redovito za svoju momčad u B grupi Subotičke lige, ali mu je igra protiv nekadašnjeg svjetskog prvaka Zorana Kalinića, koji mu je trenutačno i direktor u JKP-u »Stadion«, zasigurno najveći sportski trenutak u stolnotenisačkoj karijeri.

»Zasigurno najveći doživljaj i jedna od najdražih stolnoteniskih

uspomena bile su igre sa Zoranom Kalinićem, kada smo tijekom prošlogodišnjeg Serbia Opena i Europskog prvenstva mješovitih parova imali priliku puta odigrati nekoliko setova. Sve je to bilo, naravno, ovjekovječeno i snimanjem kamerom i fotografijama, na što sam iznimno ponosan. Ipak je to jedan teško opisiv doživljaj, kada amater ima priliku stati nasuprot svjetskog šampiona.«

ENTUZIJAZAM

»Stolni tenis izuzetno volim, svakodnevno ga igram minimalno sat i pol, a ponekad i puno više, i svaki put je jednak užitek kada uhvatim reket i započnem s prebacivanjem loptice preko mreže. Drago mi je što sam dio ekipe koju predvodi Branko Brstina, također veliki stolnoteniski entuzijast, koji se maksimalno trudi što više unaprijediti ovaj sport na subotičkim prostorima, osobito kada je u pitanju ne samo natjecateljski rang nego i stolni tenis za rekreativce, kojih je svakim danom sve više. Ne treba zaboraviti kako se stolni tenis, baš kao i tenis, može igrati i u poznijim životnim godinama, što znači da predstavlja sportsku zanimaciju dostupnu cijeloga života. Nedavno sam na jednom natjecanju u Bečeju igrao s jednim veteranom koji ima više od osamdeset godina i poželio sam i da sam, u tim godinama, i dalje budem u mogućnosti igrati pingić.«

Stvaranje igrača

Za pravilan razvoj i stvaranje budućeg igrača potrebno je najmanje 3-5 godina aktivnog treniranja.

NOVA DVORANA

»Izgradnjom nove stolnoteniske dvorane popunit će se jedna velika dugogodišnja praznina i otvorit će se mogućnost većeg i kvalitetnijeg razvoja stolnog tenisa u Subotici. Činjenica je kako gradu nedostaje stolova i prostora gdje bi se moglo trenirati i igrati, a prema naznakama u novoj dvorani će biti dva sektora na kojima će se usporedo trenirati natjecateljski i amaterski stolni tenis, pa će konačno biti mjesta za sve koji bi željeli igrati.«

PETAK
16.7.2010.

05.50 - Najava programa
 06.45 - TV kalendar
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 09.10 - Dolina sunca
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Put oko svijeta kroz 80 vrtova: Jugoistočna Azija, dok. serija
 11.15 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - McLeodove kćeri 8
 14.10 - Vijesti
 14.35 - A sad u Europu!
 15.25 - Hercule Poirot 11, serija
 17.10 - Vijesti
 17.25 - Svlačionica
 18.00 - Kod Ane
 18.15 - Hrvatska uživo
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Mostovi okruga Madison, američki film
 22.25 - Dnevnik 3
 22.50 - Sport
 22.55 - Vijesti iz kulture
 23.00 - Priča dana
 23.20 - Dr. House 1, serija
 00.10 - Jindabyne, australski film
 02.10 - Zvezdane staze: Enterprise 3, serija
 02.55 - Nova Francuska, kanadsko-francusko-britanski film
 05.15 - A sad u Europu!
 06.05 - Moj grijeh, telenovela

07.10 - Najava programa
 07.15 - Šaolinski obračun, crtana serija
 07.35 - 101 dalmatinac, crtana serija
 08.00 - Na kraju ulice: Lijepe riječi
 08.15 - TV vrtić: Strašilo
 08.30 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
 08.55 - Igrajmo se! Guadalupe
 09.10 - Crtana serija
 09.20 - Heidi, serija za djecu
 09.45 - Kod Ane
 10.00 - Ružna Betty 2, serija
 10.45 - Prilika za borbu, američki film
 12.45 - Crveni patuljak 3, humoristična serija
 13.15 - Simpsoni 17, serija
 13.35 - Na vodenome putu 3: Shetlandski otoci,

dokumentarna serija
 14.20 - Znanstvena petica
 14.50 - Eko zona
 15.20 - Glas domovine
 15.50 - Gusja jetra, istraživanje o iznimnome proizvodu - dokumentarni film
 16.50 - Zvezdane staze: Enterprise 3, serija
 17.35 - Sutra je novi dan 1
 18.25 - Varalice, američki film
 19.55 - Atletika, Pariz: Dijamantna liga
 22.05 - Vijesti na Drugom
 22.15 - 24 (7), serija
 23.05 - Struna u krvi 6, mini-serija
 00.40 - Posebni dodaci, emisija o filmu
 01.30 - Šaptačica duhovima 3, serija
 02.15 - Kraj programa

06.25 Naši najbolji dani, serija
 07.20 Jackie Chan
 07.45 Bratz, crtana serija
 08.10 Peppa, crtana serija
 08.30 Baywatch, serija
 08.30 Dona Barbara, serija
 09.30 U ime ljubavi, serija
 11.30 IN magazin
 12.30 Baywatch, serija
 13.10 Dona Barbara, serija
 16.10 U ime ljubavi, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.20 U ime ljubavi, serija - nastavak
 18.25 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Hollywoodski murjaci, igrani film
 22.10 Godzilla, igrani film
 00.30 Lovac na morske pse, igrani film
 02.10 Ezo TV, tarot show
 03.40 Iznemada prošlog ljeta, igrani film
 05.30 Kraj programa

07.35 Miffy, animirana serija
 07.50 YooHoo i prijatelji, animirana serija
 08.05 RTL ritam zona - Urban, glazbena emisija
 10.20 Večera za 5, lifestyle emisija
 11.05 Kralj Queensa, humoristična serija
 11.35 Raymond, humoristična serija
 12.05 Ekkluziv, magazin (R)
 12.20 Punom parom, kulinarski izazov
 12.50 K.T. 2, serija
 13.20 Najljepši urok, (dvije epizode)
 14.55 Los Victorinos, telenovela
 15.45 Nestala, telenovela

16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.05 Kralj Queensa, humoristična serija
 17.30 Raymond, humoristična serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Ne daj se, Nina, humoristična drama
 20.00 Ucjena, igrani film, akcijski triler
 21.40 Remo: Nenaoružan i opasan, film, akcijski
 23.55 Vijesti
 00.05 Ljetni posao, igrani film, komedija
 01.45 Astro show, emisija uživo

SUBOTA
17.7.2010.

06.30 - Najava programa
 06.35 - TV kalendar
 07.35 - Vijesti
 07.50 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Na apaškoj granici, američki film
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.20 - Kućni ljubimci
 10.55 - Normalan život, emisija o obitelji
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
 14.05 - Duhovni izazovi
 14.40 - Reporteri - izbor: Sold, fighting the new global slave
 15.40 - Znanstvene vijesti
 15.55 - Euromagazin
 16.30 - Vijesti
 16.45 - Kulturna baština: Ozalj
 17.00 - Pobjednici, dokumentarni film
 18.20 - Lijepom našom: Kaštela (1.)
 19.16 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Armin, hrvatski film
 21.30 - Otvorenje Pulskog filmskog festivala
 22.05 - Vijesti
 22.20 - Vijesti iz kulture
 22.30 - Mamutica 2, kriminalistička serija
 23.25 - Filmski vikend s Wesleyjem Snipesom: Blade 2, američko-njemački film
 01.20 - Noć kulturnih filmova: Pakleni poslovi, hongkonški film
 03.00 - Noć kulturnih filmova: Taxidermia, mađarsko-austrijsko-francuski film

04.30 - Reporteri - izbor: Sold, fighting the new global slave
 05.30 - Moj grijeh, telenovela

06.55 - Najava programa
 07.00 - Vrijeme je za Disneyja: 101 dalmatinac
 -- -- - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh
 07.45 - Žutokljunac
 08.15 - Pseća ophodnja, serija za djecu
 08.40 - Boli glava (1/6)
 08.55 - Navrh jezika
 09.05 - Mali raspjevani Dubrovnik
 10.05 - Sportske igre mladih (3/12)
 10.20 - Briljanteen
 11.05 - Zdravo maleni - Kronika 50. MDF Šibenik
 11.35 - Pustolovine Sare Jane 2, serija za djecu
 12.05 - Hrvatski pisci na TV ekranu - August Cesarec: Karmine
 13.35 - Haida Gwaii, veliki laboratorij u prirodi - dokumentarni film
 14.35 - KS automagazin
 15.05 - 4 zida
 15.45 - Miran čovjek, američki film
 17.55 - Zadar: Košarka EP (U-20), prijenos
 19.40 - Tudinci u Americi, humoristična serija
 20.10 - HNL, Super cup: Dinamo - Hajduk, prijenos
 22.10 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
 22.55 - Sportske vijesti
 23.05 - Noć u kazalištu - D.Gervais: Duh
 00.10 - Kraj programa

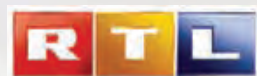
07.00 Gidget, igrani film
 08.35 Dora istražuje, crtana serija
 09.00 Timmy Time, crtana serija
 09.15 Ben 10: Alien Force, crtana serija
 09.40 Dodir s neba, serija
 10.40 Frikovi, serija
 12.40 Gidget, igrani film
 14.20 Hollywoodski murjaci, igrani film
 16.25 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.10 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni

HRT1 17.7.2010., 20.10
ARMIN - hrvatski film

Sredovječni lbro (Emir Hadžihafizbegović) i njegov sin Armin (Armin Omerović) autobusom putuju iz malog mjesta u Bosni i Hercegovini u Zagreb. Tijekom puta lbro je jako uzbuđen - sa svima razgovara, hvali se sinom. Arminu, tri-naestogodišnjaku, zbog toga je neugodno i moli oca da se prestane tako ponašati. Međutim, lbro želi svima obznaniati da vodi sina u Zagreb na audiciju za film koji snima njemački redatelj (Jens Munchow)... Film je snimljen 2007., a osvojio je desetak relevantnih nagrada među

show - nastavak
 17:45 Lud, zbunjen, normalan, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Duboki udar, igrani film
 21:55 Snajper 2, igrani film
 23:40 Sedam godina u Tibetu, igrani film
 02:30 Ezo TV, tarot show
 04:00 Skriveno oružje, igrani film
 05:25 Frikovi, serija
 06:20 Kraj programa

06.50 Miffy, animirana serija
 07.30 2 glupa psa, crtana serija
 07.55 Bakugan, crtana serija (R)
 08.15 Bikeri s Marsa, crtana serija (R)
 08.40 Ne daj se, Nina, humorna drama (dvije epizode)
 10.40 Skrivenne poruke, humoristična serija (R)
 11.05 Ključ od srca, igrani film, komedija (R)
 12.45 Moj tjelohranitelj, igrani film, drama (R)
 14.30 Američki grafiti, igrani film, komedija
 16.25 Oproštaj, igrani film, drama
 18.05 Zvijezde Ekstra: Prirodno lijepe, zabavna emisija (R)
 18.30 Vijesti, informativna emisija
 19.05 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija
 20.00 Madison, igrani film, sportska drama
 22.40 Urota, igrani film, triler
 00.00 Dnevnik košarkaša, igrani film, drama
 01.45 Astro show, emisija uživo

kojima su: Zlatna arena za najbolji scenarij, Zlatna arena za najbolju glavnu mušku ulogu (E. Hadžihafisbegović), nagrada filmskih kritičara Oktavijan u Puli, nagrada Vladimir Nazor (svibanj 2008., Zagreb), Grand prix Festivala mediteranskog filma u Bruxellesu, posebno priznanje Zlatno sidro u Haifi, najbolji redatelj na festivalu u Rabatu, nagrada FIPRESCI za najbolji strani film u Palm Springsu, nagrada East West za najbolji film u Karlovym Varyma te nagrade u Durbanu, Sofiji i Herceg Novom. Trajanje: 8'

Scenarist i redatelj: Ognjen Sivilčić

Urednica Dramskog programa: Lada Džidić

NEDJELJA 18.7.2010.

05.50 - Najava programa
05.55 - Lijepom našom
07.00 - Euromagazin
07.30 - Duhovni izazovi
08.00 - Vijesti
08.10 - Koncert: Dalmatica u svetom Donatu
09.25 - Rijeke Hrvatske: Lika i Gacka, dokumentarna serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Umorstva u Midsomeru 11, serija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Split: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.40 - Vijesti
15.50 - Povijesne serije dramskoga programa: Zagorka
17.00 - The Librarian: Return to King Solomon's Mines, američki film
18.35 - Ne daj se, Floki! - serija za djecu
19.05 - Baltazar, crtana serija
19.16 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - Stipe u gostima, TV serija
20.55 - The War Lord, američki film
22.55 - Vijesti
23.10 - Vijesti iz kulture
23.15 - Kronike Pulskog filmskog festivala (1/7)
23.30 - Filmski vikend s Wesleyjem Snipesom: Blade: Trojstvo, američki film

01.20 - Umorstva u Midsomeru 11, mini-serija
02.50 - Noćni reprizni dokumentarci (strani - ljeto)
04.50 - Plodovi zemlje
05.40 - Split: More

07.05 - Najava programa
07.10 - Trolovi, crtana serija
07.35 - Slučaj za ekipu BARZ, serija za djecu
08.00 - Vila leptirica, češko-kanadski film za djecu
09.35 - Prijatelji
10.40 - Biblija
10.50 - Portret mjesta i Crkve - Đelekovec
11.00 - Đelekovci: Misa, prijenos
12.05 - Sportske igre mladih (3/12)
12.20 - Prirodni svijet: Pametni majmuni, dokumentarna serija
13.15 - Između neba i zemlje, američki film
15.45 - Koncert Odiseja - 10-godišnjica Teatra Ulysses, snimka
17.15 - Strani igrani film
19.20 - Garaža
19.55 - Zadar: Košarka EP (U-20) - prijenos finala
21.50 - Sportske vijesti
22.05 - Video na(d)zor
22.35 - Šokačka rapsodija - 100 tamburaša, snimka koncerta
22.35 - Šokačka rapsodija - 100 tamburaša, snimka koncerta
23.50 - Prikračeni 3, humoristična serija
00.15 - Kraj programa

06.35 Dodir s neba, serija
07.35 Dora istražuje, crtana serija
08.00 Timmy Time, crtana serija
08.15 Ben 10: Alien Force, crtana serija
08.40 U slučaju frke, serija
09.10 Žene američkih vojnika, serija
10.10 Robinson Crusoe, serija
11.10 Automotiv, auto-moto magazin
11.40 Sedam godina u Tibetu, igrani film
14.40 Duboki udar, igrani film
16.25 Periferija city, pilot
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Periferija City, pilot
17.45 Lud, zbunjen, normalan, serija
19.15 Dnevnik Nove TV

20.05 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show
21.15 Sve za lov, igrani film
23.25 Red Carpet, showbiz magazin
00.30 Tko je Samantha?, serija
01.30 Gangster No 1, igrani film
03.10 Stella Street, igrani film
04.35 Red Carpet, showbiz magazin
05.30 Robinson Crusoe, serija
06.20 Kraj programa

06.45 Miffy, animirana serija
07.25 2 glupa psa, crtana serija
07.50 Bakugan, crtana serija (R)
08.10 Bikeri s Marsa, crtana serija (R)
08.35 Ne daj se Nina, humorna drama (tri epizoda)
11.25 Skrivenne poruke, humoristična serija (R)
11.50 Ključ od srca, igrani film, komedija (R)
13.30 Američki grafiti, igrani film, komedija (R)
15.25 Posljednji akcijski junak, igrani film, akcijski
17.40 Discovery: Preživjeti divljinu - Zambija, dokumentarni film (R)
18.30 Vijesti, informativna emisija
19.05 Ekkluziv, magazin
20.00 John Q, igrani film, drama
22.00 CSI: Miami, kriminalistička serija
22.50 Urota, igrani film, političko-kriminalistički triler (dvije epizode)
00.30 Urota, igrani film, triler

PONEDJELJAK 19.7.2010.

06.10 - Najava programa
06.15 - Mir i dobro
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
09.10 - Čarolija, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Faraoni koji su izgradili Egipat, dokumentarni film
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Moj grijeh, telenovela

13.20 - McLeodove kćeri 8, serija
14.10 - Vijesti
14.35 - A sad u Europu!
15.25 - Optužen bez dokaza, američko-francuski film
17.10 - Vijesti
17.25 - Svlačionica
18.15 - Hrvatska uživo
19.30 - Dnevnik
20.10 - Ljetna slagalica
21.05 - TV Bingo Show
21.50 - Potrošački kod
22.25 - Dnevnik 3
22.55 - Vijesti iz kulture
23.00 - Kronike Pulskog filmskog festivala (2/7)
23.10 - Priča dana
23.30 - Dr. House 1, serija
00.20 - Noći kontroverznih filmova: Požuda, britansko-francuski film
02.05 - Zvezdane staze: Enerprise 3, serija
02.50 - Sutra je novi dan 1
03.35 - Priča dana
03.50 - Potrošački kod
04.20 - A sad u Europu!
05.05 - Moj grijeh, telenovela

07.00 - Najava programa
07.05 - Dječak i vjeeverica, crtana serija
07.25 - 101 dalmatinac, crtana serija
07.50 - TV vrtić: Ključ
08.00 - Brlog
08.15 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
08.40 - Igrajmo se!
08.55 - Crtana serija
09.05 - Heidi, serija za djecu
09.30 - Kod Ane
09.45 - Ružna Betty 2, serija
10.30 - Vožnja iz snova, američki film
12.00 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
12.40 - Crveni patuljak 4, humoristična serija
13.10 - Simpsoni 17, humoristična serija
13.30 - Na vodenome putu 3: Bolnica za kornjače, dokumentarna serija
14.15 - Koga briga? Lektira
14.45 - Normalan život, emisija o obitelji
15.50 - Putovanje života: Europa i Bliski istok, dokumentarna serija
16.50 - Zvezdane staze: Enterprise 3, serija
17.35 - Sutra je novi dan 1, serija
18.25 - Varalice, američki film
20.15 - Mučke 1a, humoristična serija
20.50 - Vijesti na Drugom
21.00 - 24 (7), serija
21.50 - Miris love,

američki film
23.30 - Tračerica, serija
00.20 - Priljavi seksi novac, serija
01.05 - Optužen bez dokaza, američko-francuski film
01.50 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
07.10 Yu-gi-oh gx, crtana serija
07.35 Jackie Chan, crtana serija
08.00 Bratz, crtana serija
08.25 Peppa, crtana serija
08.45 Dona Barbara, serija
10.40 U ime ljubavi, serija
12.35 IN magazin
13.15 Daywatch, serija
14.10 Dona Barbara, serija
16.10 U ime ljubavi, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 U ime ljubavi, serija- nastavak
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Lud, zbunjen, normalan, serija
21.35 Ja, špijun, igrani film
23.20 Večernje vijesti
23.35 Gotovčevići, reality show
00.30 Seks i grad, serija
01.00 Bračne vode, serija
01.30 Ezo TV, tarot show
02.30 Post mortem, serija
03.20 Pravila uspjeha, film
05.10 Seks i grad, serija
05.35 Bračne vode, serija
06.00 Kraj programa

07.40 Miffy, animirana serija
07.55 YooHoo i prijatelji, animirana serija
08.10 RTL ritam zona - Pop hitovi, glazbena emisija
10.20 Nestala, telenovela (R)
11.25 K.T. 2, kriminalistička serija
11.55 Ekkluziv, magazin (R)
12.45 Punom parom, kulinarski izazov
13.10 Večera za 5, lifestyle emisija
13.35 Najljepši urok, telenovela (dvije epizode)
15.10 Los Victorinos, telenovela
15.55 Nestala, telenovela
16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
17.10 Kralj Queensa, humoristična serija
17.35 Raymond, humoristična serija
18.05 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti, informativna emisija

18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Ne daj se, Nina, humorna drama
20.00 Discovery pustolovine: Najveća pljačka banke u povijesti, dokumentarna pustolovina
21.35 Pljačka, igrani film, triler
23.45 Vijesti, informativna emisija
00.10 Discovery pustolovine: Najveća pljačka banke u povijesti, dokumentarna pustolovina (R)
01.25 Astro show, emisija uživo

**UTORAK
20.7.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Ljetna slagalica
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Čarolija, serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Faraoni koji su izgradili Egipat, dokumentarni film
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 8
14.10 - Vijesti
14.35 - A sad u Europu!
15.25 - Karavana hrabrih, američki film
17.10 - Vijesti
17.25 - Svlačionica
18.15 - Hrvatska uživo
19.30 - Dnevnik
20.10 - Ljetna slagalica
21.05 - Boje turizma
21.55 - Putovima rijeke Amazone, dokumentarna serija
22.50 - Dnevnik 3
23.20 - Vijesti iz kulture
23.25 - Kronike Pulskog filmskog festivala (3/7)
23.35 - Priča dana
23.55 - Dr. House 1, serija
00.45 - Noći kontroverznih filmova: Transamerica, američki film
02.25 - Zvezdane staze: Enerprise 3, serija
03.10 - Bez traga 6, serija
03.55 - Fotografija u Hrvatskoj
04.05 - Priča dana
04.20 - A sad u Europu!
05.05 - Moj grijeh, telenovela

07.10 - Najava programa
07.15 - Dječak i vjeverica, crtana serija
07.35 - 101 dalmatinac, crtana serija
08.00 - Na kraju ulice: Mastor Pero
08.15 - TV vrtić: Kiparstvo
08.30 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
08.55 - Igrajmo se!
09.10 - Crtana serija
09.20 - Heidi, serija za djecu
09.45 - Kod Ane
10.00 - Ružna Betty 2, serija
10.45 - Boja mlijeka, norveški film
12.20 - Glazbeni specijal
12.45 - Crveni patuljak 4, humoristična serija
13.15 - Simpsoni 17, humoristična serija
13.35 - Na vodenome putu 3: Otok Vancouver - Kanadski divlji otok, dokumentarna serija
14.20 - S Međunarodne smotre folklor: Istarska glazbena i plesna baština, emisija pučke i predajne kulture (2. dio)
14.50 - Među nama: Down sindrom
15.50 - Putovanje života: Afrika i Azija, dokumentarna serija
16.50 - Zvezdane staze: Enterprise 3, serija
17.35 - Sutra je novi dan 1, serija
18.25 - Ispod planeta majmuna, američki film
20.10 - Nogomet, LP - 2. pretkolo: Koper - Dinamo, prijenos (uzvrat)
22.00 - Vijesti na Drugom
22.10 - Mučke 1a, humoristična serija
22.45 - 24 (7), serija
23.35 - Bez traga 6, serija
00.25 - Drugi format
01.15 - Šaptačica duhovima 3, serija
02.00 - Glazbeni specijal
02.25 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
07.10 Yu-gi-oh gx, crtana serija
07.35 Jackie Chan, crtana serija
08.00 Bratz, crtana serija
08.25 Peppa, crtana serija
08.45 Dona Barbara, serija
10.40 U ime ljubavi, serija
12.35 IN magazin
13.15 Baywatch, serija
14.10 Dona Barbara, serija
16.10 U ime ljubavi, serija
17.00 Vijesti Nove TV

17.20 U ime ljubavi, serija - nastavak
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Lud, zbunjen, normalan, serija
21.15 Gigli, igrani film
23.30 Večernje vijesti
23.45 Nestali, serija
00.45 Seks i grad, serija
01.15 Bračne vode, serija
01.45 Ezo TV, tarot show
02.45 Post mortem, serija
03.35 Ja, špijun, igrani film
05.10 Seks i grad, serija
05.35 Bračne vode, serija
06.00 Kraj programa

08.00 Miffy, animirana serija
08.20 YooHoo i prijatelji, animirana serija
08.35 RTL ritam zona - Priča o..., glazbena emisija
09.35 RTL ritam zona - Top 40 domaći, glazbena emisija
10.55 Nestala, telenovela (R)
12.00 K.T.2, kriminalistička serija
12.30 Ekkluziv, magazin (R)
12.45 Punom parom, kulinarski izazov
13.10 Večera za 5, lifestyle emisija
13.35 Najljepši urok, (dvije epizode)
15.10 Los Victorinos, telenovela
15.55 Nestala, telenovela
16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
17.10 Kralj Queensa, humoristična serija
17.35 Raymond, humoristična serija
18.05 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti, informativna emisija
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Ne daj se, Nina, humorna drama
20.00 Kako sam upoznao vašu majku, humoristična serija (dvije epizode)
20.50 Teorija velikog praska, humoristična serija (dvije epizode)
21.40 Policijska akademija 7: Moskovski zadatak, igrani film, komedija
23.05 Vijesti, informativna emisija
23.20 CSI: NY, kriminalistička serija
00.05 Pljačka, igrani film
02.05 Astro show, emisija uživo

**SRIJEDA
21.7.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Ljetna slagalica
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
09.10 - Čarolija, serija
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Arhitektonske pustolovine Dana Cruickshanka: Ljepota, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 8, serija
14.10 - Vijesti
14.35 - A sad u Europu!
15.20 - Djetetov vapaj upomoć, američki film
17.10 - Vijesti
17.25 - Svlačionica
18.15 - Hrvatska uživo
19.16 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Ljetna slagalica
21.05 - Klopka za inspektora Callahana, američki film
23.10 - Dnevnik 3
23.45 - Kronike Pulskog filmskog festivala (4/7)
23.55 - Priča dana
00.15 - Dr. House 2, serija
01.05 - Noći kontroverznih filmova: Istjerivač đavla, američki film
03.05 - Zvezdane staze: Enerprise 3, serija
03.50 - Fotografija u Hrvatskoj
04.05 - Priča dana
04.20 - A sad u Europu!
05.05 - Moj grijeh, telenovela

07.10 - Najava programa
07.15 - Dječak i vjeverica, crtana serija
07.35 - 101 dalmatinac, crtana serija
08.00 - Na kraju ulice: Meteorologija
08.15 - TV vrtić: Veterinar
08.30 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
08.55 - Igrajmo se! Meksiko
09.10 - Crtana serija
09.20 - Heidi, serija za djecu
09.45 - Kod Ane
10.00 - Ružna Betty 2, serija
10.45 - Max Minsky i ja, njemački film
12.45 - Crveni patuljak 4, humoristična serija
13.15 - Simpsoni 17, humoristična serija

13.35 - Na vodenome putu 3: Delta Dunava - prirodni raj na Crnom moru, dokumentarna serija
14.20 - Vrijeme za knjigu: prijevodi
14.50 - Riječ i život: Ruši li bol naše dostojanstvo?, religijski program
15.50 - Putovanje života: Australija i Sjeverna i Južna Amerika, dokumentarna serija
16.50 - Zvezdane staze: Enterprise 3, serija
17.35 - Sutra je novi dan 1, serija
18.20 - Oliver Twist, francusko-britansko-češki film
20.30 - Mučke 1b, humoristična serija
21.10 - Vijesti na Drugom
21.20 - 24 (7), serija
22.10 - Siska 8, serija
23.15 - Plavi čelik, film
01.00 - Na rubu znanosti: David Icke - Europska unija
01.40 - Deadwood 3, serija
02.25 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
07.10 Yu-gi-oh gx, crtana serija
07.35 Jackie Chan, crtana serija
08.00 Bratz, crtana serija
08.25 Peppa, crtana serija
08.45 Dona Barbara, serija
10.40 U ime ljubavi, serija
12.35 IN magazin
13.15 Baywatch, serija
14.10 Dona Barbara, serija
16.10 U ime ljubavi
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 U ime ljubavi, serija - nastavak
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Vrata do vrata, pilot
20.40 Lud, zbunjen, normalan, serija
21.15 Put iskupljenja, igrani film
23.00 Večernje vijesti
23.15 Nestali, serija
00.10 Seks i grad, serija
00.40 Bračne vode, serija
01.10 Ezo TV, tarot show
02.10 Post mortem, serija
03.00 Gigli, igrani film
05.00 Seks i grad, serija
05.25 Bračne vode, serija
05.50 Kraj programa

08.05 Miffy, animirana serija
08.20 YooHoo i prijatelji, animirana serija

08.40 RTL ritam zona - Retro, glazbena emisija
 10.55 Nestala, telenovela (R)
 12.00 K.T.2, kriminalistička serija
 12.30 Ekkluziv, magazin (R)
 12.45 Punom parom, kulinarski izazov
 13.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.35 Najljepši urok, (dvije epizode)
 15.10 Los Victorinos, telenovela
 15.55 Nestala, telenovela
 16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.10 Kralj Queensa, humoristična serija
 17.35 Raymond, humoristična serija
 18.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti, informativna emisija
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Ne daj se, Nina, humorna drama
 20.00 L.A. Dragnet, kriminalistička serija
 20.55 Kost, kriminalistička serija (dvije epizode)
 22.35 CSI:NY, kriminalistička serija
 23.25 Vijesti, informativna emisija
 23.35 Policijska akademija 7: Moskovski zadatak, igrani film, komedija
 00.55 Astro show, emisija uživo

**ČETVRTAK
22.7.2010.**

05.50 - Najava programa
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 08.35 - Vijesti
 09.10 - Čarolija, serija
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Arhitektonske pustolovine Dana Cruickshanka: Smrt, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.33 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - McLeodove kćeri 8
 14.10 - Vijesti
 14.35 - A sad u Europu!
 15.25 - Kinoteka: Čuvarica plamena, američki film
 17.10 - Vijesti
 17.25 - Svlačionica
 18.15 - Hrvatska uživo
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Dome, slatki Dome - humoristična serija
 20.50 - Otvoreno
 21.55 - Kratki susreti
 22.30 - Dnevnik 3
 23.00 - Vijesti iz kulture
 23.05 - Kronike Pulslog filmskog festivala (5/7)
 23.15 - Priča dana
 23.35 - Dr. House 2, serija
 00.25 - Noći kontroverznih filmova: Gorki slatkiš, američki film
 02.05 - Zvezdane staze: Enterprise 3, serija

02.50 - Sutra je novi dan 1, serija
 03.35 - repriza večernje serije s 2. programa
 04.20 - A sad u Europu!
 05.05 - Moj grijeh, telenovela

07.10 - Najava programa
 07.15 - Dječak i vjeverica, crtana serija
 07.35 - 101 dalmatinac, crtana serija
 08.00 - Na kraju ulice: Prasica lasica
 08.15 - TV vrtić: Čovječe, ne ljuti se!
 08.30 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
 08.55 - Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za djecu
 09.20 - Heidi, serija za djecu
 09.45 - Kod Ane
 10.00 - Ružna Betty 2, serija
 10.45 - Emma i Daniel: Susret, švedsko-finski film
 12.45 - Crveni patuljak 4, humoristična serija
 13.15 - Simpsoni 17, humoristična serija
 13.35 - Na vodenome putu 3: Dansko more i otoci - neodoljivi linijski brod, dokumentarna serija
 14.20 - Drugo mišljenje: Kosa
 14.50 - Trenutak spoznaje
 15.50 - Zlato u boci, dokumentarni film
 16.50 - Zvezdane staze: Enterprise 3, serija
 17.35 - Sutra je novi dan 1, serija

18.25 - Piccadilly Jim, britanski film
 20.15 - Mučke 2a, humoristična serija
 20.50 - Vijesti na Drugom
 21.00 - 24 (7), serija
 21.50 - Djevojka iz susjedstva, američki film
 23.40 - Zakon i red: Zločinačke nakane 3, serija
 00.30 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
 01.20 - Deadwood 3, serija
 02.05 - Kraj programa

06:10 Naši najbolji dani, serija
 07:10 Yu-gi-oh gx
 07:35 Jackie Chan
 08:00 Bratz, crtana serija
 08:25 Peppa, crtana serija
 08:45 Dona Barbara, serija
 10:40 U ime ljubavi, serija
 12:35 IN magazin
 13:15 Baywatch, serija
 14:10 Dona Barbara, serija
 16:10 U ime ljubavi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:20 U ime ljubavi, serija - nastavak
 18:25 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Provjereno, magazin
 21:05 Navy CIS, serija
 23:05 Večernje vijesti
 23:20 Nestali, serija
 00:15 Seks i grad, serija
 00:45 Bračne vode, serija
 01:15 Ezo TV, tarot show
 02:15 Post mortem, serija
 03:05 Amarov zločin film
 05:05 Seks i grad, serija

05:30 Bračne vode, serija
 06:00 Kraj programa

08.00 Miffy, animirana serija
 08.20 YooHoo i prijatelji, animirana serija
 08.35 RTL ritam zona - Dalmatinski libar, glazbena emisija
 09.35 RTL ritam zona - Top 40 strani, glazbena emisija
 10.55 Nestala, telenovela (R)
 12.00 K.T. 2, serija
 12.30 Ekkluziv, magazin (R)
 12.45 Punom parom, kulinarski izazov
 13.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.35 Najljepši urok, (dvije epizode)
 15.10 Los Victorinos, telenovela
 15.55 Nestala, telenovela
 16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.10 Kralj Queensa, humoristična serija
 17.35 Raymond, serija
 18.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Ne daj se, Nina, drama
 20.00 Chuck, komedija (R)
 20.55 CSI, kriminalistička serija (dvije epizode)
 22.35 CSI: NY, serija
 23.30 Vijesti
 23.40 L.A. Dragnet, serija
 00.25 Kost, serija
 01.10 Astro show, emisija uživo
 02.10 Kost, serija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom od 14,35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kultuma povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • 'Stazama agrara' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

104, 4 Mhz

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18,15 'Vojvodanski tjedan'
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 'Omladinska emisija', narodna glazba
 • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 20,55 Odjava programa

KRIŽALJKA

www.kvishkoleka.hr

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
PUŠKA DOPRA KAMAL P... I JEK NADAM BEI	OTROK DOKLO JE DO SUNO- SA (FIG.)	BELOŽEN- SATNIK	LJUDI I INE	SESTRA MICHAELA JACKSONA PJEVAČICA	ERATERNA COMELA	KALU	"ČASNA SESTRA"	EPSKI PESIMIL- ERČAN	DOBRA PISPORE ZA USKRE	POSITIVNA ELEKTRODA	"MUSNA ZAJEDN- ICA"	ONOR	ME CHE GUEVARE	
MAŠ GENERAL GURD						FRANJO SAI PORRO- VITOLI FRITCH LINE								
EPVS BULGARI MORNAŠ TAREV							PROJEK- ARNEJI U COSECI PICA PRI KRUSNOU				"KADUN" PADAŠ MAO LIČE S GANE			
GLUMAC BROJAJAC					JAVNA DOKADU- NA VLASTINA GLAVNI ILI RUBAN							"ENERGUA" TAN LEND		
NACNA ZUJICE SPRISTIVO								BLJESNA MAKAR MALO ISTA						
LANTAN			REDATELI MARJUC AMERIKI GUTARST- STEVE							EDMON GLAS GLUMICA PARANIL- SKI				
EL SADAT						ISTHA- VAC AM, HOSSE BROMAS TIO						DARULO SLOYD PISVAC BITEC		
"KUPNA"		ACETILNA KISLINA VLASNA RANCA							GRUPO POHET OTPOHA I HPO- TRALCA				VELIČINA O ROJOLU DANSIMA TEMATIČKA RUKOLCA	
VRSTA MILLOPE IMHOZI							ENDLOBA BOTEH MICA LOZI TU BUDICE							
SRDAN ANDRIĆ			STIVNA PUSNIN LJEWIC					GLUMICA BROJKA BROJIT ANDROV SERVIS						
COMETNIK NOBILU					BRADA KOMARCA BIFERDOV PREZIME						STO META- RA CET- YORNIK PISAC (SRADI)			
PRICMIT SE										PETRS ZA OUBOKU STANOST JUSTINA ODMILA				
REDATELI RUSSELL				COGOLE- VA PRID- VUEST OLUMICA LIPOUCAN				STO ČES- ICA BENEDIKT XVI				RIMSKA TRULCA LIPINA I CONOSNA ZAMUTICA		
AOI ROSE			VRSTA LEPTIRA NOVINAR VOMAR											
"METAR"		TEŽINA U TONAMA MAKARSKA							SATNA BENJAN AMERICU					
VLADARI U EMIRATIMA						REKOLU NOSI AFA- TICNOSE AUSTRIA								
GLUMICA JANUC							NOVINO- BROMALAC							

RIJEŠENJE KRIŽALJKE